KEPES ANDRÁS

ISTENEK ÉS EMBEREK

Libri

Kepes András

ISTENEK ÉS EMBEREK

Libri
Kiadó

Felelős kiadó a Libri Kiadó ügyvezetője
Felelős szerkesztő Sárközy Bence
Olvasószerkesztő Schultz Judit
Borítóterv Tillai Tamás
Műszaki szerkesztő Széplaki Gyöngyi
Elektronikus könyv Ambrose Montanus

ISBN 978 963 433 540 5

Az elektronikus verziót készítette
eKönyv Magyarország Kft.
www.ekonyv.hu

Családomnak, szeretteimnek, értük

1.

Nem ő hagyta el a szavakat, a szavak hagyták el őt. A kamalduli szerzetesek önként fogadtak némaságot, őt szándéka ellenére fosztották meg a közlés esélyétől. Csukott szemmel ült, és azon töprengett, ha a remeték évente csak néhány napig beszélnek, valamikor újév táján, vajon akkor miről társaloghatnak? Miről cseveg, aki egy évig csak a gondolataival viaskodik, magától kérdez és magának válaszol, mi lehet az a kérdés vagy vallomás, mi lehet az a történet, amit egész évben érlel valaki, hogy azután, mint a pezsgő a felrázott palackból, hatalmas pukkanással kirobbanjon belőle? Vagy a szerzetesek, amikor megszólalnak, eleinte csak makognak, ahogy a betegség hosszú hónapjai után ő botladozott a szavakkal? Mikor végre kikelhetett az ágyból, az első lépéseket tétován, imbolyogva, az ágy szélébe kapaszkodva tette meg, és azóta is így küzd a szavakkal. A villa előtt ült, vagy inkább feküdt egy csíkos vászonhuzatú nyugágyban, fejét hátrahajtva, lehunyt szemmel élvezte a bizsergető napsugarakat, a fény átvilágított a szemhéján, figyelte a táncoló, színes karikákat, mert csukott szemmel is lehet látni, gondolta. Nyugágyát a fehér hegycsúccsal szemközt állította fel, úgy, hogy lássa a szerpentint. Jó ideje feküdt, kinyújtott lábbal, bakancsának sarkát a hóba mélyesztette. Hatalmas bernáthegyi hevert mellette, elnyúlva a földön, a kutya az állát a férfi lábán nyugtatta. Messziről motorzúgás hallatszott, autó közeledett. Felnézett, hunyorgott a fényben. A szerpentin felől hallatszott a hang, és a szurdok falai felerősítették a morajt. A havas hegyeket nézte... mint a kamalduliak fehér csuhája. A fehér

a tisztaság színe, az ártatlanságé, a békéé, a gyászé és a halálé, a fehérben benne van a szivárvány valamennyi színe, az egész világ, miközben valójában csak egy felület, ami változatlanul veri vissza a fény teljes spektrumát.

Elmosolyodott. A motorzúgás hangja eltűnt az egyik kanyarban, nézte a havas tájat és hallgatta a csendet. *Most tél van és csend és hó és halál*, villant belé a verssor, a folytatáson gondolkodott, bosszantotta, hogy nem emlékszik a pontos idézetre. Valami olyasmi volt, próbálta visszaidézni, hogy a föld egyszerre megőszült, mint az isten, mert elborzadt saját teremtménye: az ember – e félig isten, félig állat – láttán.

Nem olyan, mint egy ragadozó madár?, kérdezte a nő, amikor a szerpentinen haladva az egyik kanyarból feltűnt a hegyen álló építmény a fölötte köröző fekete madarakkal. Csőrként kinyúló, üvegezett teraszával a villa olyan szigorúan és méltóságteljesen ült a hófödte szirten, mint egy prédára leső sas. Sárády István a szélvédőjére tapadva, szinte a kormányra dőlve vezetett, jobbra-balra tekingetve gyönyörködött a hómezőben és a megkövesedett őslényekként elnyúló hegyekben. A hegyállat bőre néhol oly sima és oly meredek, hogy a hó képtelen megkapaszkodni rajta, csak a kőlény füle tövén és hónaljában reked meg foltokban. Mimi, a felesége összeráncolt homlokkal ült István mellett, aggódva vizsgálta az út mentén mélybe szakadó sziklafalakat, és közelebb húzódott a férjéhez, mintha attól tartana, ha a másik irányba dől, a súlya átbillenti a járművet az út peremén.

Az elmúlt órában alig láttak idegen autót és embert, a szerpentin elkerülte a völgyben megbújó alpesi falvakat, csak elszórtan meredeztek csúcsos tetejű házak a hegyoldalban, de ösvény nem vezetett hozzájuk, mintha a szerpentin elátkozott út volna, ahová csak a legelszántabbak merészkednek, gondolta

Mimi. Ahogy haladtak fölfelé a hegyen, töpörödtek a tűlevelűek, nehezen bírják szuflával a magaslatot. Keselyűk köröztek fölöttük. Nem véletlen, morfondírozott magában Sárády István, hogy az istenek is a hegyekben laknak, az Olümposzon, a Himaláján, a Sion-hegyen, az Andokban, a Fudzsin, ahol az ember védtelennek és kiszolgáltatottnak érzi magát, ahol földi halandó csak az istenek könyörületében bízhat.

A szerpentin a gerincről meredeken a völgynek tartott, onnan ismét egy alacsonyabb hegyre. Újra nőnek a fák, örvendezett Mimi a napszemüvegét igazgatva, míg végül a katlan mellett, egy kinyúló szirten, közvetlenül a különös villa oldalában a szerpentin hegyfalnak ütközött. Mintha befalazták volna a folytatást, vagy mintha a hegy rádőlt volna az útra. A jeges havon csikorogva fékezett a terepjáró, lúdbőrzött a kipörgésgátló. Kipattintották a biztonsági öv csatját, de nem tudták levenni a szemüket a piramisra hasadt hegycsúcsról, Sárády a homlokára tolta a napszemüvegét, és ültek tovább az autóban, nézték, ahogy a katlan túlfelén, egy tengerszem tükrében csodálta magát a nárcisztikus Matterhorn, vagy ahogy a határ olasz oldalán nevezik: a Cervino.

A villa előtt hatvan év körüli férfi ült, csíkos nyugágyban. Amikor Sárádyék kiszálltak az autóból, az ember felállt, és korát meghazudtoló, ruganyos léptekkel sietett eléjük. Napbarnított arcát rövidre nyírt, mákos haj és ősz szakáll keretezte, kockás inget, sötétkék tollmellényt és nyers színű bakancsot viselt. Favágóstílus, nyugtázta magában Sárády. Borjúméretű bernáthegyi kutya dülöngélt nagy, széles koponyáját ingatva a férfi mellett, Mimi riadalmára. Nem kell félni, kiáltotta feléjük a férfi már messziről. Nekifeszült a szavaknak, mintha nem jutnának eszébe. A szikár férfi Ézsiás Benedekként mutatkozott be, és keményen megszorította Sárády István kezét, amit ő a becsület jelének tartott.

A kézfogásokhoz Sárády mindig személyiséget társított; szerinte a görcsös, távolságtartó emberek például az ujjaikat mereven görbítve, a két tenyér között idegesítő légrést képezve fognak kezet, míg a puhányok és megalkuvók csak izzadt, lagymatag ujjaik végét lógatják a másik tenyerébe. Ilyen alkalmakkor Sárády képes volt kioktató módon, az illető csuklóját megragadva, tenyerét a sajátjába igazítani, mert – a nevelési célzaton túl – egy rosszul sikerült kézfogás számára olyan, mint egy félbeszakadt szeretkezés.

Ézsiás Benedek szemének sárgásbarna színe volt, mintha tojássárgáját löttyintettek volna feketekávéba, amitől a tekintete egyszerre tűnt vadnak és szelídnek, a farkas és az őz pillantásának. Sörtebajsza alatt, az orra tövében nyúlajakra utaló forradás sejlett, de a műtéti heg nem torzította el az arcát, inkább barátságossá, markánssá tette.

Sárádyék csak ekkor vették szemügyre a villát, amely mintha William Hearst kaliforniai kastélyának európai rokona lett volna, noha az alpesi rezidencia a méretét és stílusát, pontosabban stílusait tekintve jóval szerényebbnek tűnt az amerikai kastélynagybácsinál. Néhány éve István egy teljes napig kóborolt a 20. század eleji újkapitalisták mintapéldányaként emlegetett sajtómágnás ma már múzeumként működő San Simeon-i birtokán. A pompakedvelő sajtócézár Sárády számára korántsem tűnt olyan visszataszító figurának, ahogy Orson Welles az *Aranypolgár*ban lefestette, ő inkább csodálta a sajtóbirodalom mindenható urát, tetszett neki, hogy a szenzációhajhász és soviniszta botrányújságírás atyja előtt hajbókoltak a sztárok és politikusok. Chaplintől Greta Garbóig, Roosevelt elnöktől Winston Churchillig egyiküket sem akadályozta meg Hearst jelleme abban, hogy elfogadják az invitálást a hatvanszobás kastélyegyüttes fényűző lakomáira. Lám, a vagyon képes elaltatni még a hiteles emberek

erkölcsi aggályait is, vélte Sárády István. Hearst birodalma a 16. századi spanyol katedrálisok méltóságát, a mediterrán vidámságot, az ókori görög templomok és római fürdők pompáját keverte fenntartások nélkül a giccsel, míg az alpesi villa, ahogyan István az épületet bejárva később megállapította, beérte azzal, hogy a modernista, a viktoriánus és az alpesi népi építészet elemeit kutyulja össze a kaliforniai mintához hasonló gátlástalansággal. Igaz, a bacchanáliákra csábító római fürdő és a dór oszlopok ebből az építményből sem hiányoztak. István úgy gondolta, a 20. század fordulóján élt amerikai sajtómágnást és a svájci villa eredeti tulajdonosát – az élet habzsolásán és vagyonuk fitogtatásán túl – a jó ízlés ellen kifejlesztett, már-már tiszteletet ébresztő immunitásuk rokonítja. S ha a jó ízlés hiányát nem is, de az ezzel járó szabadságot, ahogy ezek az emberek nagy ívben szartak a kötelező értékrend normáit nagyképűen kijelölő értelmiségi elitre, azt irigyelte Sárády István.

Sárády körbejártatta szemét a fehérbe dermedt vidéken; vastag hópaplan borította az ágakat, ropogott a hó a lábuk alatt, szikrázott a hómező felszínén a jégkristály; emelte a karját, hogy magához ölelje a feleségét, és egymásba kapaszkodva gyönyörködjenek a látványban, de a metsző fény bántotta a szemét, s végül karjának más irányt szabva, visszahúzta orrára a napszemüvegét. Így jobb, mondta a keretet igazgatva; az Oakley lencséjében, mint a Paramount emblémáján, kékes fényben tükröződött a Matterhorn.

Vajon az iménti, kedveskedőnek szánt gesztusa hogyan alakult át praktikus cselekvéssé, tűnődött, és vajon mit vett észre ebből Mimi? Tenyerét ökölbe szorítva, két karját könyökben meghajlítva, nagyot nyújtózott, mint mikor valaki az ágyából kel ki reggel, ujjaival beletúrt hullámos, szalmaszínű hajába, és szétvetett lábbal, hajlongva a derekát kezdte ropogtatni. Mimi is széttárta a

karját, mélyeket lélegzett, élvezte, ahogy a friss szellő átjárja az orrüregét, és a bódító oxigén megtalálja útját a tüdőbe.

A csomagtartó ajtaját felbillentve nekiláttak kipakolni a táskákat. Benedek is az autóhoz lépett. A sílécekre sajnos nem lesz szükség, gondolta az előrejelzést ismerve, félretolta a felszerelést, és megmarkolta a két utazótáskát. Sárády látta, hogy közben fél szemmel a márkájukra sandított és azonnal felmérte: kézműves finomságú darabok. A drága síparadicsomokban élő emberek a turisták autójából, felszereléséből a másodperc törtrésze alatt képesek megtippelni a vagyoni helyzetet és a társadalmi réteget.

Elképesztő a díszlet, mondta Sárády, és elismerően a táj felé mutatott.

Van benne munka, felelte Ézsiás Benedek. Egész éjjel dolgoztunk. Összetoltuk a két kontinenst, mondta lassan, tagolva, keresve a szavakat. Sárády István a fejét rázta. Nem értette, miről beszél a férfi. Stroke, bökött mutatóujjával a fejére Benedek, mintegy magyarázatként.

Jó másfél évtizede már, hogy a vérrög elzárta az agyartériáit, és ő összeesett az iskolában. Éppen órát tartott, egyszer csak tátogni kezdett, zavarossá váltak a mondatai, aztán eszméletét vesztve végigvágódott a padlón. A gyerekek rohantak a tanáriba, a lányok visítva futottak az iskola folyosóján; Ézsiás tanár úr rosszul lett, tessék azonnal jönni, kiabálták, a szomszédos osztályokból is kitódultak a gyerekek, aztán a mentő szirénázva száguldott vele a klinikára, és hónapokig ápolták, igyekeztek rehabilitálni. Gyógytornász, logopédus foglalkozott vele, a mozgása helyreállt, de a beszédközpont sérülésén alig tudtak változtatni. Benedek, aki korábban híres volt arról, hogy érzékletesen, világosan, szellemesen fogalmazott, azóta birkózik a szavakkal és a mondatokkal. Lucskos iszapbirkózás ez, és különösen az volt az elején. Eltűnt szavak után kutatott az emlékezetében, és amikor

végre egyik-másik előkerült, megragadta, szorította magához, hogy el ne veszítse ismét, próbálta kisimítani a gondolatait, a mondatokat, egész testével rájuk feküdt, nyomta ki belőlük a szuszt, hogy formálhatók legyenek, s ha nem talált az emlékezetében fontosabb szavakat, igyekezett kirázni a mondatokat, mint a takarót, hátha valahonnan a ráncok közül előkerülnek. És hullottak az igék, a jelzők, a vacak kis ragok az agyából, egynémely közülük röptében a hajába ragadt, mint a rágógumi, és amikor igyekezett kiszedni, az ujjára tapadt, odakenődött a nadrágjára, a cipőjére. Undorodott a nyúlós, ragacsos szavaktól, félt a beszédtől. Aztán apránként kénytelen volt tudomásul venni, hogy nem tudja közölni a gondolatait. Hogy olyan, mint egy idegen, aki ismeretlen városba tévedt, nem beszéli a nyelvet, és mindenki furcsállva bámul rá. Egy külföldi, aki ráadásul önmaga számára is idegen volt.

Afázia. Ez van, mondta. Széttárta a karját és kényszeredetten mosolygott. Bocsánatkérés volt az arcán.

De milyen két kontinens?, értetlenkedett Sárády István.

Ézsiás Benedek arra utalt, hogy a Matterhorn az afrikai és az eurázsiai kőzetlemez találkozásából gyűrődött fel, mintha a kontinensek százmillió éve ölelkeznének, Afrika még a fejét is odahajtja Európára, gondolta Benedek, amikor először olvasott erről. Ujjával mutatta a távolban, hogy a csúccsal együtt a déli oldal Afrikához, az északi pedig Eurázsiához tartozik. Geológiailag persze, tette hozzá.

Úgy tűnik, Afrika már akkor is rá akart mászni Európára, hogy a vérét szívja, jegyezte meg Sárády.

Ézsiás Benedek Sárády István világító kék szemébe nézett, aztán a férfi türkiz színű dzsekijére és tapadós fekete nadrágjára siklott a tekintete, végül megállapodott a pillantása a feleségén. Mutatós pár, nyugtázta magában. Lehajolt, és megvakarta a

mellette lihegő bernáthegyi fejét.

Mimi gyanakvó undorral vizsgálta a kutya szája sarkában csüngő nyálat, az állat az asszonyt bámulta kifordult szemhéja alól. Ahogy a nő behajolt a terepjáró csomagtartójába, és hátulról, a feszülő nadrág alatt, kirajzolódtak két combja közt a húsos szeméremajkai, Ézsiás Benedek nagyot nyelt. Sárády István elmosolyodott. Ha megpróbálta a feleségét idegen férfiak szemével nézni, még ő is ugyanolyan izgató testű lánynak látta, mint amilyennek megismerte.

Milyen rafináltan visszafogott nő, vizsgálta az asszonyt Benedek. Mimi prémes nyakú, norvég mintás kardigánja diszkréten követte a melle és a csípője vonalát, sapkája alól kamaszlányosan rakoncátlan, fekete hajtincs lógott magas homlokába, és csak kárminvörös rúzzsal kifestett, duzzadt ajka volt feltűnő, amit áttetsző, fehér bőre még inkább kiemelt. Ézsiás Benedeket arra emlékeztette, mint mikor sok éve motoros szánon utazott egy befagyott folyó jegén, Lappföldön, érzékszerveit eltompította a fehérség, aztán hirtelen egy fa ágán megpillantott egy vérvörös bogyót. Mint vércsepp a menyasszonyi ruhán, jutott eszébe; a bűn és a szenvedély hatalma az ártatlanság unalma és a tisztesség hiábavalósága felett, gondolta akkor Ézsiás Benedek.

Mimi bátyja István osztálytársa volt, jó eszű, angyalarcú srác, de megveszekedett természetű; még tréfásan lökdösődni sem lehetett vele, ahogy a fiúk egymás közt szoktak, pontosan kiszámítva a játék és a durvaság közti keskeny mezsgyét, mert Sanyi az első szélesebb mozdulatra vagy gúnyosnak vélt megjegyzésre azonnal ütött. Első gimnáziumban, emlékezett István, amikor az osztályban barátságosan meglökte Sanyit, a srác a bal kezével megragadta őt a hajánál fogva, és szorosan tartva a fejét, jobb kezével teljes erőből

az arcába csapott. Az ütés István szemét érte, ő megdöbbent, hiszen csak marháskodni akart, aztán két hétig hatalmas lila monoklival járt iskolába. Sanyit és Mimit a nevelőapjuk indulatból pofozta, nem keresztényi meggyőződésből és pedagógiai megfontolásból, ahogy Istvánt az ő apja, aki a nadrágszíjat is pedagógiai-mechanikai segédeszköznek nevezte, így Sanyi és Mimi nem tanulták meg az erőszak finom árnyalatait; csak simogatni vagy ütni tudtak. Mimi többnyire simogatni, Sanyi főként ütni.

Sanyi és István, ha végigmentek a gimnázium folyosóján, izgatott kuncogással súgtak össze mögöttük a lányok, és egy-egy alsóbb évfolyamba járó, bátrabb kislány időnként eléjük ugrott és kacéran a szemükbe nevetett. Ha lefelé jöttek a lépcsőházban, és unottan oldalra nyújtották a kezüket, többnyire akadt egy lány, aki felfelé sietve, a lépcsőkorláton áthajolva készségesen a tenyerükbe helyezte a mellét, és megtiszteltetésnek érezte, hogy a gimnázium sztárjai megfogdossák. A két, lányosan szép arcú, de gyémántkeménységű fiú kamaszkorában sok „kúrimuriban” vett részt együtt, ahogy ezeket az ivós-baszós összejöveteleket emlegették, de sosem kerültek igazán közel egymáshoz, mert István ízlésének Mimi bátyja túlságosan vad és kiszámíthatatlan volt, mindenki azt jósolta, ez a fiú előbb-utóbb börtönben végzi.

Sanyi negyedszázada hozta át a húgát Tövispusztáról egy diszkóba, Mimi tizenhat éves volt akkoriban, és Sárády emlékezetében úgy élt a pillanat, hogy amint beléptek, mindenki rámeredt a lányra, és a féltékeny báty az áhítatos csendet kihasználva hangosan figyelmeztette a társaságot: aki a húgához mer nyúlni, annak letépi a tökét. A bejelentést röhögés kísérte, de tudták, ez a srác nem tréfál. Nem is hajtott Mimire senki, csak messziről bámulták, a lány meg zavartan, szárnyaszegetten üldögélt a bátyja mellett, alulról, laposakat pislogva próbálta jelezni, hogy észleli az érdeklődést, nincs is ellenére, csak éppen

aranykalitkába van zárva. Végül, két évvel később, miközben Mimi alig várta, hogy végre megszabaduljon a féltés ragacsos terrorjától, bátyjának egy hasonszőrű haverja csapott le rá és csalta magával Amszterdamba. Mimi, már a fél világtól körülrajongva, egyre gyakrabban járt haza, István pedig válófélben volt első feleségétől, amikor egy pesti társaságban váratlanul összejöttek. A lány akkor is ugyanolyan gyönyörű volt, mint régen, csak a hamvasság tűnt el az arcáról, meg a szája sarkából a fanyar mosoly, amiről a férfi sokáig nem tudta eldönteni, hogy gúny vagy zavar. Sárády István magas, jóvágású, sikeres reklámszakemberként akkoriban már tudta, hogy jól akar élni, neki mindenből a legjobb kell: ruhából, autóból, órából, ételből, italból és, persze, nőből. És a legjobb nő, aki után az ismeretségi körében akkoriban minden férfi epekedett, kétségkívül Mimi volt.

Ézsiás Benedek Mimi arcát fürkészte. Emlékeztette valakire, de Benedek nem hitte, hogy valóban ő volna az, rákérdezni pedig kínosnak érezte, hátha csupán hasonmás, s akkor Mimi esetleg megsértődik, kivel is tévesztette össze.

Korán ideértek, mondta Benedek.

Milánóból jövünk, mesélte az asszony, István üzleti úton járt ott, én meg kicsit shoppingoltam. A férfiak amúgy is tárgyalni akartak, és Füredi úr ajánlotta, ugorjunk át két-három napra a hegyekbe, mert a villában nyugodtabban beszélgethetnek, mondta. Útközben elkapott minket a hó, de itt a hegyen végre gyönyörű az idő, tette hozzá.

Három nap alatt hatvan centi hó. Éjjelre méteres hó, mondta Benedek, és a két utazótáskával a kezében megindult a villa felé.

Sárádynak akkor tűnt fel, hogy a férfi az egyik lábára biceg.

Benedek egy pillanatra megállt és Mimihez fordult: Ismerős, mondta. Segítsen, honnan is?

Elképzelésem sincs, talán hasonlítok valakire, akit ismer, felelte a nő, és az egyik szemöldökét kérdőn felvonva a férjére nevetett.

Mintha ókori görög templomra építették volna, a villa tágas előszobájának falából dór fél-oszlopok domborodtak, és díszes kovácsoltvas korláttal szegélyezett márványlépcső vezetett a felső szintre. Benedek táskákkal a kezében fölkísérte Sárádyékat az egyik emeleti lakosztályhoz, előreengedte a vendégeket a dupla szárnyas tölgyfa ajtón, a kecskelábú bőröndállványra helyezte a csomagokat, aztán az ablakhoz ment és elhúzta a nehéz bársony sötétítőfüggönyöket.

A fürdőszobában törülköző, köpeny, papucs. Mutassam?, kérdezte Benedek.

Köszönöm, elboldogulunk, felelte Sárády. A zsebében kutatva elővett egy tízeuróst, megvizsgálta, nehogy véletlenül nagyobb címlet legyen, és a pénzt Benedek markába akarta nyomni, de a férfi kezét a háta mögé rejtve jelezte, hogy nem fogad el borravalót.

Érezzék jól magukat!, mondta.

A bordó és arany csíkos tapétával borított, tágas szobában óriás franciaágy terpeszkedett, amelyen lényegében mindegy, hogy az ember széltében vagy hosszában fekszik, a sarokban antik íróasztal állt, előtte kényelmes karos fotel. István első útja, mint mindig, az ablakhoz vezetett, szokása szerint csak utána dobta magát hanyatt az ágyon. Akkor érezte magát biztonságban, ha felmérte a lehetséges menekülőutakat. Autóval is mindig a menetiránnyal szemben parkolt, hogy szükség esetén azonnal elinalhasson. Még sosem volt rá szüksége, de sráckorában egy gengszterfilmben látta, hogy az elővigyázatos emberek így tesznek, és megtetszett neki.

Kilátás a franciaerkélyről a havas sziklákra nyílt, s ahogy a

földig érő üvegablakon át letekintett, Sárády megállapította, hogy jó esélye lenne a menekülésre; egy ugrás az első emeleti terasz, onnan az esővízcsatornán vagy a villámhárítón kapaszkodva könnyűszerrel le lehetett jutni az apró kertbe. Hogy aztán onnan merre tovább, azt már nem tudta megítélni, mert a villát hol szakadék, hol meredek hegyoldal vette körül, csak a szerpentin felől volt megközelíthető, mint egy félsziget, vagy inkább mint egy vár… a várhíddal.

Felesége első útja viszont mindig a fürdőszobába vezetett. A tágas helyiség falait fekete márvánnyal borították, az ablak előtt legyezőpálma állt. Frankó lesz kriptában mosdani, gondolta a férfi, de a gyászos hangulaton némiképp enyhített a padlóra terített perzsaszőnyeg, az ódon lavórt és dézsát imitáló, Philippe Starck tervezte berendezés. Az asszony felhajtotta a vécéülőkét, ellenőrizte, elég tiszta-e, bekukkantott a fürdőszobaszekrénybe, mutatóujját könnyedén végighúzta a polcokon, gondosan megvizsgálta ujjbegyét a lámpa fényében, aztán elővett a táskájából egy csomag fertőtlenítőkendőt, áttörölte az ülőkét, zsanértól zsanérig, szigorúan egy irányban, és leült pisilni. Sárády István egy ideig nézte, ahogy a felesége átszellemült arccal üldögél a vécén, s akár egy gyerek, bambult a semmibe, aztán visszament a szobába, és kinyújtott karral, elégedetten dobta hanyatt magát az ágyon. Az ellenállás reményétől is megfosztott epedarugók némán engedelmeskedtek az erőszaknak.

A szalon, neogótikus ablakaival, a régi angol klubok szivarszobáját idézte. A kandallóban lobogott a tűz, pattogva izzott a fahasáb, csípős illata átjárta a helyiséget, a diófa könyvespolcokon tiszteletet parancsoló, dombornyomásos gerincű könyvek sorakoztak, a krémszínű faltapétát rézkarcok díszítették, a dohányzóasztal körül steppelt bőrgarnitúra, a kandalló előtt két

öreg füles fotel trónolt.

Mit szólnál otthon egy ilyen kandallóhoz? Hatalmasakat hempereghetnénk egy jegesmacibundán, kacsintott Sárády István a feleségére. No, igen, biggyesztette le ajkát a felesége. Az valóban nagyszerű lenne!

Az egyik fotelban megmozdult a díszpárna; hájas, vörös szőrű perzsamacska. Palacsintaképét unottan feléjük fordította, de aztán különös izgalomba jött, a farka megmerevedett, szemével bűvölve őket feltápászkodott, puhán leugrott a fotelból, nyújtózott egyet, és remegő orrcimpával elindult feléjük.

Sicc, te! Nem takarodsz innen azonnal?! Csúnya macska!, kiáltotta Mimi, és olyan önfeláldozó pózban vetette magát a férje elé, mintha nem egy kövér macskától, hanem legalábbis egy vérszomjas tigristől akarta volna megvédeni.

Sárády István elnevette magát, és hátulról átölelte a feleségét. Olyan édes vagy, amikor így óvsz engem, mondta, és belecsókolt a fülébe.

Még csak az kéne, hogy itt kapj rohamot, felelte Mimi, hova mennénk veled?

A macska, beletörődve a vereségbe, sértődötten visszaugrott a fotelba, mancsára hajtotta a fejét, és narancssárga szemével onnan figyelte őket gyanakodva.

Sárády István a könyvespolchoz ment, mutatóujját és hüvelykujját összecsippentve megpróbált a gerincénél fogva kiemelni egy kötetet, de hiába húzta, rángatta, a könyv meg se mozdult.

Figyusz! Ez nem jön ki!, mondta a feleségének. Lehet, hogy ezek nem is könyvek, csak összeillesztett könyvgerincek?, kérdezte.

Beépített bárszekrény és tévé van mögöttük, jegyezte meg Erzsi, Benedek felesége az ajtóból. A házaspár szinte hangtalanul lépett a szalonba, Benedek szája sarkában megrezdült egy tétova mosoly,

de mint akit rajtakaptak, vagy mint aki magát kapta rajta, nyomban összerendezte a vonásait. Erzsi kerek arcú, gömbölyded asszony volt, csillogó bogárszemmel, odament a könyvespolchoz, vállmagasságban könnyedén megnyomott két könyvborítót, és a mozdulatra feltárult egy tükrös bárszekrény, üvegpolcai gazdagon megrakva whiskyvel, konyakkal és nemes likőrökkel. Néhány lépéssel odébb Benedek újabb könyvborító megnyomásával egy ívben meghajlított, hatalmas OLED tv-képernyőt varázsolt elő.

Hogy is működik ez?, kérdezte Mimi, mintha cirkuszi bűvészmutatványon ámuldozna, a gyermeki csodálkozástól még a hangja is magasabbra váltott.

Nem Fürediék gusztusa, mondta Erzsi, és előzékenyen ismét megmutatta a trükköt, pontosan hol kell megnyomni a borítókat, és milyen erővel, ha Sárádyék netán használni szeretnék a magaskultúra látszata mögé rejtett földi örömöket. Az eredeti tulajdonos egy orosz úr volt, mesélte Erzsi, Fürediéknek pedig nem volt szívük szétverni ezt a remekmívű szalont.

Lenyűgöző, ugye?, kérdezte Benedek. Mosolygott.

Sárády István első gondolata az volt, hogy micsoda sznobság könyvekkel álcázni egy bárszekrényt és egy tévét, de aztán eszébe jutott a saját könyvtára, ahol az utóbbi években egyre csak szaporodtak az olvasatlan könyvek, s míg kegyesen föl nem mentette magát, velük együtt szaporodott a lelkifurdalása is. Mert az utóbbi években olvasni már se ideje, se kedve nem volt, ha úgy vesszük, azok a könyvek ugyanolyan díszletek. Gimnazista korában a barátja nagyapja okította időnként őket Marcival a maga visszafogott módján. Szentágostony Pál ilyenkor a parasztház verandáján ringott a Thonet hintaszékben, aprókat kortyolt a kisasztalkán várakozó borospohárból, pöfékelte a filléres Csongor szivart, és félig lecsukott szemhéjjal, befelé figyelve mesélt a két kamasznak irodalomról, történelemről, vallásról, különféle

kultúrák szokásairól és hiedelmeiről. Sárády István úgy érezte, többet tanult ezekből az édeskés akác- és szivarillatú délutánokból, mint négy év alatt a gimnáziumi tananyagból. A mítoszoknak, a szent könyveknek egykoron egyetemes és spirituális távlatai voltak, magyarázta Szentágostony Pál, nem véletlen, hogy a Mahábhāratát, a Gilgames-eposzt, a Bibliát, Buddha bölcsességeit évezredek óta becsben tartjuk, és Dante, Shakespeare, Dosztojevszkij, Kafka is a humánum és az erkölcs kétélű fegyverével küzdött. Akkoriban a művészember még világegyetemben, etikában gondolkodott, és istenek vették körül, mondta, míg ma, ha lecsupaszítunk egy kortárs művet, lényegében arról szól, hogy Pista megbántotta Marcsát, és Marcsa duzzog. Esetleg fordítva. A történeteknek manapság nincsen tétjük, állította, mert egy ember nyavalygása nem tét, s még ha beleszőnek is egy-két gyilkosságot, attól nem válik élet és halál kérdésévé; ami Szentágostony Pál szerint mindig is a művészet lényege volt. Ezért őt már csak a világmindenség fizikája érdekelte, a kezdet és a vég, csupán képzőművészeti albumokat nézegetett, klasszikus zenét és operát hallgatott. Csöppet sem volt sértődött, inkább megbékélt derű ült az arcán. Akkoriban Szentágostony Pál hatására István még sokat olvasott, komolyan vette, hogy az irodalom és a művészet varázslatos tudás közvetítője. Aztán később Marci elmondta, hogy Oxfordban doktorált nagyapját, akinek a halála után felfedezett munkásságát rajongók tízezrei bibliaként olvasták, aki évekig ült az elveiért Rákosi és Kádár börtöneiben, időskorában a család segítette anyagilag, mert a nyugdíja arra sem volt elegendő, hogy a gyógyszereit kiváltsa a patikában, míg egy nap, a tőle megszokott eleganciával és rezignáltsággal, esti sétája közben fütyörészve besétált a vonat alá. Na, gondolta akkor Sárády István, legyen ez tanulság: mifelénk ennyire futja az embernek istennel, tudással, etikával.

Az utóbbi időben Sárádynak megfordult a fejében, hogy eladja a könyvtára egy részét, mert mióta híre ment, hogy befolyásos ember lett, elhalmozzák meghívásokkal és olvashatatlan könyvekkel, de a könyvek jó része sajnos dedikált, így még eladni vagy kidobni sem tudta őket. Egyszer dühében kidobta az egyiket, de egy kukázó eladta egy antikváriumnak, ott egy ismerőse böngészés közben rátalált a dedikációra, és diadalmasan visszavitte neki a könyvet a születésnapján. Még örülnie is illett. A rossz könyv olyan, mint a bumeráng, gondolta, megszabadulni se tudsz tőle, de bezzeg a jókat mindig ellopják. Azért az némi elégtételt jelentett számára, hogy egy-két filmrendező, akik annak idején ott ültek a bizottságban, amikor kirúgták a színművészetis felvételiről, most törleszkedve gazsulálnak neki, hátha segít a készülő filmjükhöz szerezni néhány százmilliót.

Csak Szentágostony Marcival szakadt meg a barátságuk. Gyerekkorukban, mikor Marci nyaranta hazament a nagyszüleihez, Tövispusztára, sokat játszottak együtt. Volt egy rejtekhelyük Szentágostonyék padlásán, a pókhálós tetőablakon át beszűrődő fényben kavarogtak a porszemek, csillogó távoli galaktikák, egy szekrényméretű, fabordázatú, marhabőr hajókoffer volt az űrhajójuk, és ők dzsedi lovagok voltak; István volt Obi-Wan Kenobi, Marci Mace Windu. Arról álmodoztak, hogy nagypapa korukban is barátok lesznek, együtt laknak majd egy óriási kertes házban, sok gyerekkel, és olyan filmeket készítenek, mint a *Csillagok háborúja,* Marci tervezi a figurákat és a díszletet, István rendezi a filmet, és együtt írják a forgatókönyvet. Egyszerre jelentkeztek a főiskolára is, Marci a Képzőbe, István a Színire, Marcit fölvették, Istvánt nem. István még kétszer próbálkozott, de a harmadik felvételi után az egyik rendező-tanár a képébe vágta: törődjön bele, hogy nem elég tehetséges, keressen magának másik álmot. Tegnap bevásároltam a zöldségesnél, folytatta a tanár, a

gatyám is ráment; legyen maga is zöldséges, röhögött, jobban keres majd, mintha rossz művész lenne. Anyád!, gondolta Sárády István. Amikor néhány hónapja ugyanez a rendező felkereste, hogy támogassa a Filmalapnál, ő is azt mondta neki: törődjön bele, hogy nem elég tehetséges, legyen inkább zöldséges. A neves művész csak nézett rá bambán, mert ő természetesen már nem emlékezett a húsz éve lekevert, viccesnek szánt verbális pofonra. Szentágostony Marci neves médiaművész lett, külföldi magazinokban is méltatott kiállítása volt egy elhagyott orosz laktanyában; családi anekdotákból, fotókból, videókból, tárgyakból és installációkból építette fel Tövispusztát, pontosabban inkább a saját vízióját az országról, a történelemről és a kiüresedő eszményekről. Sárády Istvánt is megérintette az ironikus és elgondolkodtató tárlat, segíteni akart gyerekkori barátjának, de amikor fölajánlotta, hogy szerez pénzt a következő kiállítására, Marci azt felelte, tőle nem fogad el semmit, mert István átállt a sötét oldalra. Ő tudja, gondolta Sárády sértődötten. Marci még mindig dzsedi lovagnak képzeli magát, nem veszi észre, hogy a fénykardok rég kihunytak, és egy ócska piszkafával hadakozik. Hiába tehetséges, évek óta nem tud itthon kiállítani, mert nem kap rá pénzt.

Férjével együtt ők viselik gondját az épületnek, mesélte Erzsi. Mindketten középiskolai tanárok voltak, régóta ismerték Füredi Józsefet, így kapták az állást a magyar származású üzletember svájci villájában. Végre van időnk olvasni, mondta az asszony, mi magunk főzünk, takarítunk, de ha Jóska nagyobb vendégséget hív, van segítségünk egy közeli faluból a takarításhoz és a konyhához is.

Otthon oxigénhiány, itt nagyszerű levegő, foglalta össze a lényeget Benedek.

Ha bármire szükségük lenne, csak nyugodtan szóljanak,

mondta Erzsi.

Esetleg, ha el lehetne zárni a macskát, kapott az alkalmon Mimi. A férjem allergiás a macskákra, feldagad tőlük az arca, fuldokolni kezd, és vihetjük a sürgősségire, mondta.

Benedek szó nélkül felemelte az állatot, és a hóna alá csapta. Xerxész nem akármilyen macska, mondta aztán, miközben az állat megadóan lógott a hóna alól.

Mert mitől olyan különleges?, kérdezte Mimi.

Megérzi a halált, felelte Benedek.

Megérzi a halált?, kérdezte Mimi. Elsápadt.

Kiszagolja, mondta a férfi.

Xerxész korábban egy idősotthonban élt, ott, ahol Benedek édesanyja is, mesélte Erzsi, és az otthon lakóinak feltűnt, hogy amikor az orvosok és az ápolók még nem is sejtették, ő már jelezte, kiért jön legközelebb a kaszás. Odaült az idős ember ágyára, hűségesen őrizte, és haláláig el sem mozdult mellőle. Sohasem tévedett. Végül az öregek már rettegtek Xerxésztől, nem akarták tudni, mikor kerülnek sorra, és követelték, hogy távolítsák el a macskát az otthonból. Xerxész két hétig Benedek mamája mellett is virrasztott, aztán a mama halála után az otthon igazgatónője megkérte Benedeket, vigye magával az állatot, Jóska pedig hozzájárult, hogy Xerxész itt éljen a villában. Itt nincs öreg ember, akinek a halálára spekulálhatna, mi meg még ráérünk szorongani, mondta Erzsi.

De mintha a dög most engem szemelt volna ki magának. Nem láttátok, hogy elindult felém?, kérdezte Sárády István. Persze, ha közelebb jön hozzám, alighanem be is teljesedik a misztikus jóslat; mert garantáltan megfulladok az allergiától. Egyébként is azt gondolom, az állat nem arra való, hogy lakásban dédelgessék, hanem hogy az embert szolgálja: a kutya az udvaron őrizze a házat, a macska meg a kamrában fogjon egeret. Ez a dolguk.

Haragszik az állatokra?, kérdezte Benedek.

Nem haragszom, csak vidéken nőttem fel, és ott így volt szokás, felelte Sárády. Meg szerintem a kutyák hízelgők és szolgalelkűek, a macskák meg sunyik és kiismerhetetlenek, mondta.

Akkor jó, ha nem haragszik, mondta Ézsiás Benedek. Rövid, töredezett mondatokban beszélt. Arra gondolt, milyen érdekes, hogy az ókori Egyiptomban a macskák nemcsak egeret fogtak a kamrában, hanem istenként tisztelték őket és velük temetkeztek. A macskaistenek nők voltak. A macska: nő, mondta aztán Benedek. Aki nem érti a nőket, gyakorolhat macskán. Lehet tőlük rejtőzködő függetlenséget és szemérmes ragaszkodást tanulni, fűzte hozzá gondolatban.

Ne aggódjon, nincs gondom a nőkkel, elég jól elboldogulok velük, felelte Sárády.

Macskákon pedig végképp nem gyakorolnék, tette hozzá gondolatban, továbbá kutyán és lovon se.

Ez jó hír, nevetett Benedek. Mindig irigyelte azokat, akik úgy érezték, jól elboldogulnak a nőkkel. Titok, büszkeség, mutatott a macskára. Mint a női pillantásban, tette hozzá. Ő hiába próbálja megfejteni Xerxész tekintetét, nem sikerül, gondolta, Mimire nézett, és a perzsa király szőrös inkarnációjával a hóna alatt kibicegett a szalonból.

Sárády István és a felesége sétálni indultak, de amint kitették lábukat az ajtón, a bernáthegyi melléjük szegődött. Mimi széleseket legyintett a kutya felé, mintha légy volna, de az állat lehajtott fejjel tovább szaglászta őt, nem akart tágítani mellőle.

Jó, ha Bernát is megy, szólt utánuk Benedek az ajtóból. A lavina miatt.

Most viccel?!, hüledezett Mimi, milyen lavina?

Tavasszal előfordul. Különösen, ha ennyi hó... mondta Benedek.

A bernáthegyik nyakába szoktak kis rumoshordót tenni, ugye?, kérdezte Sárády.

Rumhirdetés, mondta Benedek. Nevetett. Barryt, a híres lavinamentő kutyát ábrázolták így, azóta erről a kutyafajtáról mindenkinek a rumoshordó jut az eszébe, gondolta.

Ő húzza ki az embereket a lavina alól, azért ilyen nagytestű?, kérdezte Mimi. Növekvő elismeréssel szemlélte Bernátot.

Kiszagolja az embert, mondta Benedek. Nem tudta elmondani, hogy az állat csak megmutatja a helyszínt és segít kiásni a lavina alatt rekedt embert, s hogy erre ma már nem is bernáthegyit használnak, mert túltenyésztett fajta, rosszak az ízületei. A lavinamentő kutyák ma már többnyire németjuhászok vagy retrieverek, Bernát persze kivétel, gondolta Benedek, igaz-e, öregem?, fordult a kutyához, nem szólt hozzá, csak megsimogatta az állat nagy, busa fejét. Ha terepre mennek, szóljanak, mondta Benedek. Majd ő is velük megy, gondolta, és visznek jeladót, szondát, lavinalapátot. Remélte, hogy Fürediék időben megérkeznek, mert az előrejelzés szerint este leszakad az ég, már most is négyes fokozatú a lavinaveszély. A hegyek megkövetelik maguknak a tiszteletet. A nyugati ember azzal büszkélkedik, hogy legyőzi a természetet, aztán meg csodálkozik az olvadó jéghegyeken, a szárazságon, az egyre szaporodó tájfunokon, lavinákon, ahelyett hogy arra lenne büszke, ha sikerül együttműködnie a természettel.

Lehet hegyet mászni, ha a hegy nem segít?, kérdezte Benedek. Megfontoltan ejtette ki a szavakat.

Mimi értetlenül nézett Benedekre.

Szentágostony Páltól hallottam hasonlókat gyerekkoromban, felelte Sárády István csodálkozva.

Ismerte?, kérdezte Benedek.

Az unokája a legjobb barátom volt, felelte István.

Kamaszkoromban nagy hatással volt rám az öreg, sokat mesélt nekünk.

Szerencsés ember!, mondta Benedek.

Benedek könnyen lebeszélte Mimit a sétáról. Lánykorában vagány csaj volt, emlékezett István, mostanában azonban szorong minden veszélytől, a félelmeit a gyerekei iránt érzett felelősségével magyarázta, de a férje szerint inkább arról van szó, hogy az asszony elmúlt negyven, és a nők ilyenkor túlérzékenyek és önzőek lesznek, mint a bakfislányok. Rettegni kezdenek a kortól, önsajnálattal méregetik magukat a tükörben, számolják a szarkalábakat a szemük sarkában, húzogatják a narancsbőrt a combjukon, csipkedik a zsírt a derekukon, és a mellüket két tenyerükkel emelgetve vizsgálják, mennyit ereszkedett. Hirtelen az agyukra megy, hogy gyereket kell fuvarozni reggeltől estig az iskolába, különórára vagy a barátokhoz, sóhajtoznak, hogy lám, ennyi volt az élet, ezzel az érzéketlen pasassal kell még leélni negyven évet, akit nem érdekel más, csak a munkája, a foci meg a sör, és jobban érzi magát a haverokkal, mint velük. Talán még félre is dug. A szemét! Pedig ők nem erre születtek. Ők is érnek annyit, mint a férjük, mondják. Egyre gyakrabban gondolnak nosztalgiával a fiatalkori álmaikra, az egykori lángolásra, az udvarlásra, a bulikra; ilyenkor szokták úgy érezni, eljött az idő, hogy végre magukkal törődjenek. A bugyuta magazinok meg adják alájuk a lovat, hogy Légy önmagad!, Szeresd magad!, meg hasonló baromságok. Szegény nők szabadságharcként élik meg ezt az időszakot, holott csupán egy kémiai változás áldozatai; fogy az ösztrogén és az oxitocin az agyukban, gondolta Sárády István.

A szobában átöltöztek, és fürdőruhában, zöldalma illatú fürdőköpenyben, törülközővel, telefonnal a hónuk alatt levonultak

a villa orrába, a völgy fölé hajló üvegezett teraszra, ami különös formájával már a szerpentinről feltűnt, és ami valójában egy télikert volt, toszkán oszlopokkal, színes mozaikkal kirakott, feszített víztükrű medencével, jacuzzival, szaunával és pihenőágyakkal. A langymeleg légáramban tapsikoltak a pálmák, a párafoltos üvegtáblákon át a medencékből a hegycsúcsokra lehetett látni. Mimi és István séta helyett a szemükkel kalandoztak a havas tájon; áztatták magukat a pezsgőfürdőben, és az üvegablakon át nézték, ahogy odakinn tenyérnyi pelyhekben szállingózott a hó, puhán, csöndesen. Jégbe hűtött Jerezt kortyoltak, amit Benedek készített tálcán a medence szélére. Jófajta bor volt, *fino*, kellemesen száraz, szalmasárga színű, sütött a pohárból az andalúz napfény. A medence alján Sárády István rálépett az egyik fúvókára, a hátát odatámasztotta az oldalfali vízsugárhoz, és eltompulva élvezte, ahogy a meleg víz duruzsolva dögönyözte és bugyborékolva masszírozta a talpát és a derekát. Érezte, lassan merevedni kezd, megfogta Mimi kezét, és az ölébe vonta, ha már újabban neki magától az ilyesmi alig jut eszébe, gondolta dacosan.

Ne csináld, bejöhetnek!, szisszent fel Mimi. Elhúzta a kezét. Folyton úgy érzem, figyelnek, mondta.

Valóban megérzi, ha figyelik, gondolta a férje. Sárády többször kísérletezett vele; egyre nagyobb távolságból szuggerálta az asszonyt. Mimi legutóbb egy bevásárlóközpont földszintjén, a tömegben állt, amikor Sárády István a második emeletről egy oszlop mögül leste, és a nő akkor is azonnal odakapta a fejét. Ha figyelik, olyan érzése van, mintha hangyák szaladgálnának a tarkóján, s itt a villában folyamatosan érezte a hangyákat, mondta Mimi.

Nyilván a szoba is be van kamerázva, vágta rá gyorsan István, mintegy jelezve, ő is éber ám, nehogy Mimi fejébe szálljon a

dicsőség a szaladgáló hangyáival. Valaki mindig figyel minket, hozzá kell szoknunk, hogy mindig szem előtt vagyunk, hogy nincs már magány, csak magányosság, tűnődött Sárády. Próbált ellazulni a medencében. A télikert mennyezetének hajlatait, a sarkokat és a világítótestek környékét vizsgálta, felfedezi-e a kamerákat, de tisztában volt vele, azok ma már olyan aprók, hogy egy légypiszok mögé is el lehet rejteni őket. Különös masinák ezek, gondolta, a képüknek még a színe is földöntúli, mintha szellemek lebegnének a képernyőn, szenvtelenül, tárgyszerűen fogalmaznak, mindig jelen időben, nem finomkodnak, nem érdekli őket fény, árnyék, hangulat, nem hangsúlyoznak, nincs bennük költőiség, mint büszke filmes rokonaikban. Sárády István néha arra gondolt, jó volna így látni a világot: pontosan, szikáran, tárgyilagosan, csak a lényegre összpontosítva, akkor alighanem jobban eligazodna a zavaró részletek között, mert néha az az érzése, hogy az érzelmek, mint az ablaküvegre mászó meztelen csigák, benyálazzák, elhomályosítják a tisztánlátást. Mennyivel praktikusabb lenne, játszott a gondolattal, ha a hétköznapokban is ő keverhetné az érzelmeket a látványhoz, ahogy régebben a reklámok és a politikai kampányok tervezésénél az üzenetekhez válogatta a képet és a hangot, grammra kimérve az arányokat; ide kellene még egy csipetnyi humor, oda egy geg vagy egy ütős mondat, amoda meg egy zenei felütés, egy kutya vagy egy gyerek. De, végtére is, gondolta, mások megfigyeléséhez ma már nem is szükséges poloskákat meg kamerákat szerelni a lakásokba és a hivatalokba, vagy perverz szoftverekkel behatolni az okostelefonokba és számítógépekbe, hiszen a közösségi médiában való kéjelgés során mindenki önként szétdobja a lábát, és várja, hogy a többiek az ő privát életére élvezzenek. Az emberek mutogatják a fotóikat, videóikat, kacéran kivillantják érzelmeiket, elárulják családjukat, ismerőseiket, kéjesen kipakolják politikai ellenszenvüket, anyagi

helyzetüket és szexuális irányultságukat, de még a személyiségjegyeiket, sőt a betegségeiket is. István megfigyelte, hogy a mániás-depressziós nagynénje bejegyzéseiből a fészbuk már jóval a mániás szakasz beindulása előtt érzékelte, hogy most érdemes üzleti reklámokkal bombázni, mert ilyenkor ész nélküli vásárlásba kezd. Az algoritmus felismeri és megtanulja félelmeinket, vágyainkat, sebezhetőségünket, elemzi, milyen témákat követünk, mit lájkolunk, kiderül belőle, milyen üzleti vagy politikai reklámokra, hírekre, álhírekre vagyunk fogékonyak. A politika már nem is vesződik a befagyott szavazókkal, az ő oldalaikat legfeljebb kiképzett trolljaik veszik kartácstűz alá féknyúzokkal és zavarkeltő bejegyzésekkel. Az isteni nézőpont már régóta az üzleti és politikai megfigyelés, az információgyűjtés, a lehallgatás, a kutakodás mások múltjában és magánéletében, gondolta Sárády István. Egy világot behálózó valóságshow szereplői lettünk, ahol a díszlet minden zugába kamerákat építettek, még éjszaka is figyelnek bennünket infrával, a láthatatlan Nagy Testvér rendszeresen vallomásra kényszerít bennünket, és a bulvárlapok az életünk legszégyenteljesebb részleteit is felkutatják és kiteregetik, ha ez valakinek az érdekében áll. A nézők pedig élvezettel bámulják táplálkozásunkat, harcainkat, párzásunkat, mint a trágyaszagú kifutóknál az állatkerti látogatók az egzotikus vadakat, hogy aztán holnap ők kerüljenek a ketrecen belülre, és mi bámuljuk őket hasonló szenvedéllyel. Lehunyta a szemét, és megpróbálta átadni magát a jacuzzi bugyborékoló kényeztetésének.

Estére aztán dudálva, nevetgélve megérkeztek Fürediék, rázták magukról a havat, trappoltak a küszöbön, a bemutatkozáskor hosszasan vizsgálták egymást Sárádyékkal az előszobában. Sokat tudtak egymásról, leveleztek, telefonon is többször beszéltek, míg

Sárádynak végül sikerült rábeszélnie Füredit, hogy fogadja őt, de személyesen itt, a villában találkoztak először.

Épp csak ideértünk a hóviharban, kérlek szépen, dörmögte Füredi József; nagy, lomha testével, mosolygós, széles arcával egyébként is volt benne valami medveszerű. Fürediék egymás szavába vágva mesélték úti élményüket: mi lehettünk az utolsók, akiket még átengedtek, mondta Füredi, kezében szorongatva a mobilját. Néztem a híreket: a kantonban már az összes utat lezárták. Se ki, se be, mondta.

Akkor ez nem is vendégség, hanem csapda? Sárády István kényszeredetten nevetett.

2.

Ézsiás Benedek nagyapjára gyerekkorában olyan hatással voltak az egykori Városliget történetei, hogy az embereket felnőttként is gyakran a liget ismert szereplőihez hasonlította. Ha valakinek kicsi volt a feje, akkor az neki Madárfejű Lajcsika volt; a nagydarab ember erőművész; ha egy idősebb asszonynak pelyhes volt az arca, nagypapa azonnal szakállas nőként emlegette; és ha valaki az átlagosnál alacsonyabb növésű volt, liliputi cirkuszművésznek titulálta. A ligeti kócnyelőknél is volt szereposztás, mint a vándorszínészeknél, vagy mint a televíziós valóságshow-kban. A színtársulatokban: bonviván, szubrett, primadonna, intrikus, naiva, a valóságshow-k villájában összezárt szereplőknél pedig amorózó, okostojás, apatípus, kurva, intrikus és szende. Amikor nagypapa esendő csepűrágókkal és szörnyszülöttekkel benépesített, mocsárra épült vurstliként látta a világot, csupán nüansznyival előzte meg a korát, gondolta Ézsiás Benedek.

Benedek a betegsége előtt varázslatos mesélőnek, nagy anekdotázónak számított, valaki egyszer azt mondta róla, ha néhány száz évvel korábban születik, ő mesélt volna esténként a tűz körül ülő embereknek, de amióta megcsalták a szavak, befelé szőtte a történeteket, a környezetét figyelte, elraktározta a mondatokat, a gesztusokat, az érzelmeket, letisztította róluk, amit feleslegesnek vélt, és újra összeillesztette a darabokat, csiszoltabban, pontosabban, ahogy korábban az anekdotákkal tette.

A konyhában nagy műgonddal rendezgette a fogásokat a tálakon.

Ahogy útközben, a sötétben a fényszóró megvilágította a kavargó hópelyheket, olyan volt, mintha a csillagok közt, az űrben utaztunk volna, mesélte Füredi József a vacsoraasztalnál.

Én úgy féltem, hogy majdnem bepisiltem, kuncogott Etelka, a felesége.

Biztos megfigyeltétek, hogy ha a sűrű hóeséstől vagy a ködtől az ember nem észleli a távolságot, akkor elvész a térérzékelése, és egyszerre szédülni, imbolyogni kezd, folytatta Füredi. Távlatok nélkül elbizonytalanodik az ember, mondta. Aki nem ismeri fejből az utat, az könnyen a szakadékban találhatja magát.

Füredi József Mimihez beszélt, a szemébe nézett, de a tekintete gyakran tévedt az asszony mellére, észre sem vette, hogy beszéd közben modorosan formálta a száját, szívta a nyálát, mint mindig, ha szeretett volna előnyös képet mutatni magáról. Úgy tűnhetett, mintha erőfeszítést sem tenne, hogy legalább eltereléseként másra is tekintsen, pedig egyszerűen csak annyira vonzotta az asszony látványa, hogy nem tudta levenni róla a szemét. Mimi kényelmetlenül fészkelődött, őt valójában nem zavarta, ha csodálják, hozzászokott, de a szemközt ülő Etelkát sajnálta, aki lesütötte a szemét, és szórakozottan babrált az evőeszközökkel,

mintha nem látná, vagy nem akarná látni férje flörtölését.

Ilyen havat, kérlek szépen, még sosem láttam, pedig lassan tizenöt éve megvan a villám, mondta Füredi.

Meddig tarthat ez a vesztegzár?, kérdezte Mimi aggódva, mert értesíteni kellene a nörszöt, hogy nem érünk haza időben. A gyerekek is ki lesznek borulva.

Az attól függ, mikor áll el a hóesés, mondta Füredi. Kinézett az ablakon. Bitangul szakad!, állapította meg.

Nekem pedig tárgyalásaim lennének, fűzte hozzá Sárády.

A síelésből nem lesz semmi, ahogy elnézem, mondta Mimi.

Látod, Jóska, jobban jártunk volna, ha inkább az Északi-sarkra megyünk, ahogy kértem, panaszkodott Etelka.

Mert ott kellemes meleg van, és legalább nincs hó, ugye?, mondta Sárády. Nevetett.

Nem arról van szó, de láttunk egy hirdetést, hogy fűtött, üvegből készült iglukban lehet tölteni az éjszakát Lappföldön. Kandalló van benne, és ágyból lehet nézni az északi fényt. Ugye, Jóska? Etelka a férjére nézett.

De most akkor Lappföldön vagy az Északi-sarkon?, értetlenkedett Sárády István.

Úgy mondták: az Északi-sarkon. A Télapó hol is él, Lappföldön vagy az Északi-sarkon?, kérdezte Etelka.

Ezt most komolyan kérdezed? Hogy hol él a Télapó? Azt hittem, negyvenévnyi házasság után már semmi újjal nem tudsz meglepni, mondta a Füredi.

Ami az Északi-sarkkörön túl van, például Lappföld, azt Északi-sarkvidéknek nevezik, az Északi-sark meg maga a pólus, magyarázta Sárády.

De hogy a Télapó pontosan hol él, azt ugye te sem tudod, István, mondta Füredi József. A poént már Mimi felé fordulva sütötte el, és várta a hatást, de Mimiből nem sikerült mosolyt kicsiholni, mert az

asszony Etelkát nézte.

Tudod jól, Jóska, hogy csak arra gondoltam, mit szoktak mondani, hol él a Télapó, motyogta maga elé Etelka. Benedek nézte őket.

Ezzel a lánnyal jól jársz, mondta Füredi apja annak idején a fiának. Az öreg művelt angyalföldi melós volt, szervezett munkás, sokat olvasott és rendszeresen látogatta a munkásakadémia előadásait, fiatalabb kollégái tiszteletből már negyvenéves korában öreg Füredinek hívták. Az öreg Füredi konok, szigorú elveket vallott, melyeknek szükség esetén széles tenyerével is hangsúlyt adott, ha úgy látta, a beszéde nem volt elég meggyőző. A szó elszáll, a pofon megmarad, mondogatta a latin bölcsesség helyzethez idomított változatát a fiának, ha többszöri figyelmeztetésre sem fogadott szót. A Váci úton, a Süllő utca sarkán, a Tizenháromház egyik gangra nyíló, szoba-konyhás munkáslakásában született, ahol később a fia is, s noha a hatvanas években a gyár fölajánlotta, hogy kiutalnak neki egy kétszobás lakótelepi lakást a Dagály utcában, ő ragaszkodott a 19. század végi bérkaszárnyához. Jóska édesanyja meghalt méhrákban, amikor a fiú négyéves volt, a férfi egyedül nevelte a gyereket, és tudta, anya nélkül a munkáskolóniában nagyobb biztonságban van a fia, mert ott az asszonyok egymás gyerekét is pesztrálták, Etelka anyja pedig különösen ügyelt a „kis árvára”, ahogy a ház lakói Jóskát emlegették. A Hétházban, a Kilencházban, a Tizenháromházban akkoriban még figyeltek egymásra az emberek, a gyerekek csapatokba verődve játszottak az udvaron, mászókának használták a porolót, nyáron sikongatva, lavórból locsolták egymást, s ha valamelyik konyhából a nyitott ajtón át sütemény vagy frissen főzött lekvár illata szállt a gangra, természetesnek tartották, hogy megkínálják a szomszéd gyerekeket is. A hűvös lépcsőházban kamaszszerelmek szövődtek, Füredi

József is ott csókolózott először Etelkával, miközben a kisebb gyerekek az öklüket a szájuk elé szorítva, kuncogva lesték őket a fal mögül, a lépcsőfordulóból. A férfiak a munka után a konyhában, lavórban lemosakodtak, aztán a gondosan felsepert udvaron atlétatrikóban, hokedlin ülve vitatták meg a gyár és a világ dolgait. Üvegből itták a meleg sört, körbekínálva az üveget azoknak is, akiknek már elfogyott, és komoly arccal szívták a körmükre égő lapos cigarettát, köpködték vagy ujjukkal piszkálták le a nyelvük hegyéről a ráragadt apró dohánymorzsákat. A lecsóillatú, meleg nyári estéken kékesen párologtak a fellocsolt keramitkockák az udvaron, a sötétben fel-felizzott a cigarettaparázs, s felhevültek olykor a szavak is, de többnyire csak dörmögve, fojtva, nehogy fölébresszék a nyitott ablakok mögött alvó kicsiket és öregeket. A közös szegénység, a kilátástalanság, az egymásra utaltság elevenjükbe vágó kötelékként hurkolta egymáshoz a munkáskolónia lakóit. Az öreg Füredi a szívén viselte, hogy Jóskának jó feleséget válasszon, hogy legalább egy anyáskodó asszony pótolja a gyerekkori hiányt, Etelka pedig tökéletesen alkalmasnak tűnt a feladatra; a lány apró koruktól fogva odafigyelt a kisfiúra, pátyolgatta. Amolyan odaadó mártírfeleség lesz belőle, aki férje minden igényét alázatosan kielégíti, de közben úgy tudja irányítani az urát, hogy az észre sem veszi, és nem sérül az önérzete, gondolta az öreg Füredi. Etelka anyja is ilyen asszony; Nézd meg az anyját, vedd el a lányát!, idézte a mondást a fiának. Füredi papa és Etelka apja kollégák voltak a gyárban, és úgy tartották, a fiatalokat a jóisten is egymásnak teremtette. Az öreg Füredi (akkor már valóban öreg volt) később azt is végignézte, ahogy az emberek apránként elmaradoztak a kultúrotthonból, hogy az új házfelügyelő és a vice rendszeresen a kapu alatt felejti a kiborult szemeteskukákat, hogy ritkábban söpri az udvart, hogy a szomszédos kocsma is piszkosabb lett, és az ajtaja előtt földön

üldögélő részegek és hajléktalanok tanyáztak. Amikor felújították a kolóniát, összenyitottak több lakást, új lakók jöttek, a fiatalok elmentek, lassanként elmaradtak az esti beszélgetések az udvaron, az emberek bezárkóztak, csak a veszekedések elfojtott hangja és a tévékészülékek vibráló, kékes fénye szűrődött ki a kiégett villanykörtéktől sötétbe borult gangra.

Mit mondjak, nem egészen így képzeltem az első estét, szabadkozott Füredi József a vacsoraasztalnál. Tenyerével szórakozottan simogatta a damasztterítőt. Úgy terveztem, folytatta, elviszlek benneteket Zermattba, az Alpine Gourmet-ba, vagy Saas-Fee-be. A hegy tetején, a forgó étteremből pazar a kilátás, és mindkét helyen ehető a koszt, de ez a fránya hóvihar keresztülhúzta a számításom. Olvasom, hogy a lavinaveszély miatt már több ezer ember rekedt a környező városokban, mutatott a telefonjára, amit gondosan a tányérja mellé készített, mintha az is az étkészlet része volna, és sűrűn pislogott rá, ne mulasszon el egyetlen üzenetet vagy gazdasági jelentést sem.

Sárády István nem tette ki az asztalra a telefonját. Néhány hónapja vett magának egy okosórát, ami jelzi a hívást, mutatja az üzeneteket, sőt a friss híreket is, hogy – ahogy mondta – végre ne kelljen a telefonját a vécén is a markában szorongatnia, de nehezen barátkozott meg vele, mert nem érezte a lelkét. Nem úgy, mint a holdfázist mutató Patek Philippe-nek, vagy kedvencének, az art deco Jaeger-LeCoultre-nak, amit a harmincas években a Brit-Indiákon szolgáló katonatisztek számára fejlesztettek ki, hogy az acél óratok elfordításával a lovaspólómeccs közben is védve legyen a szerkezet, mert a brit birodalom felbomlása és a nácizmus előretörése idején a fiatal tisztek jobban aggódtak az órájukért, mint a világ sorsáért. Ezek a szerkezetek a dizájn és a kézművesség csúcsteljesítményei, az idő megfoghatatlan fikciójának precíz

tanúi, magyarázta Sárády István, ha az órák iránti rajongásáról kérdezték. Végül a lélek helyett a praktikum mellett döntött, és hétköznap az okosórát használta, a drága márkákat pedig csupán akkor, ha megkívánta őket, vagy ha a vagyonával kívánt hivalkodni. A vacsorára sem vette fel a Patekját, tudta, nincs az a drága óra, amivel az órák hazájában élő Füredit el tudná kápráztatni. Noha a Lehmann Brothers banki befektetőjeként és a kartellperbe futott kamionipar részvényeseként Füredi az utóbbi időkben dollármilliókat veszített, még mindig akkora vagyona maradt, hogy Sárády már attól izgalomba jött, ha csak a szám végén sorakozó nullákra gondolt. Sárády István nemcsak kézfogásból, hanem órákból, öltözködésből és cipőkből is messzemenő következtetéseket tudott levonni. Füredi például a praktikus emberekre jellemző, drága, kissé trampli cipőt hordott, amit megszépítő módon ő kényelmesnek nevezett, az órája viszont egy letisztult, fekete számlapos, régi Schaffhausen volt, amiről István úgy vélte, inkább a kifinomult emberek viselik. Ezek az ellentmondások zavarták Sárády Istvánt. Elbizonytalanították. Pontosan tudta, hogy a luxusórák árában valójában a márka mítoszát és az általuk képviselt státuszt kell megfizetni, máskülönben miért kerülne a Jaeger hárommillióba, a Patek meg tízszer annyiba, miközben a drága masinák kevesebbet tudnak, mint az az okosóra, amit ezek árának a töredékéért vásárolt. Vajon miért élünk és halunk tárgyakért, spekulált néha.

Azon tűnődött, amit még annak idején Szentágostony Páltól hallott, hogy hiedelmek és történetek tartják össze a közösségeket, s hogy képesek vagyunk ölni és halni olyan fikciókért, amik a természetben nem is léteznek, csak az ember találta ki őket magának, mint vallás, haza, szabadság, becsület. Istvánt különösen a technikák izgatták, hogy ezekkel a mesterséges fogalmakkal hogyan tudnak forradalmak, vallásháborúk, elnyomó rendszerek

évezredek óta embertömegeket az orruknál fogva vezetni? Igyekezett megérteni, eltanulni és alkalmazni a módszereket. Tanulságos, hogy miközben az ember azzal hitegeti magát, hogy racionális lény, és imád hivalkodni a tudományos ismereteivel, valójában csupán egy befolyásolható, érzelmes állat, mondogatta Sárády, mikor erről beszélt. Aztán nevetve mindig hozzátette: Hála istennek, különben miből élnénk, nem igaz? Bár az utóbbi időkben már inkább üzletembernek tartotta magát; ingatlanokat, részvényeket vásárolt, pénzt fektetett hazai és külföldi alapokba, és több állami cég igazgatótanácsában segített megbízói számára jövedelmező döntéseket kiharcolni.

Füredi kicsit nagyképűsködött, amikor az Alpine Gourmet-ra és a Saas-Fee-i Michelin-csillagos éttermekre lekicsinylőn azt mondta, hogy ott „ehető a koszt”, gondolta Sárády István. Így fest, amikor valaki felkapaszkodik az uborkafára, és megszédül a magasságtól. Neki viszont nagy szerencséje volt, vélte, hogy Sárády nagymama annak idején belé verte az úri modort. Eni nagymama azt mondta: Ahogy elnézem a világot, mire felnősz, édesem, jó modorra nem lesz már szükség, kimegy a divatból, mint a harisnyakötő, de nem árt, ha megtanulod, legfeljebb majd beadod a múzeumba, ott meg gondosan beteszik egy vitrinbe, és úgy mutogatják: lám, így festett valamikor az illem, ilyen volt a jó ízlés, az udvariasságot pedig így kell elképzelni. A nyolcvanas évek közepén még valóban úgy tűnt, alig van értelme annak, ha valaki meg tudja különböztetni a halkést a desszertvillától, ha tudja, milyen italt milyen pohárból kell inni, ha ismeri a borokat, nyelveket beszél, stílusa van, és tudja, úriember nem öltözik az utolsó divat szerint, és melegben sem hord rövid ujjú inget, se bokafixet. Különösen nem szandálhoz. Aztán lám, később ezek az ismeretek is tekintélyt szereztek neki az urizáló fiatal politikusok és a hozzájuk dörgölőző újgazdagok között, akik idegenkedtek a magabiztos és gyakran

lekezelő pesti polgárfiúktól, de vidéki srácként őt elfogadták. Megtanult úgy tanácsot adni, hogy az ne legyen sértő, hogy úgy érezhessék, ők jöttek rá a megoldásra, hagyta beszélni őket, beszélgetés közben pedig mélyen a szemükbe nézve figyelt és egyetértőn bólogatott, együtt köpködte velük a szotyolát a meccseken, és készségesen velük nevetett a vicceiken.

Raszputyin, így hívják a háta mögött Sárádyt, mesélte Füredi József Ézsiás Benedeknek, amikor a magyarok megkeresték, és megbeszélte telefonon Sárády Istvánnal a találkozót. Füredi József az interneten, archívumokban és személyes csatornáin a munkatársaival utánanézetett, milyen információkat találnak a nyilvánosságot hisztérikusan kerülő, befolyásos tanácsadóról és üzletemberről, és nem lepődött meg, amikor a fotókat szemlélve látta, hogy a jólfésült, ápolt és elegáns szőke dandy egyáltalán nem emlékeztet II. Miklós cár misztikus tanácsadójára és gyógyítójára, az őrült kinézetű, hórihorgas, loboncos hajú és nagy szakállú szerzetesre, akiről a legendák azt tartották, hogy néha hetekig nem mosdott, fogai helyén fekete csonkok éktelenkedtek, büdös volt a lehelete, és egyáltalán: olyan szaga volt, mint egy kecskének. Füredi hipnotikus képességet, gyógyító erőt és káprázatos megérzéseket sem feltételezett Sárádyról, de az kétségtelen, gondolta, hogy különös érzéke lehet a tömegek ösztöneit, félelmeit megragadó politikai kommunikációhoz és a féknyúzokhoz, ahogy a politikai propaganda alattomos műfaját manapság nevezik. Sárády István ügyesen bánt a célzott rémhírekkel, amelyekre most nagy a kereslet a világban, és amelyeket – Raszputyin kedvenc szavajárását idézve, miszerint bűn nélkül nincs megtérés – tabuktól és erkölcsi fenntartásoktól mentesen terjesztett a médiában. Sárády után kutatva Füredi elmerült a Raszputyinról szóló történetekben, hogyan gyógyította meg a beteg, vérzékeny

Alekszej cárevicset, hogyan jósolta meg, hogy le fog szakadni a csillár, és azt is, hogyan figyelmeztette a cárt, hogy ha Oroszország nem marad ki a világháborúból, a cári birodalom összeomlik. De Füredit különösen az őrült pap szexuális képességeiről szóló legendák ragadták meg. A szex lehet a közös pont a két befolyásos tanácsadó között, vélte félig komolyan, amikor a Sárádyról készült összeállításban olvasta, hogy a férfi felesége korábban pornószínésznő volt Hollandiában, és hogy ő maga is nagy pinabubus hírében állt. Füredinek egyébként is meggyőződése volt, hogy szoros a párhuzam a hatalom és a szex között, a hatalom jelképe: a királyi jogar is egy nagy, bunkós faszra emlékeztette; és Raszputyinról is azt regélték, hogy legendás méretekkel áldotta meg a természet, amit ráadásul szemölcsök és bibircsókok díszítettek, így okozva még nagyobb élvezetet a nőknek, már legalábbis azoknak, akik ilyen természetű örömökre vágytak. Az égő szemű szerzetes, olvasta Füredi, állítólag naponta rajongó nők tucatját szabadította meg a bűntől, ami Raszputyin értelmezésében azt jelentette, hogy italozás és szex közben agyba-főbe verte őket. Vélhetőleg a cárnéval és a többi főnemes asszonnyal, akikkel szintén összehozták a pletykák, kíméletesebben bánt, bár, ki tudja, gondolta Füredi; a szex és a hatalom héjanásza, a bántalmazó kapcsolatok természete mindig megfejthetetlen titok. Raszputyin utóélete is tartogatott tanulságos meglepetéseket, mert miután egyik szeretője, a biszexuális Juszupov herceg és főnemesi társai merényletben megölték… mellesleg az se ment könnyen, mert noha először ciános süteménnyel és borral traktálták, amiből állítólag egyetlen sütemény és néhány korty is halálos dózis lehetett volna, a szerzetes pedig megette az egész tál süteményt és jóízűen megitta hozzá a palack bort, mégse halt meg; kénytelenek voltak hátba lőni, de miután ez sem segített, a biztonság kedvéért fejbe is lőtték, aztán, amikor ez is hasztalannak bizonyult, még

gyorsan agyonverték, de végül így is csak akkor pusztult el, amikor bedobták a jeges Névába, és megfulladt. Azután levágták a faszát. Ereklyének. A díszes ékszerdobozban őrzött relikviának szintén kalandos sors jutott, egy ideig rajongó asszonyok rejtegették és imádták titkos szeánszokon, majd az ereklye bejárta az aukciósházakat, míg végül szakszerű laboratóriumi vizsgálatnak vetették alá, és kiderült, hogy a hatalmas, rücskös izé valójában nem is Raszputyin fasza volt, hanem egy közönséges tengeri uborka; jól mutatva a hatalom és jelképeinek mulandóságát, s hogy a *fake news* műfaja egyáltalán nem új keletű jelenség, ahogy azt sokan állítják, hanem igazság sohasem létezett, legfeljebb néha azt hisszük valamiről, merengett Füredi József.

Ne aggódjatok, azért így sem fogunk éhen halni, mondta Füredi, amikor Benedek és Erzsi zsúrkocsin betolták az ételt és az italt.

Benedek kitűnően főz, én már két Michelin-csillagot adtam volna neki, ha rajtam múlik, mondta Füredi.

Kár, hogy ezt sehol nem jegyzik, mondta a szakács.

Ne panaszkodj, drága tanár úr, inkább vezessétek elő a menüt!, mondta Füredi. Nevetett.

Tanár úr?, csodálkozott Sárády. Feltűnt neki, hogy Ézsiás Benedek Jóskának szólítja Füredit, Etelkának az asszonyt, Erzsi is így tesz, tegeződnek és nyugodtan ugratják egymást, mintha nem is alá-fölérendeltségi, hanem baráti viszony lenne köztük. Istvánnak szokatlan volt ez, mert újgazdag ismerősei olyan mereven tartották az úr-cseléd viszonyt, mint ahogy a harmincas években volt szokás, s ahogy egykori cseléd nagyszüleiktől hallották, hogyan viselkedtek velük az urak. A cseléddel nem szabad bratyizni, mondogatták, mert a fejedre nő! Az egyenlősdi előbb-utóbb viszályt szül, ezért aztán az alkalmazottal meg kell tartani a kellő távolságot, mint a gyerekkel, hiszen neki is az a jó, ha tudja a

helyét, mondták.

Jóska jó eszű, jó kedélyű fiú volt a gimnáziumban, nem véletlenül volt Ézsiás Benedek egyik kedvenc tanítványa. És a fiú elég simulékony is volt ahhoz, hogy kiemelt munkáskáder legyen, gondolta már annak idején Benedek. Füredi József a Szovjetunióban, fizikusként végezte az egyetemet, kutatóintézetekben dolgozott, és a pártközpontból is gyakran kértek tőle szakmai tanácsot, mert tudták, jó kapcsolatokat ápol szovjet, német, francia kutatókkal és nyugati iparvállalatokkal. ’89-ben, a privatizáció idején az elvtársai átjátszottak neki (ők úgy mondták: a gondjaira bíztak) egy gyárat és fél tucat értékes ingatlant, hogy ha elveszítenék a választásokat, ami aztán be is következett, később abból támogassa az utódpártot. Ézsiás Benedek meglepetésére a beözönlő multik megint csak Füredi Jóskát karolták fel: rájöttek, sokkal jobban járnak a volt kommunista középkáderekkel, akik kezében ott voltak az információk, a hazai és az orosz kapcsolatok, mint a lánglelkű demokratikus ellenzékkel, akiknek a jó svádájukon és az önérzetükön kívül nem sok előnyét látták, vagy a népiesekkel, akik naphosszat népben és nemzetben gondolkodtak ugyan, de idegen nyelvben kevésbé. Néhány évvel később Füredi József már testőrökkel járt. Az öreg Füredi értetlenül nézte, mi vonzza fiát a vagyonhoz. Apám mindig azt kérdezte: „Hány tányér pörköltet tud megenni egy nap egy ember? Mire jó az a sok pénz?”, mesélte később Füredi Benedeknek. Hiába magyarázta Füredi az apjának, hogy a vagyon: hatalom, a hatalom pedig vagyon. Az öreg csak legyintett: mindkettő csapda, mondta. A hatalom nemcsak azt keríti hatalmába, akit elnyom, hanem azt is, aki hajszolja, mert előbb-utóbb rettegni kezd és mindenkit elpusztít maga körül. Így járt Sztálin, így járt Hitler, Rákosi, és így járt Pártos elvtárs is, a

gyárigazgatónk. Igen, pontosan így járt ő is, mondta az öreg Füredi elgondolkodva. Nagyon utáltuk a Pártost, tette hozzá. A pénz meg hiába ígér szabadságot, folytatta, legfeljebb a szerzés, a birtoklás szabadságát adja meg, az meg nem szabadság, hanem függőség; mert minél több van, annál több kell, mondta. Füredi József megmosolyogta az apját, aztán átforgatta a vagyonát svájci frankba, és Zürichben telepedett le. Sikeres befektető lett, szívesen segített a magyar politikusoknak is svájci bankokban elhelyezni azt a pénzt, aminek az eredetével nem szívesen dicsekedtek, és amiről az eszük azt súgta, nyugodtabban fial az alpesi országban, mint a hazai bankokban. Jóska nem is firtatta soha a pénzek eredetét, többnyire talált gyümölcsöző befektetéseket, és a nagyvonalúságát dicsérte, hogy a tevékenységét pártsemlegesen végezte; így aztán valamennyi politikai erővel kiegyensúlyozott kapcsolatot ápolt, úgy is mondhatnánk: a pénzen keresztül megteremtette azt a konszenzusos nemzeti egységet, amelyről sokan csak ábrándoztak, gondolta Ézsiás Benedek.

Benedek és Erzsi tálalta a gesztenyelevest, utána gombával töltött padlizsán, majd rozmaringgal sült báránycomb következett, *prebranac*cal, mellé *gibanica,* desszertnek pedig *koljivo.*

Aki vegetáriánus, mint Etelka, és nem eszik bárányt, az nyugodtan ehet prebranacot, mondta Erzsi, gyöngybabból készült, fűszerekkel sütve, paprikásan.

A gibanicában sincs hús, mondta Benedek, miközben körbekínálta a kenyeres kosarat. Sárády a szélső kenyeret próbálta kiemelni, de a kenyér nem mozdult. Kicsit huzakodtak Benedekkel, rángatták a kosarat, István akkor látta csak, hogy a férfi a hüvelykujjával diszkréten a kosár széléhez szorította a szélső kenyeret, hogy István könnyebben hozzáférjen a többihez. A szélső szikkadt!, súgta Benedek. Sárády István elvörösödött. Persze, ő is

tudta, hogy jobb helyeken így szokás, milyen kínos, hogy figyelmeztetni kellett rá, mint egy vidéki tahót. Percekig égett az arca.

Benedek pálinkát töltött, jóféle ágyas szilva volt. Sárády Istvánnak úgy tűnt, mintha a férfi Mimivel most kissé zavartan viselkedett volna. Mintha remegett volna a keze, amikor töltötte neki az italt. Vagy rájött, vagy Füredi megsúgta, honnan ismerheti az asszonyt, és bizonyára alig várja, hogy rámehessen egy-két pornóoldalra, föleleveníts e az emlékeit; nem tudja, hogyan viselkedjen az egykori neves pornósztárral, gondolta Sárády. Az emberek, mikor felismerik Mimit, vagy lekezelőn bizalmaskodni kezdenek vele, némelyek kimondottan pofátlanok és tolakodók lesznek, vagy túlzottan udvariassá válnak, hogy mutassák, milyen felvilágosultak. Az emberek általában nem így képzelik a pornósztárokat; Mimi kifinomult nő, visszafogottan viselkedik, választékosan öltözik, nagyszerű családanya, és ráadásul az ő felesége, gondolta István. Ha ő is ott van a társaságban, az különösen elbizonytalanítja az embereket, hogyan viszonyuljanak az asszonyhoz.

Füredi magasra emelte a pálinkáspoharát. Istenisten! Ezt lökjük le fertőtlenítőnek, hátha Benedek megmérgezett bennünket, mondta.

Nem az első nap szoktuk, szűrte oda a bajusza alatt Benedek.

Azt hallottam, István, te értesz a borokhoz, mondta Füredi. Mit ajánlanál ehhez a menühöz?, kérdezte. Valójában nem a válaszra volt kíváncsi, inkább méricskélte Sárádyt, hogyan reagál a leckéztetésre. Mint ahogy a bokszolók az első menet elején összemérik a karjaik hosszát, és megfigyelik, hogy védekezés közben hol hagy szabad felületet az ellenfél.

Sárády nyelt egyet. Megfeszült az arca. Nyeli az indulatait, gondolta Füredi. Valószínűleg burgundit innék hozzá, Pinot Noir-t,

felelte Sárády. De, ha valaki inkább a fehéret kedveli, akkor egy könnyű, gyümölcsös Sauvignon Blanc is megteszi, mondta.

Így van, helyeselt Füredi. Elégedetten nyugtázta, hogy magabiztos stílusával máris Sárády fölé kerekedett. Comte Georges de Vogüé pinot-ja dekantálva, a Sauvignon Blanc behűtve, a gibanicához pedig egy kitűnő Chablais, mondta Füredi. Én a francia borokra esküszöm. A provence-i rozét pedig, függetlenül attól, mit esztek, mindenkinek ajánlom, tette hozzá, ilyet még nem ittatok.

Sárády azonnal észrevette, hogy besétált a csőbe. Füredi máris lenyomta, elfoglalta a kioktató szülői pozíciót. Szépíteni próbált, elkérte Benedektől az üveget, és elolvasta a címkét. Én speciel kóstoltam már, mondta István, miközben visszahelyezte a palackot az asztalra, valóban gyönyörű bor, igazi különlegesség, bólintott elismerően. Aztán elbizonytalanodott; azt hiszem, ezt kicsit túltoltam, tűnődött magában, én biztosan nem hinném el senkinek, hogy így köpi-vágja a francia pincéket és évjáratokat. De úgy látta, Füredinek a szeme se rebbent, vagy még ezt is kinézi belőlem, vagy bölcsebb, mint gondoltam, tanakodott magában. Benedekre nézett, vajon a férfi mit szólt a mutatványhoz; Benedek biztató mosollyal tekintett rá, mint aki azt mondja: Jól van, fiú, semmi gond, csak szerepelj bátran, ha jólesik! Rohadt megalázó ez a megengedő, felsőbbrendű nézés, bosszankodott magában Sárády, de én vagyok a barom, hogy elismerést váró tekintettel néztem rá, korholta magát.

Füredi azt figyelte, mit szólnak Sárádyék a szokatlan vacsorához. Michelin-csillagos éttermek törzsvendégeiként nyilván kifinomultabb menüre számítottak egy svájci milliárdostól: homárra, beluga kaviárra, hatalmas tányéron gyűszűnyi ízkavalkádra, ilyesmire, gondolta Füredi József. Látta, Miminek is fennakadt a szeme a szerb vacsora hallatán, gyanakodva turkálta a

gibanicát, de aztán egyre lelkesebben falatozta a sajttal sült rétestésztát.

Ez egész jó, mondta Mimi.

Má' mé' ne lenne jó? Persze, hogy jó!, helyeselt a házigazda.

Etelka, te mióta vagy vega?, kérdezte Mimi.

Több mint húsz éve nem eszem húst.

A jó emberek tudniillik vegetáriánusok, mondta Füredi gúnyosan.

Hitler is az volt, vetette közbe Benedek, miközben Mimi válla fölött áthajolva a tálból ügyesen szervírozta az ételt.

Sajnálom az állatokat, mondta Etelka.

Pedig nem kell azokat sajnálni, ők is örülnek, hogy élvezetet okoznak az embernek, hahotázott Füredi. Közben jóízűen falatozott.

Honnan tudod? Az állatok mondták neked?, kérdezte Etelka.

Láttam a szemükben, vetette oda a férje. Félig tele volt a szája. De én ezt nem forszíroznám, fordult a többiekhez, mert Etelka mindjárt téríteni kezd!

Nem akarok én senkit megtéríteni, mindenki gondoljon, amit a szíve diktál, végül is mindenki a maga útját járja, mondta Etelka. Én se szólok bele abba, ha más húst eszik, tudomásul veszem, törődjetek bele ti is, ha nekem más az ízlésem. De az a helyzet, hogy egyszer voltam disznóölésen, és a disznó szemében nem úgy láttam, hogy nagyon örült volna. A szegény állat úgy félt, hogy majd' megszakadt a szívem. Állítólag az állatok a vágóhídon is megérzik a vesztüket, és a rettegéstől méreg kerül a szervezetükbe, amit aztán az ember a hússal együtt szépen megeszik.

Én figyelmeztettelek benneteket!, mondta Füredi. Most jön az, hogy a bocik meg sírnak, mert elisszuk előlük a tejet.

Így van, akárhogy mosolyogsz ezen!, mondta Etelka. Jóska képtelen belenyugodni abba, hogy én nem kívánom a húst. Ez a

vita évek óta zajlik közöttünk, és mindig talál rá alkalmat, hogy szóba hozza és froclizzon. De valóban olvastam, hogy a bocik egy hétig sírnak az anyjuk után, amikor elszakítják őket. És aki tudja, hogyan tenyésztik a baromfit a nagyüzemekben, mesterséges fénynél, hormonokkal kevert tápon, a világtól elzárva, szűk ketrecben összepréselve, úgy, hogy mozogni se tudnak... hát, csodálom, hogy vannak, akik ezek után még tudnak lelkifurdalás nélkül csirkét enni.

Viszont az elzárt, steril körülmények között tenyésztett baromfik legalább nem kapnak madárinfluenzát. Különben a járványban pusztulnának el, mondta Sárády. Akkor már jobb, ha megesszük őket, nem igaz?

Persze, az ő érdekükben, mondta Benedek. Mosolygott. A szabadság veszélyes, tette hozzá. A bárányt szervírozta.

Sárády István értette a célzást, s közben arra gondolt, mióta beszél bele a pincér a vacsorai diskurzusba? Ez a nyekegő pasas úgy viselkedik, mintha a bolondok napján felcserélték volna a szerepeket, és valójában ő lenne az úr, ők meg Füredivel a cselédjei, gondolta, aztán mégis úgy döntött, belemegy a vitába.

Igen, szerintem a szabadság korlátozása a tudatlan tömegek érdekében történik, mondta Sárády. A tömeg nem felnőtt, ezért úgy kell viselkedni vele, mint egy gyerekkel az iskolában. Dicsérni kell, azt kell mondani neki, hogy ő az A osztályba jár, tehát sokkal okosabb, mint a B-sek. El fogja hinni, mondta Sárády. Azt kell mondani neki, hogy a B-sek nagyképűek, lenézik az A-sokat, és el akarják lopni az osztálypénzt, de majd az igazgató bácsi rendet teremt. Aki jól viselkedik, piros pontot kap; nyer a személyére szabott pályázatokon. Öt piros pont egy osztályfőnöki dicséret; közpénzből vagyonhoz juthat. Az igazgatói dicséret mellé már magas hivatal is jár. De csak az ülhet a hivatalban, aki szófogadó. A renitenseket, önfejűeket kiküldjük az osztályból, és nem kapnak

uzsonnát. Előbb-utóbb úgyis megunják, és elmennek az iskolából, mondta Sárády. Nevetett. Nem olyan bonyolult ez! Lassan fölismeri a világ Törökországtól Venezueláig, Oroszországtól Amerikáig, rájöttek már a lengyelek, a bolgárok, az olaszok, az osztrákok és a franciák, a kínaiak meg mindig is tudták. Az intelligenciamérések azt mutatják, hogy mindenhol a korlátozott felfogóképességűek vannak többségben, folytatta, és ha nem szabályoznánk a demokráciát, akkor a hordaszellemű, ostoba többségre bíznánk a döntést. Az emberek valamikor Istenhez fohászkodtak jókedvért, bőségért, oltalomért, most tőlünk, politikusoktól és üzletemberektől várják a boldogulásukat. A demokrácia csak korlátokkal működik, így volt ez az ókorban, így csinálják a modern nyugati államokban, de a kommunizmusban is így csináltátok, igaz-e, Jóska?, kérdezte Sárády István.

Hát, én ezt ma már kicsit bonyolultabban látom innen, Svájcból, mosolygott Füredi, de ismerős a gondolatmenet. Meg aztán arra sincs garancia, hogy a korlátolt többség helyett végül nem egy korlátolt kisebbség kezébe kerül a hatalom, mert erre is volt már példa a világtörténelemben.

Mit mondana Szentágostony Pál?, kérdezte Benedek. Istvánra nézett.

Biztosan mást mondana, mint én, felelte Sárády István. De nem véletlenül söpörte el őt is a történelem. Mára kiderült, hogy a liberalizmus és az emberi szabadságjogok csupán lila értelmiségi fikciók voltak, mondta.

Benedek válaszolni akart, de nem jöttek szájára a szavak. Én úgy emlékszem, tette hozzá gondolatban, hogy többek között a kiváltságok megszüntetése, az egyén, a magántulajdon és a véleményszabadság tisztelete, a jogegyenlőség, vagyis amit liberalizmusnak nevezünk, ezek az eszmék emelték ki az emberiséget a középkorból. Ő legalábbis még így tanította az

iskolában. És amióta polgárság létezik, ezek az eszmék emberi igényekké váltak, aligha lehet őket rendeletileg betiltani, legfeljebb a polgársággal együtt, ahogy a kommunisták tették. Persze elképzelhető, hogy ezek az értékek mára elavultak, gondolta, az is lehet, hogy a szabadság nem természetes, veleszületett joga az embernek, és hogy a ráció nem olyan meghatározó, ahogy a felvilágosodás gondolkodói megálmodták, de mi jót találtak ki helyettük?

Mi van helyettük?, kérdezte Benedek.

Az emberek valójában falkavezérre áhítoznak, hogy legyen kire felnézni, legyen kit követni és legyen kinek a szavát lesni, mondta Sárády István.

Ez lenne helyettük? Ez nem új találmány, több ezer éve létezik, töprengett Benedek.

A világ legélhetőbb országai azért továbbra is a nyugati demokráciák, mondta Füredi. Vagy mi más okuk lenne a bevándorlóknak, hogy kezüket-lábukat törve ide meneküljenek, és ne a keleti diktatúrákba?

Szerintem az anyagi javak vonzzák őket, felelte István. Meg a segélyek. De meglátjuk, meddig tart ez a virágzás ezekben a nyugati országokban, ha majd felzabálják őket a migránsok.

Egy ideig még biztosan kihúzzuk, mert elég stabilan ott vagyunk a gazdaság és a tudomány élvonalában. Arról nem is szólva, hogy ti is itt rejtegetitek a pénzeteket, itt fektettek be, és ide külditek a gyerekeiteket egyetemre. Mégiscsak bízhattok valamelyest a liberális demokráciákban, mondta Füredi József nevetve.

Majd ha a migránsok bevezetik a saríát, majd akkor meglátjuk, mi lesz a jogegyenlőséggel meg a szabadságjogokkal, mondta Sárády István.

Én azt hittem, hogy ezeket a marhaságokat csak propaganda

céljából mondjátok, hogy az embereket ijesztgessétek. Te tényleg elhiszed ezt?, kérdezte Füredi.

Ne legyen késő, amikor felébredtek!, mondta Sárády István. Indulatos volt a hangja, és megkeményedett az arca.

Ezek azok az értelmetlen viták, ahol a felek sosem fogják meggyőzni egymást, mert ezek nem érvek, hanem meggyőződések, gondolta Benedek. Ha vannak is válságjelek Nyugat-Európában, a liberális eszmékre épülő demokráciánál akkor sem találtak ki még alkalmasabb rendszert a társadalmi konfliktusok megoldására. A többi berendezkedésnek mindig háború, forradalom, öldöklés, véres leszámolás és elhúzódó válság lett a vége, gondolta Benedek.

Abban egyetértünk, hogy a demokráciát nem lehet exportálni, mondta Füredi József, a saját demokráciáját minden társadalomnak magának kell kihordania és felnevelnie, tette hozzá.

Alkalmasint korlátok között, ketrecben, mint a csirkéket. Lám, csak visszajutottunk az eredeti témánkhoz!, mondta István nevetve.

Erre a mondatra most miért volt szükség, István?, kérdezte Mimi, és Etelkára nézett.

Jól van, na! Nem kellene ebből a húskérdésből ekkora ügyet csinálni, most tényleg csak vicceltem, mondta Sárády. Az emberiség több tízezer éve eszik húst, már akinek egyáltalán jut, mert a hús tápláló. És sok embernek sok hús kell, márpedig ilyen mennyiséget nem lehet kertben kapirgáló csirkékből meg réten legelésző marhákból előteremteni. Az emberek ezután is fognak húst enni, legfeljebb már nem olyan boldogan és jóízűen, mint régen, mert lassanként minden élvezeti forrásunkba belerondítanak, hogy egészségtelen, hizlal, erkölcstelen vagy tisztességtelen. Én úgy döntöttem, mindent eszem, mindent iszom, füstölök, szeretkezek, és így érzem jól magam! Ha valaki magokat

akar enni, mint a madarak, vagy zöldséget, mint a nyulak, hát legyen az ő baja. Váljék egészségére!

Már régen nem a húsról van szó, mondta Mimi.

Sárády megvonta a vállát és a tányérja fölé hajolt. Nem értette, mi történt a feleségével. Az utóbbi időben nagyon megváltozott, gondolta. Mintha folyton elégedetlen lenne vele. A bárány legalább ízletes, kívül aranybarnára, ropogósra sütve, aztán ahogy lágyan szétnyílt a barna bőr, előbújt a selymes, rózsaszín hús. Sárádynak a mauritiusi lány széttárt combjai jutottak az eszébe, ahogy a tengerparton meztelenül ringatóztak a függőágyban, ő mosolyogva megnyálazta az ajkát, és lassan, a lány arcát figyelve, a két olajos comb közé hajolt. Rozmaring- és kakukkfűíze volt. A báránynak.

Hallom, el kellett zárni Xerxészt, mondta Füredi Sárády István tekintetét keresve, de ő leszegett fejjel, a tányérjába merülve evett.

Allergiás a macskákra, válaszolt a férje helyett Mimi.

És milyen tünetei vannak?

Én még nem láttam, mondta Mimi, de azt mesélte, hogy földagad az arca és fulladni kezd. Igaz?, fordult az asszony a férjéhez. Mondd el inkább te!

Igen, ilyesmi, felelte Sárády.

Húsz éve vagytok együtt, és még sosem volt rohamod?, nevetett Füredi. Lehet, hogy már nem is vagy allergiás. Kinőtted. Ki kellene próbálni!

Inkább nem próbálnám ki.

Mondd csak, István, nem kínoztál te gyerekkorodban macskákat?, kérdezte Füredi.

Macskákat?, kérdezte Sárády ingerülten.

Tanár úr, szerinted kínzott István macskákat?

Benedek mosolygott.

A kérdésre szétloccsant fejű kismacskák képe villant Sárády emlékezetébe, halomba dobálva hevertek a talicskán, és ő

gyerekként borzongó élvezettel nézte, ahogy az újszülött macskákat a felnőttek husánggal agyonverték vagy vödörbe ölték. Reccsent a csukott szemű állatok feje, ahogy rásújtottak a bunkóval, fröccsent a vér, és amelyik vödörben végezte, az meg a mancsával csapkodva fuldokolt, próbálta kiemelni a fejét, hörögve nyelte a vizet, míg végül megadóan elsüllyedt. Egyik-másik percekig küzdött az életéért. Még csak az kéne, hogy elszaporodjanak és fölzabáljanak minket, mondták a tövispusztaiak.

Amikor Benedek idehozta a villába Xerxészt, ugyanezt kérdezte tőlem is: kínoztam-e macskákat, folytatta Füredi. És én is visszakérdeztem, hogy „Macskákat?”. Benedek pedig azt felelte: Szóval, kínoztál! Hiszen, ha nem kínoztál volna, azonnal rávágtad volna, hogy dehogy kínoztam! Visszakérdeztél, mondta nekem akkor Benedek, időt akartál nyerni a válasz előtt, hogy átgondold, mit hazudj, mondta. És igaza volt. Te is visszakérdeztél, kedves István. Érted, ugye?

István értette. Tövispusztán, a többi gyerekkel gyakran kötöztek konzervdobozt a macskák farkára, és egymás hátát csapkodva vihogtak, ahogy az állat a saját farkát kergetve igyekezett megszabadulni a csörömpölő fémtárgytól. Akasztottak is macskákat a szilvafára, az árokparton, kíváncsian figyelték, ahogy a haláltusájukban meg-megrándult az állatok teste, aztán egyre ritkábban rángatóztak, míg végül megmerevedtek és kifeszültek. Az árokpart mellett, a sárguló búzamezőt szegélyező poros úton, a kiszáradt kátyúkon lovas szekerek zötyögtek, a bajuszos, borostás arcú kocsisok átizzadt, sötétkék atlétatrikóban és kötényben ültek a bakon, s miközben a nyári hőségben a lustán vánszorgó lovakat ostorral nógatva elhaladtak mellettük, a fán rángatózó macskát és a viháncoló srácokat nézték. Mosolyogtak. Eszükbe jutott a saját gyerekkoruk.

Ne szívd mellre, István, folytatta Füredi József, én is akasztottam macskákat gyerekkoromban. A halálra mindenki kíváncsi. A gyilkos ösztön pedig ott szunnyad az emberben. Akiben nincs gyilkos ösztön, az rendszerint nem is viszi sokra az életben. Nézz rá Benedekre! Ő nyilván sosem akasztott macskákat. No, nem is lett milliárdos.

De jól élek. Svájcban, mondta Benedek. Nevetett. Arra gondolt, végső soron mégiscsak egy pompás villában él, medencével, gyönyörű kilátással a Matterhornra, olvas, zenét hallgat, síel, jókat eszik, iszik. Mi kell még? A gyilkos ösztöneikkel Füredi és Sárády sem él jobban, viszont tele vannak stresszel, s amíg lesz emberi arcuk, tele lesznek bűntudattal is. Ézsiás Benedek legalábbis így gondolta.

Azt a furfangos mindenségit ennek az embernek!, hahotázott elismerőn Füredi. Ezt imádtam benned mindig, tanár úr! Benedek a tanárom volt a gimnáziumban, magyarázta Sárádyéknak.

Tanára?, kérdezte Mimi meglepődve. Az hogy lehet?

Hihetetlen, ugye, mert fiatalabbnak tűnik nálam, mondta Füredi.

Harmadik gimnázium végén váratlanul megbetegedett a történelemtanárunk, aki egyben osztályfőnökünk is volt, mesélte Füredi, Benedek akkor fejezte be az egyetemet, és ő vette át az osztályt. Bendeknek olyan huzata volt, mintha friss levegő söpört volna végig egy dohos pincén. A hetvenes évek közepén Ézsiás tanár úrral beköltözött a szabad szellem az elbutult külvárosi iskolába. A fiúk közül hárman-négyen úgy lógtunk rajta, mint kissrácok a bálványozott bátyjukon. Benedek alternatív koncertekre, kiállításokra, múzeumokba vitt bennünket, könyveket ajánlott, amiket aztán együtt megbeszéltünk. A proligyerekek ritkán síelnek, de Benedek megtanított minket sízni, mesélte Füredi, és vitt Donovalyba meg a Chopokra. Ő szerettette meg

velem a havas hegyeket is. Talán ezért élek most Svájcban. Csak látnátok, hogy síel! Igazi frírájder, egyszer lement innen a hegyről egészen a völgyig a szűz hóban, majdnem akkora hó volt akkor is, mint most, mondta.

A hegyek ördöge, mondta Benedek. Magára mutatott, mókásan grimaszolt és meghajolt.

Nagyon helyes gyerek volt a Jóska, mesélte Erzsi. És jó kosztos. Ilyen vékony volt, mint a kisujjam, mutatta, de annyit tudott enni, amikor nálunk volt, hogy jó volt nézni.

Benedek mosolygott és közben tálalta a koljivót.

Már a Szabadság-hegyen laktak egy villában, emlékezett vissza Füredi, feladtak egy hirdetést; takarítót kerestek. Egyik kora este csöngettek, a küszöb előtt egy őszülő férfi és egy asszony állt. A hirdetésre jelentkeztünk, a takarító hirdetésre, mondta az asszony. Harminc éve nem találkoztak, nem ismerték meg egymást; Benedek közben megőszült és szakállt növesztett, Erzsi kitelt, Füredi József megemberesedett, bajusza és pocakja nőtt. Néhány pillanatig meglepődve nézték egymást, aztán Benedek zavartan lesütötte a szemét, úgy tűnt, mintha el akarna futni. Mondani akart valamit, de csak félszavak bugyborékoltak ki a száján. Szélütés, mondta Erzsi, és megsimogatta a férje karját. Füredi egyik lábáról a másikra állt, bámult egykori tanára arcába, mély lélegzetet vett, aztán tétován, esetlenül magához ölelte Benedeket. Etelka, szakadt ki belőle a kiáltás, gyere gyorsan, nézd már, kik vannak itt! Inkább nekem kellene nálatok naponta felsúrolnom a padlót, szabadkozott, annyival tartozom neked, tanár úr! Nem is tudom, mit mondjak! Füredi Józsefen még most, tizenöt év után is, amikor elmesélte a történetet, látszott a megrendülés.

Ugyan már, Jóska, mondta Benedek. Ezt már megbeszéltük! Igaz, egy kicsit megalázó volt, de azért nem annyira, hogy érdemes lenne ennyiszer szóba hozni, tette hozzá gondolatban. Ők Erzsivel

megszokták, hogy a tanári fizetés mellé mindig különmunkákat kellett vállalniuk, mert könyveket akartak vásárolni, színházba akartak járni, utazni és síelni szerettek volna a gyerekekkel. Kellett a pénz, a munka meg nem szégyen, gondolták. Mindent vállaltak: fordítást, korrepetálást, takarítást, főzést, hajnali újságkihordást.

Az agyvérzés után Benedek már nem taníthatott, rokkantnyugdíjas lett, mondta Erzsi, örültünk, hogy munkát adtál nekünk, Jóska.

Akkoriban költöztek át Svájcba, akkor vette ezt a villát, mesélte Füredi, és felajánlotta Benedekéknek, viseljék gondját. Úgyis kerestek egy házaspárt erre a feladatra.

Ők tehetnek róla, hogy ekkora pocakot növesztettem, ez itt mind az ő főztjük, mondta Füredi, két tenyerével megfogta a hasát és vidáman emelgette.

Volt már pocakod, mondta Benedek akadozva.

Igaz, ami igaz, szépen meghíztam a nép zsírján, ahogy az ötvenes években mondták. Valahogy így ábrázolták a plakátokon a tőkéseket, kövéren, szivarral a szájukban, ahogy én most kinézek. Csak az ölemből hiányzik a szőke nagymellű csinibaba, mert az elrettentő plakátokon az is volt. Olyan hegyes volt a csöcse, hogy majd' kiszúrta a ruháját. Csoda, ha mindenki tőkés akart lenni?, hahotázott Füredi. Na, hogy ízlik a koljivo?, fordult aztán Sárádyhoz, aki kiskanállal falatozta a főtt búzát, tejszínhabbal, dióval, fahéjjal és mandulával.

Felturbózott bébipapi. De nem rossz, mondta István.

Tényleg arra emlékeztet, bólogatott Mimi.

Remélem, holnap tejbegríz lesz, kakaóval a tetején, mondta Sárády István. Azt is szeretem.

Holnapra ázsiait tervezett Benedek, de beválthatjuk a tejbegrízre. Abban garantáltan nincs hús, mosolygott Füredi József cinkosan Mimire. A kávét, a konyakot és a szivart az uraknak

Benedek a szalonban szervírozza, folytatta teátrális ünnepélyességgel, kicsit tárgyalunk, de a hölgyeket is szívesen látjuk, nagyszerű házi likőrjeink vannak.

Mimi félrevonult telefonálni a gyerekeinek; hosszasan mesélt a telefonban, ha elutaztak, mindig így mondta az esti meséket, Etelka a másik fotelban olvasott, a férfiak pedig a kandalló elé ültek.

Azért ajánlottam, hogy itt találkozzunk, kezdte Füredi József a nagy füles fotelban terpeszkedve, vaskos combjait széjjelvetve, mert az utóbbi időben túlságosan népszerű lett ez a téma, és képtelen vagyok a fél tucat titkosszolgálat kíváncsiságát kielégíteni. Ez a villa biztonságos. Nem véletlenül építette ide az orosz üzletember, vagy hogy is nevezzem, akitől vettem. Nagyon árulkodó lenne, ha idegenek ide merészkednének, vagy idefele az úton bárkit követnének, mert a környéken nincs más lakóépület. Mielőtt belemelegednénk a témába, érdekel, hogy lett az enyém a villa?

Hát persze!, mondta Sárády készségesen.

Sárádyt egyáltalán nem érdekelte a villa története, szíve szerint azonnal rátért volna a témára, mert nagyon furdalta az oldalát a kíváncsiság, és otthonról is sürgették imélen, hogy hol tart a tárgyalás.

Füredi a tenyerével melengette, dajkálta a konyakot a hasas kristálypohárban, szagolgatta, nézte, ahogy a testes, olajos, aranyszínű folyadék lassan csurgott lefelé a pohár falán.

Egy szivar?, kérdezte, felemelte az asztalról az üvegfedeles asztali humidort, felnyitotta és odakínálta Sárády Istvánnak. A Montecristo torpedók csúcsformában vannak, de a Romeo y Julietákat is tudom ajánlani, mondta Füredi József.

Szivarvágó is van?, kérdezte Sárády.

Füredi benyúlt a zsebébe, és bársonytokból elővett egy díszes szivarvágót.

Férfiember két dolgot mindig készenlétben tart: a szivarvágóját és a faszát. De legalább a szivarvágóját. Nevetett. Kubában tanultam, hogy ha a szivar végét kávéba vagy rumba mártogatják, és azon keresztül szívják, akkor átveszi a rum vagy a kávé ízét is. Bár van, aki szerint ez barbárság. Konyakkal se rossz, de van kitűnő guatemalai Zacapa rumom is, ha jót akarsz inni! Cukornádmézből párolták, mondta.

Megkóstolnám, de akkor ezzel a konyakkal mit csináljak?, kérdezte István, és magasra emelte a kezében lévő poharat. Tanácstalanság volt az arcán.

Tedd le, majd én megiszom!, mondta Füredi nevetve. Csak nem hagyjuk kárba veszni!

Ki akar készíteni a szemét, húzza az időt, gondolta Sárády. Elterelő pszichológiai hadművelet, vagy mi a lófasz? Ez a fazon tényleg ilyen laza, vagy csak a tárgyalási stratégiájának része, hogy kibillent az egyensúlyomból?, spekulált.

Na, kérlek szépen, folytatta Füredi, és két tenyerével a combjára csapott, a villa története egyébként kapcsolódik a témánkhoz is, mondta. Az ukrán barátját, akitől a felfedezés származik, Dubnából, az egyesített atomkutató intézetből ismerte, mesélte Füredi. Egy ösztöndíjjal járt ott, még az egyetem után, és azóta is tart a barátság. Aztán a barátja átkerült Szverdlovszkba, a hadiipari központba, ma Jekatyerinburgnak hívják, ahol az egyik legtehetségesebb kutató lett. Tudod, ott volt a botrány a hetvenes évek végén, amikor egy baleset során kiderült, hogy a nemzetközi egyezmények ellenére a szovjetek tovább gyártották az anthraxot meg a többi vegyi- és biológiai fegyvert, magyarázta Füredi. Jekatyerinburg nemcsak hadiipari, hanem bánya- és drágakőipari központ is volt, és a Szovjetunió felbomlása után a városból igazi, ’30-as évekbeli Chicago lett, maffiákkal, gengszterháborúkkal, mesélte. A gengszterfőnököknek olyan vagyonuk volt, hogy amikor

lelőtték őket, a Lenin múmiáját gondozó tudósokkal balzsamoztatták be a testüket, és olyan pompával temették el őket, mint a királyokat. Amikor Füredi József Zürichbe költözött, egy házat akart bérelni néhány hétre a hegyekben, és az ukrán barátja hozta össze az egyik jekatyerinburgi gengszterfőnökkel, aki kiadta ezt a villát. Elképesztő pasas volt, mesélte Füredi, barázdált arcú, marcona férfi, afganisztáni veterán, semmi érzelem, hozzászokott, hogy rezzenéstelen arccal öljön. Egyetlen gyengéje volt: a halak. A házban hatalmas tengeri akvárium volt sárga, kék és zöld, neonfényű és vibráló, vitorlás és tarajos, vad és mókás képű halakkal, a kertben pedig egy kis betonmedencében aranyhalak úszkáltak, mesélte. A pasas alig kért valamit a házbérlésért, csak azt kötötte ki, Füurediék vigyázzanak a halaira, mint a szemük fényére. Úgy tűnt, tulajdonképpen halőrnek vett fel bennünket, mondta Füredi nevetve. Meleg késő ősz volt, még javában sütött a nap, Füurediék elutaztak néhány napra, előtte gondosan megetették a halakat, de amíg odavoltak, hirtelen jött a hideg, és mire visszaértek, az alacsony vizű, aprócska kerti medence befagyott, és az alján ottmaradtak az aranyhalak jéggé dermedve. El tudod képzelni a fagyott halak jeges pillantását?, kérdezte Füredi, a miskolci kocsonyából így bámulhatott ki a béka, mondta. Eléggé betojtunk Etelkával, képzelheted, tanácstalanok voltunk, folytatta. Végül Füredi úgy döntött, jégcsákánnyal kivágja a bizonyítékokat, és gyorsan elugrik valamelyik nagyvárosba új halakat venni. Csak lehet valahol aranyhalat kapni Zürichben vagy Milánóban, gondolta, és a maffiózó talán nem ismeri fel a halakat a pofájukról. Ő biztosan nem ismerne fel egy halat a pofájáról, gondolta Füredi. Már indult az autóhoz, amikor váratlanul megérkezett a főgengszter. Csikorogva fékezett a Hummer, kipattant belőle a pasas, bevágta a kocsi ajtaját, és mosolyogva, hatalmas léptekkel elindult Füredi felé. Ő remegő lábbal állt, mesélte, azon

gondolkozott, hogyan dumálja ki magát, miközben mellette tágra meredt szemmel, jégtömbbe fagyva hevertek a halak, és ott éktelenkedtek a kivágott lyukak is a kis medencében. Amikor a pasas meglátta a jégbe fagyott halakat, mesélte Füredi, olyan döbbenten nézett, mint aki nem akar hinni a szemének, mint akinek a borzalomtól szintén megfagyott az arca. Levegő után kapkodott, aztán hirtelen artikulálatlan üvöltésben tört ki, előkapta a pisztolyát és Füredire szegezte. Füredi behunyta a szemét, várta a lövést, de a fegyver nem dördült el. Amikor néhány másodperc várakozás után ismét kinyitotta a szemét, látta, hogy a pasas ugyanúgy áll, mint korábban: mozdulatlanul. A sokktól lebénult. Úgy ütötte meg a guta, állva, pisztollyal a kezében. Úgy szorította a fegyvert, hogy Füredi alig tudta kicsavarni a hulla kezéből. Amikor Jekatyerinburgban, a temetésen Füredi József a nyitott koporsóban nézte a gengszterfőnök bebalzsamozott holttestét, ahogy elegáns, sötét öltönyében a virágok között feküdt fehér arccal, akkor is a kezét szuggerálta, nincs-e mégis benne a pisztoly. Aztán a temetés után a családtól megvette a villát.

Elképesztő történet!, mondta Sárády.

Benedek kitöltötte Istvánnak a rumot, és kis ezüsttálcán elé kínálta.

Na, térjünk rá a témánkra, folytatta a házigazda. Azért gondoltam, hogy itt találkozzunk, mintha csak síelni jöttetek volna hozzám, vendégségbe, mert ez kevésbé feltűnő, mintha Zürichben találkoztunk volna, ahol engem is figyelnek, mondta. És én is jobb szeretek a saját villámban tárgyalni, ahol tudom, mi van a falban, ugyebár.

Persze, értem, mondta Sárády. Beharapta a szája szélét.

Mit tudsz magáról a találmányról?, kérdezte Füredi.

Azt mondták: az évszázad üzlete.

Ezt mondták? Ennyit értettek belőle?

Jó, azt is mondták, hogy valami elképesztő ukrán találmány, amire a fél világnak fáj a foga, mondta Sárády, és jelentőségteljesen Benedekre, aztán kérdőn Füredire nézett.

Nyugodtan beszélhetsz Benedek előtt, vele már megvitattunk mindent, mondta Füredi. Benedek a belső bizalmasom, úgy is mondhatnám: a lelkiismeretem. Tudod, én már régen elveszítettem a lelkiismeretemet, és most Benedekét bérlem. Jól megfizetek érte, persze. Ha szeretnéd, amíg itt vagy, kölcsönadhatom neked is Benedek lelkiismeretét. Próbáld ki! Igazán érdekes élmény. Mit szólsz hozzá, tanár úr? Te is úgy látod, hogy Istvánnál is elkelne egy kis lelkiismeret?, kérdezte Benedekhez fordulva.

A múltja a lelkiismerete, mondta Benedek. A fiatalkor, mint a zombi a sírból, előjön az eltemetett múltból és visszaránt, gondolta Benedek. Azt képzeled, te döntesz, pedig valójában a múltad dönt helyetted, a bőröd alatt apránként lerakódott értékrend. És ha megtagadod, magadat árulod el, bűntudatban élsz, vagy meg kell ölnöd a lelkiismeretedet, vélte Benedek. Húha, mit össze nem bölcselkedek itt, úgy tűnik, ha az ember megöregszik, rögtön prófétának képzeli magát, tette hozzá gondolatban.

Sárády fészkelődött a széken. Ezek őrültek! Már a halottlátó macskanőnél és a télapólátó vegetáriánus asszonynál gyanakodhatott volna, gondolta. Az is zavarta, hogy Füredivel szinte egymás mellett ültek a kandalló előtt a nagy füles fotelokban. Ez nem tárgyalási helyzet, hanem együttműködési pozíció, gondolta Sárády István, felidézve a kommunikációs ismereteit. A tréningek során ő is mindig úgy tanította, hogy tárgyalásnál a felek szemben ülnek egymással, mert úgy lehet korrekt módon tárgyalni, az ember azt érzi természetesnek ebben a helyzetben. Igyekezett Füredivel szembefordulni, és közben a kitekeredett nyakát masszírozta.

Füredi mosolyogva szemlélte a kínlódását. Lám, a nagy tárgyaló, a kommunikációs guru milyen zavarban van, ha a dolgok nem úgy történnek, ahogy a tankönyvekből bemagolta, gondolta.

A lényeg a lényeg, mondta Füredi József, hogy ez az energia előállításának egy olyan módja, kérlek szépen, amivel jó ideje kísérleteznek már a világban, de amire az őrült zseni barátom atomfizikusként a hadikutatásai során talált egy izgalmas megoldást. És volt annyi esze, hogy nem számolt be róla senkinek. Mire emlékszel a fizika- és a kémiaórákból? Mennyire mehetek bele a témába?, kérdezte.

Hát, nem tudom, kezdd el, aztán majd meglátjuk, mit értek belőle, felelte Sárády. Ha sikerül megegyeznünk, a részletekről úgyis szakemberekkel tárgyalsz majd. Én egyelőre csak puhatolózok.

Megpróbálom leegyszerűsíteni. A ma üzemelő atomreaktorok maghasadáson alapulnak, aminek sok hátránya van. Sokkal biztonságosabb, hatékonyabb és környezetkímélőbb lenne a magfúzión alapuló energiatermelés. Nem tudom, emlékszel-e az iskolai tanulmányaidból, hogy a nukleáris fizikában magfúzióról akkor beszélünk, ha két atommag egyesülve egy újat hoz létre, miközben energia szabadul fel. Eddig megvan?

Dereng valami, bólogatott Sárády.

Azt már, ugye, közel száz éve fölfedezték, hogy ez a forrása a csillagokban keletkező energiának is, például a mi jó öreg Napunk úgy termel energiát, hogy hidrogénatomok fúziójából héliumot alkot, miközben energia szabadul fel. Régóta folynak kísérletek a világban, hogy miként lehetne ezt a mintát a Földön is utánozni, hiszen nem ismerünk ennél nagyszerűbb energiaforrást, ráadásul nem szennyezi a környezetet, nincs üvegházhatás. Komoly eredmények születtek a hidrogénizotópok fúziójával, ez történik a Napban, és a kutatóintézetek általában ezt a nyomvonalat követik,

magyarázta Füredi.

Körülbelül értem, mondta István.

A bökkenő azonban az, hogy a Napban 15 millió fokon megy végbe a fúzió, ami az izotópoknál plazmaállapotot hoz létre, ezt kell a Földön reprodukálni. Összehasonlításképpen: a vas és az acél 1500 Celsius fok körül olvad. De ezt a problémát is megoldották már; a reaktoroknak dupla faluk van, a belső gyakorlatilag egy mágneses tér, ez tartja meg a forró plazmát, és ez védi a reaktor külső falát a megolvadástól.

Fantasztikus, mondta István.

Na, várjál csak, most jön a lényeg: Kolja egy olyan eljárást dolgozott ki, hogy vékony deuterált polietilén szálakat lézerrel bombázott, a szálak közti kisüléstől létrejött a magfúzió és a plazmaállapot, és 500-szor nagyobb energia szabadult fel, mint a többi eljárásnál. Ráadásul azt is kidolgozta, hogyan lehet ezt felnagyítani. Na, de a legviccesebb, ahogy az anyagot a határon átcsempészte, mesélte Füredi, mert a lézerspecifikációt kódolva, egy ismeretlen címről simán felküldte a felhőbe, úgyhogy, ha sikerülne feltörni, akkor se igazodnának el a számításokban.

És hogy csempészte ki?, kérdezte izgatottan Sárády.

Valaki otthon felnyomhatta, hogy készül valamire, mesélte Füredi, mert a határon alaposan átvizsgálták, de Kolja számított rá, és csak egy kézitáskát vitt magával, két váltás ruhával, tisztálkodóeszközökkel, néhány személyes tárggyal, mintha csupán két-három napra utazna Svájcba. Hiába kutatták át, nem találtak nála semmit. Ő várta Zürichben a reptéren, mesélte Füredi; Kolja mosolyogva jött a táskáját lóbálva a kezében. Hol az anyag?, kérdezte Füredi súgva. Itt van nálam, mosolygott a tudós. A táskádban hoztad?, kérdezte Füredi elképedve. Nem, csóválta a fejét titokzatosan Kolja. Akkor hol? Találd ki, felelte széles mosollyal az ukrán tudós. Füredi képtelen volt rájönni. Ismersz,

milyen hiú vagyok, mondta akkor Kolja derűsen, pepi nélkül én ki sem mozdulok otthonról. Kiderült, hogy ez a gazember csináltatott magának a deuterált szálakból egy pepit a kopaszodó feje búbjára, és a fején vidáman kihozta a titkos mintát, mesélte Füredi. Nagyot nevetett, mintha ő is most hallotta volna először a történetet.

Ez tiszta krimi, mondta Sárády elképedve. Azt hiszem, fogok tudni titkot tartani, mert igazából csak ezt a parókás történetet értettem, amit a tudományos háttérről mondtál, azt, ha megkínoznának, se lennék képes elismételni. Annyi mindenesetre világos belőle, hogy ez a találmány kiválthatja a jelenlegi energiaforrásokat, a kőolajat, a földgázt, a szenet és a hagyományos atomerőműveket. Bődületes pénz lehet benne, és stratégiai jelentőségű. Már értem, miért repültek rá a titkosszolgálatok is, mondta.

Még nem érted!, mondta Füredi.

De hol van most a barátod?

Kolja most valamelyik óceán partján pihen, heverészik a fehér homokban, bámulja a bikinis nőket, koktélokat iszik a pálmafák alatt, és várja, mi lesz a találmányával. Otthon zárolták a vagyonát és a bankszámláit, de szerencsére volt egy kedves, régi, tehetős barátja, aki boldogan támogatja, így nem kell aggódnia, hogy esetleg rossz emberek elrabolják és megzsarolják.

Őszinte leszek: azzal a megbízatással érkeztem ide, hogy hazafiúi érzéseidre hivatkozva vegyelek rá, segíts abban, hogy a találmányt mi, magyarok hasznosíthassuk. Szerinted van erre esély?, kérdezte Sárády István.

A találmánynak az lesz a sorsa, amit Kolja jóváhagy. Most maradjunk annyiban, találjátok ki, mit kezdenétek vele, mondta Füredi.

Mennyibe kerül?, kérdezte Sárády.

Mennyibe kerül, mennyibe kerül... Egyért vesszük, kettőért

adjuk, mint a kufárok, mi? Ez ennél kicsit nagyobb horderejű történet.

Végül is minden üzlet. Mindennek van ára. A világ a pénz körül forog, mondta Sárády.

Inkább a nyersanyagok, főként az olaj körül forog a világ, gondolta Ézsiás Benedek, ahogy a két üzletembert hallgatta. Évszázadok óta a nyersanyagokért és a piacokért háborúztak a nagyhatalmak. Erről szólt a gyarmatosítás, a két világháború, a közel-keleti válság. A vallási és ideológiai magyarázatok, amiket azóta is fennen hangoztatnak, régen is, ma is inkább csak arra szolgáltak, hogy a tömegek érzelmeire lehessen hatni. Amióta Kolja találmányáról hallott, Ézsiás Benedek utánaolvasott, és arra jutott, hogy jelenleg a világ energiaellátásának több mint nyolcvan százaléka szén, kőolaj és földgáz. Ez határozza meg a világpolitikát. De növekszik a szél-, a nap- és a vízienergia aránya, és úgy tűnik, harminc év múlva ezek az úgynevezett megújuló energiák adják majd a Föld energiaforrásainak felét. Ha elterjed a magfúziós megoldás, különösen Kolja találmánya, gondolta Benedek, ki tudja, hogyan gyorsulhat fel ez a folyamat, milyen hatással lesz ez a világpolitikára. Minden megváltozik, minden másról szól már ma is, mint amiről a politikusok papolnak, és amitől az emberek szoronganak, vélte Ézsiás Benedek. Szétfeszítette a tudat, hogy már soha senkit nem tud semmiről meggyőzni, mert megtagadták őt a szavak. Persze, gondolta, lehet, akkor se tudná megértetni magát, ha megmaradt volna a beszéde, hiszen hány ékesszóló, okos ember figyelmezteti az emberiséget, hogy mi vár rá, ahogy a próféták is hiába üvöltözték a jövendölésüket és az átkaikat. Az emberek saját előítéleteik rabjai, és a cellájukba nem szűrődik be más gondolat, csupán saját véleményük visszhangjának örvendeznek.

Környezet, technológia, tudás, élelem, mondta Ézsiás Benedek akadozva. Erről szól a világ. A többi csak népbutítás, tette hozzá.

Jaj, Benedek, miket beszélsz, teljesen összezavarod a mi kedves Raszputyin barátunkat!, mondta Füredi. Milyen tanácsokat fog adni ezek után? És a migráncsok meg a nemzet dicsősége, meg a nagy liberális világösszeesküvés az neked smafu?

Mi ez a raszputyinozás?, kérdezte Sárády indulatosan.

Bocsánat, igazad van. Kicsit elgaloppíroztam magam, mondta Füredi József. Bűnbánó arcot vágott. Kérlek, ne vedd a lelkedre! A pénzre visszatérve, folytatta, mert nem tagadom, én nagyon szeretem a pénzt, és ahogy látom, téged és az üzlettársaidat sem hagy hidegen, szóval, aki megértette, miről szól ez a találmány, annak ez minden pénzt megér. Itt már a közvetítésben is dollármilliárdok vannak. De, tudod, az én barátom nem afféle pénzéhes oligarcha, mint mi vagyunk, kedves István, Kolja egy álmodozó tudós, kicsit az a típus, mint Benedek, nem véletlen, hogy úgy összebarátkoztak, amikor Kolja néhány hetet itt töltött nálam a villában. Ő is a világot akarja megváltani, akárcsak Benedek, így elsősorban az érdekli, mire akarják használni a felfedezését, mert valami érthetetlen oknál fogva az emberiség javát akarja szolgálni. Pedig hát, okos ember. Na, mindegy. Ha lesz válaszod, akkor innen folytatjuk.

3.

Reggel a sötétítőfüggöny résein át beszűrődött a napfény, aranyló csíkot húzva a szemközti falra. A havasokban a reggeli napfénynek csilingelő hangja és fenyőillata van, mint a karácsony délelőttnek, gondolta Sárády István. A rezgő fénycsíkban gyönyörködött a falon, a hasát vakarva kibotorkált az ágyból, és kezdte elhúzni a függönyt. Mimi hunyorgó szemmel tiltakozott: Legalább várj, amíg

felébredek!, mondta nyöszörögve. Tudod, hogy reggel bántja a szememet a fény. Kócosan, törökülésben ült az ágyon, pizsamája köldökig ki volt gombolva, ahogy durcásan dörzsölte a szemét, a mozdulataira aprókat ringott a melle. Sárády visszarántotta a függönyt, és – mint Paprikajancsi a bábszínházban a nézőtérre – a két függönyszárny között a fejét kidugva kikukucskált a franciaerkély ablakán. Odakinn barátságosan sütött a nap, a Matterhorn ragyogott a fényben, és az éjszakai hóvihar után végre ismét derűs volt a táj. A villa kertjében embermagasságig állt a hó, alig látszott az autók teteje, a fákat vastag, fehér dunna borította, a hó súlya alatt földig hajoltak a fenyők ágai. Kaparászás hallatszott a kertből, hólapátok surrogása, Sárády gyorsan magára kapta a nadrágját, a pólóját, és lement a villa halljába. A hallból az előszobába lehetett látni, a kitárt bejárati ajtó előtt Benedek küzdött a méteres hóval. Az ajtót már sikerült kiszabadítania, éppen egy előteret próbált kiásni a bejáratnál.

Alig tudtuk kinyitni az ajtót, mondta Benedek a homlokát törölgetve. Eltorlaszolt bennünket a hó.

Benedekék szobája a földszinten volt, és reggel hiába húzta el a függönyt, nem láttak ki az ablakon. Ha kinyitnák az ablakot, gondolta, beömlene rajta a hó a szobába, még szerencse, hogy Bernátot este beengedték, mert megfulladt volna a hatalmas hóban.

Fentről mi látszik?, kérdezte Benedek Sárádyt.

Süt a nap, és rengeteg hó van mindenütt, felelte István bizonytalanul.

Meglepő!, nevetett Benedek. Felmegyek a padlásra, mondta.

Sárády is igyekezett utána a lépcsőn, meg akarta érteni, mit kellett volna látnia odafentről. A padlás ablaka a kertre és a bekötőútra nézett, Benedek kitárta az ablakot, a beáramló szellő meglengette a csillogó pókhálókat. Kezével félresöpörte az

ablakrésből a finom pókhálószálakat, kidugta a fejét, tenyerével a szeme fölé napellenzőt formálva kitakarta a vakító fényt, és fejét jobbra-balra forgatva, hunyorítva a távolba kémlelt. Arra volt kíváncsi, el lehet-e jutni valahogy a szerpentinig, de úgy látta, egyelőre a kertbe sem tudnak kimenni, hogy folyosót ássanak az útig. Ezen a hómezőn még a terepjáró sem megy át, gondolta.

Hókotrók, mondta Benedek. Kérdés, mikor?, tette hozzá, és megvakarta a fejét.

Csak eltakarítják a havat előbb-utóbb, mondta biztatólag István. Saját magát biztatta. Mégiscsak Svájcban vagyunk, itt igazán hozzászokhattak a hóhoz, tette hozzá.

Ez a hómennyiség itt sem szokványos, gondolta Benedek. Csóválta a fejét.

Sárády körülnézett a padlástérben. Néhány sérült bútort, három egymásra dobott ágymatracot látott, mellettük két nagy faláda állt. A padlásablakon beszűrődő napfényben kavarogtak az apró, csillogó porszemek, távoli galaktikák, a tető alatt, ahol a tető a födémmel találkozott, fabordázatú marhabőr hajókoffer hevert.

Mi ez a hang?, kérdezte István.

Benedek fülelni kezdett.

Nem hallok semmit, mondta.

István tenyerével kagylót formált a füle köré, száját kissé kitátotta, hogy jobban halljon, a szeme beszűkült a figyelemtől.

Mintha a saját hangomat hallottam volna messziről, mondta.

Üzen a múlt, mondta Ézsiás Benedek. Működik a lelkiismeret, tette hozzá gondolatban. Idővel talán elmúlik, ha az ember kitartóan hazudik magának.

Jött válasz otthonról?, kérdezte Füredi a reggelinél, miközben a tükörtojás sárgáját egy kenyérbéllel aprólékosan tunkolta a tányérján. Mintha felrobbant volna a mélysárga napkorong, a tojás

szétkenődött a tányéron, nyomait Füredi kenyérbéllel, körkörös mozdulatokkal gondosan feltakarította, és élvezettel bekapta a falatot.

Egyelőre semmi, felelte Sárády.

Akkor úgy tűnik, érzik a válasz súlyát, nyugtázta Füredi teli szájjal. Mosolyogva rágott, nyelt, és a falatot leöblítette a tányérja mellé készített frissen facsart narancslével. Elégedetten cuppantott a végén.

Sárády és Mimi már megitták a kávéjukat, előttük az asztalt zsemlemorzsa borította, a tányérjukon a vaj és a lekvár szétkenődött maradéka állt, az asztalra dobott damasztszalvétán is áfonyalekvár kékeslila nyoma látszott. Kicsit korábban érkeztek a reggelihez, és most türelmesen várták, hogy Fürediék is befejezzék.

Kimenni úgysem tudunk, akkor legalább élvezzük az életet! Mit szólnának egy jacuzzihoz?, fordult Füredi Mimihez.

Mimi a férjére nézett, megvonta a vállát. Sok választásunk nincs, ugye?, mondta, síelni nem fogunk, az már biztos, pedig nagyon készültem rá. Fölállt, megköszönte a reggelit, és elindult a szobájuk felé. Átöltözöm, szólt vissza út közben.

Benedek ezúttal egy üveg Krug Rosé champagne-t készített jeges vödörben a jacuzzi mellett álló, fehér damaszttal leterített asztalkára. Füredi gyakorlott mozdulattal kapta le a fémfóliát a pezsgősüveg dugójáról, tekerte a drótot, szakszerűen nyitotta a hasas üveget, és kicsit megrázva messzire lőtte a dugót, ugrálva pattogott a kövön. Aztán töltött az ezüsttálcára készített karcsú talpas poharakba, és egyenként odanyújtotta először a hölgyeknek, aztán Istvánnak.

Látjátok, a rózsaszín milyen jól megy a kék éghez és a fehér hegyekhez?, mutatott Füredi az ablakon kifelé. Amikor Benedeket arra kértem, Krug Rosét hozzon, nem is gondoltam, hogy ilyen

pompásan passzol majd Mimi csinos kis fürdőruhájához, mondta. Fölemelte a pezsgőspoharát, és az üvegen átkukucskálva összehasonlította az ital színét Mimi apró virágokkal díszített, rózsaszín bikinifelsőjével.

Mimi tüntetőleg keresztbe fonta a karját; így jelezte, zavarja, hogy Füredi szemérmetlenül bámulja a mellét. A férfi elégedetten nevetett. Füredi József hasán kifeszült a köldökig felhúzott bő fürdőnadrág, mellkasán fekete anyajegyek, kézfején májfoltok jelezték, hogy a bőre elbukott már néhány csatát az évekkel vívott, életre-halálra szóló küzdelemben. Lomha medvetestén kissé petyhüdten lógtak az izmok, de magabiztosan, fesztelenül terpeszkedett a vízben.

Fürediné szoknyás, fekete fürdőruhában ázott; bánatos apáca a jacuzziban, mosolygott Sárády, aki szemben ült vele. Nézte az asszony frizuráját, alighanem ötven éve nem változtatott rajta, gondolta Sárády István; se nem hosszú, se nem rövid hajviselet, rutinosan kikevert vörösesbarna színárnyalattal, ami néhol csak akkor fedi Etelka fejbőrét, ha gondosan ráfésüli a haját a kopaszodó területekre. Etelka, mintha csak lazulna, félig lehunyt szemhéja alól Istvánt vizsgálta, a frissen gyomlált, szőrtelen, izmos mellét, gondosan hátrasimított, vizes szőke haját és erőteljes állát. Sárády, ahogy észrevette Etelka pillantását, behúzta a hasát, és peckesen tartva magát, hátát a jacuzzi falának vetette, a zubogó vízben a levegő bekúszott divatos fürdősortja alá, megdagasztotta a nadrágot és csiklandozta az ágyékát. Etelka elképzelte, hogyan bugyoghat Sárády micsodája – ő így nevezte a faszt – a gatya alatt. Egészen belepirult a gondolatba. Etelkának a férjén kívül sosem volt dolga más férfival, még képzeletben is csak pironkodva.

Sárády István a hétvégét szánta a tárgyalásra, nem üdülni jött, gondolta, a naptára tele volt programokkal, naponta többször ellenőrizte a mobilját, most a vízben a vízhatlan okosóráját, milyen

újabb feladatot továbbított a titkárnője. Ha a hó miatt több napot kell maradnia, az mindent felborít, bosszankodott magában. A reggelinél hazudott Füredinek. Érkezett válasz Pestről. Azt üzenték, próbálja meg ügyesen kiszedni az üzletemberből, mit szeretnének az ukránnal, mi legyen a találmány sorsa, mert akkor majd azt ajánlják fel neki.

Csöndben ültek, hallgatták a zubogó vizet. Etelka a férjét nézte, aki Mimit bámulta.

Nem is mondtam, szólalt meg Etelka a férjéhez fordulva, küldött sms-t a lányod.

Ezt most inkább hagyjuk, jó?, mondta Füredi. Ingerülten nézett a feleségére.

Gondoltam, érdekel, hogy Caroline aggódik értünk. Érted is aggódik, mert olvasta a híreket a hóviharról, mondta Etelka.

Most kértelek, hogy erről ne beszéljünk, förmedt rá ismét Füredi a feleségére. Kemény volt a hangja.

Etelka lesajnálón nézett a férjére, és elhallgatott. Lecsukta a szemét, elégedettség volt az arcán.

Sárády az ablakon bámult kifelé, éppen azt fogalmazta magában, hogyan térjen óvatosan a találmányra, mikor látta, hogy repedés fut végig a szemközti hegyoldal peremén.

Odanézzetek!, kiáltotta.

A havas hegyoldalon, mintha csak lassított felvétel lett volna, fokozatosan levált egy hatalmas tábla, és csúszott lefelé, gyalulva, hóporral borítva mindent, ami az útjába került.

Uramisten!, sikoltott Mimi.

Közben a távolból odaért a zúgó morajlás, az indulattól fuldokló föld hangja.

Ajjaj!, mondta Füredi. Reméljük, nem csúszik meg fölöttünk is a hegy! Szólok Benedeknek, mondta izgatottan, és a jacuzziból kihajolva megnyomott egy csengőt.

Igen, láttam, mondta Benedek, ahogy belépett a télikertbe. Elnyeli a katlan, mondta. Egyelőre nincs ok izgulni, gondolta, a völgyön át nem ér ide a lavina.

És ha fölöttünk is megindul?, kérdezte Sárády.

Az már kellemetlen, mondta Benedek. Ne fessük az ördögöt a falra!, gondolta.

Mitől indult meg a lavina?, kérdezte Mimi sírós hangon. Gyönyörűen süt kinn a nap, úgy tűnt, végre kiderül az ég.

Táblás lavina, mondta Benedek. Szerette volna elmagyarázni, hogy előző nap, amikor megérkeztek, a napsütésben csillogott a jégkristály a hó felszínén. Még ünnepelték is, milyen gyönyörű. De aztán jött a havazás, a csillogó hókristályok láthatatlan rétegként megmaradtak a friss hó alatt. A rétegek között néha jelentős a hőmérsékletkülönbség és a felületi feszültség. Ha a stabil réteg és a fölötte kialakult tábla között van egy csúszó felület, úgynevezett gyenge réteg, ami lehet akár a páramozgás következménye is, akkor bármikor beindulhat a lavina.

De most mitől volt?, kérdezte Mimi. Úgy figyelt Benedekre, úgy várta a magyarázatát, mint egy lelkes iskolás lány az első padból.

Egy síelő? Egy állat?, mondta Benedek tanácstalan arccal. Megsérthette a gyenge réteget, tette hozzá. Látszott rajta a szenvedés, hogy képtelen szabatosan elmagyarázni. Tudta, hogy a táblás lavinát kiválthatja egy szűzhó-síző, egy arra tévedt állat, de akár egy bottal is meg lehet sérteni a gyenge réteget, és utána már hangsebességgel fut a repedés a hó alatt; és amíg reped, addig szakad a tábla, aztán csúszik lefelé. Közelről olyan a hangja, mintha bedobnának mögöttünk egy nagy követ a hóba, mert az összeroskadó gyenge rétegből hirtelen kiáramlik a levegő, a lecsúszó felső réteg pedig felerősíti a hangot, mint egy hangfal. Úgy morajlik a hegy, mintha a föld lelke akarna kiszakadni. Benedek évekkel korábban átélt egy lavinát, és jól emlékezett a hangra.

Egész mélyről jött a zaj, morgás, hörgés, olyan volt, mint a közeledő tömeg hangja, egy zúgolódó, elkeseredett embertömegé, ami, ha nekilódul, mindent elsöpör, mindent letapos. A napos, csillogó felszín alatt mindig ott van egy láthatatlan, gyenge réteg, amiről többnyire nem vesznek tudomást, aztán ha váratlanul megsértik, megindul, és pusztít, amerre jár.

Hörgés, zúgolódó tömeg, dadogta Ézsiás Benedek.

Értetlenül bámultak rá, Mimi és Etelka megrendülve nézték, ahogy Benedek szenvedett a feltoluló, egymásba gabalyodó szavaktól.

Csak ne a próféta szóljon belőled!, mondta Füredi József komor arccal.

Tanulni kell a természettől, mondta Benedek. Megyek a konyhába, mondta. Legyintett, mint aki lemondott róla, hogy magyarázzon. Különben nem lesz ebéd, és az éhes embernél nincs veszélyesebb, gondolta.

Zúgolódó tömeg hörgése a föld alól? Nevetséges! Ijesztgetni akar minket ez az ember? Nem demagóg icipicit a tanár úr?, kérdezte Sárády zsörtölődve, amint Benedek kitette a lábát.

Ezen már én is sokat tűnődtem, mondta Füredi.

Szerintem megrázó volt. Látszott rajta, tudja, mit beszél, mondta Mimi. Sajnálkozás és elismerés volt az asszony arcán.

A fiúk mindig féltékenyek, ha társaságban nem ők osztják azt észt, fűzte hozzá Etelka.

Úgy látom, máris bővült az Ézsiás Benedek Rajongói Klub, mondta Füredi József Miminek.

Mindjárt indulhat a fészbuk-csoport is, de engem nem hagyhattok ki belőle, lányok, mert én már az alapítók között is ott voltam!

A jacuzzi után Fürediék és Sárádyék ábrázata úgy fénylett, mint a

csecsemőké az esti fürdetés után. Kipirult arccal, kitágult pórusokkal, gondosan megfésülve ültek az ebédlőasztalnál, megnyugodtak, hogy nem söpri el őket a lavina, és már csak elmesélni való kalandként gondoltak a hegyoldalt leborotváló hótáblára.

No, mivel kényeztettek bennünket a nagy ijedtségre?, kérdezte Füredi Ézsiásékat a meisseni porcelánnal terített ebédlőasztalnál.

A menü kínai fafülgomba levessel kezdődött. Benedek megbolondította némi Jerezzel, mert a kínaiaknak nincs jó boruk, mondta Erzsi. Ez a leves híres arról, hogy elűzi a lavina okozta szorongást, gondolta magában Benedek, miközben Erzsivel merőkanállal csészékbe adagolták. Utána zöldséges jérce következett, ezeket a tanyasi baromfikat egy kis eldugott farmon, kimondottan számukra nevelik, mesélte Erzsi. Etelkának természetesen külön zöldséget készítettünk, hús nélkül, de mindkét tál szélesmetélttel készült, tette hozzá. A desszert: mangós tápiókapuding, mandulával megszórva, hozzá teafagylalt, utána kávé, mondta Erzsi.

A desszerthez kinyitunk egy 2001-es Sauternes-t, mondta Füredi jelentőségteljesen. Csúcsévjárat volt. Vettem belőle négy kartonnal, még maradt néhány palack.

Ó, mondta Sárády.

Nagyon finom a leves! Hol tanult meg így főzni, Benedek?, kíváncsiskodott Mimi az első kanál után.

Valójában hobbinak indult még fiatalkorukban, de egy ideig jövedelemkiegészítés is volt számukra a tanítás mellett, mesélte Erzsi. A Nővér utcában laktak egy roskatag, pergő vakolatú épületben, a házikó olyan volt, mintha egy kis faluból fuvarozták volna Angyalföldre. Hétvégente nyitottak egy családias zugkifőzdét, nyáron még kerthelyiségük is volt; a gyomok közt, a diófa alatt terítettek, mesélte.

A vendégek összedobták a vacsora árát, a többletből pedig Benedekéknek volt egy kis mellékesük a tanári fizetés mellé; de tőlünk, a diákjaitól sohasem fogadott el pénzt, vette át a szót Füredi. Szerintem ott volt a legjobb koszt a városban, beleértve a Gundelt is.

Jóska gyakran járt a Gundelbe. A Tizenháromházból, mondta Benedek. Nevetett. De nem sikerült letörnie egykori tanítványa lelkesedését.

Benedek könyvekből kitanulta a francia, az olasz és az ázsiai konyhát. Még jóval azelőtt, hogy kínai vendéglő nyílt volna Pesten, nála ettem életemben először kínai ételt, mesélte Füredi József. Ha jól emlékszem, a bambusz meg a homárszósz Bécsből, konzerv formájában érkezett, onnan hozták barátok a többi alapanyagot is. Pálcika is volt a tálaláshoz, sokat szerencsétlenkedtünk, míg sikerült fölcsipkedni az ételt, de nagyon büszkék voltunk magunkra. Úgy éreztük, legalább a konyhán keresztül beszüremlik a nagyvilág. Az volt Benedek első próbálkozása az ázsiai konyhával, és most láthatjátok, mit tud. A kifőzdéje amolyan művésztanya volt, diákok, festők, írók jártak oda, és lehetett az étel mellé, köretként írógéppel másolt szamizdat irodalmat is rendelni, Petrit, Konrádot, Nagy Gáspárt, Beszélőt...

Akkor azért abból a környezetből szép ívet futottál be, Jóska, Moszkván át az elvtársi privatizációig, mondta Sárády.

Ismered a mondást, ugye, hogy aki húszéves korában nem kommunista, annak nincs szíve, és aki még negyvenéves korában is kommunista, annak nincs esze? Én elmúltam hatvan, István, mondta Füredi József. De mondd csak, te hogy lettél Sárády? Apai nagyapád nem az ávós Veres István volt?

Sárády István nyelt egyet. Ez visszakézből jött, gondolta, úgy tűnik, a tárgyalásra Füredi is alaposan felkészült belőle, nem érdemes provokálni. Ezek szerint Füredi pontosan tudja, hogy apai

nagyapja, Veres Isti valóban a politikai rendőrségnél dolgozott a háború után. Nyilasok után nyomozott, jegyezte meg Sárády István. A családi történetekből ő is tudta, hogy nagyapja tehetséges parasztfiú volt, megyei szinten remek focista, és szépen hegedült, játszott a helyi cigányzenekarban is. A háború előtt vitéz dr. Sárády Béla ügyvédi irodájában volt ügyintéző, aztán az ügyvéd támogatásával leérettségizett, és feleségül adták hozzá a csúnyácskának tartott, de igen eszes és talpraesett lányukat, Enit, aki huszonnyolc évesen még mindig vénlány volt. Így született az apja, István Hunor, vagy inkább Pityu-Hunor, ahogy a családban a dupla neve után hívták, a történelem széljárásának megfelelően aztán hol az egyiket, hol a másikat használta.

Miután a szüleim elváltak, apámat a Sárády család nevelte, és az anyja, Eni nagyanyám kért meg, vegyem fel a Sárády nevet, hogy fiú utód híján fennmaradjon, felelte István.

Már azt hittem, a rendszerváltáskor kereszteltek át, ahogy lecserélték az utcanévtáblákat is, nehogy a végén még Lenin körút maradj, mondta Füredi. Látod-látod, István, mifelénk bármelyik családot kicsit megkapargatod, előbb-utóbb ráakadsz egy kis veres színre. Fél évszázad nem múlik el nyomtalanul. Kíváncsi vagyok, hogy mit fognak letagadni a családtörténetekből újabb fél évszázad múlva, mondta.

Sárády István kicsit belepirult, ahogy felidézte, hogyan történt valójában a névváltoztatás. Nem nagy lódítás, igaz, de ő ajánlotta nagyanyjának, hogy felveszi a nevét, és Eni persze örült neki. Amikor a szülei megtudták, hogy István Mimivel jár, kiborultak, csak nagymama állt mellé, mint mindig. Sárády István a szülei felháborodását úgy értékelte, hogy apja végre fölkapaszkodott a szegényparaszti sorból, politikai kapcsolatokkal, földdel, vagyonnal jól kipárnázta magát, mellére tűzte a Sárády család polgári mítoszát, és akkor ő beállított a kis prolicsajjal, akiről

Tövispusztától Szentágostonig azt mesélték, hogy Amszterdamban világhíres kurva lett, így mondták az emberek, és akiről az apja úgy gondolta, visszahúzná a család hírnevét oda, ahonnan fél évszázada nagy nehezen sikerült kirángatni. Eszednél vagy, fiam, egy kis tövispusztai kurvát hoznál a házhoz?, kérdezte Pityu-Hunor. Hogy a fél világgal lyuksógorságba kerülsz, hogy mindenki rajtad röhög majd, az a te bajod, de az én házamat ne mocskold be!, emelte fel a hangját az apja, ahogy egyre jobban belehergelte magát a gondolatba. Mimi az évek során sokat változott, próbált István vitatkozni az apjával. Persze, kis kurvából a világ kurvája lett, mondta az anyja.

A családi mitológia szerint a Sárádyaknál a férfiak jóképűek voltak, de buták, a nők okosak, viszont csúnyák. Eni nagymama igazán okos volt, talán a legbölcsebb és a legfelvilágosultabb a családban, de István a nagyanyját mégsem látta csúnyának. Jó, igaz, mérlegelte magában, az arca valóban nem szabályos, különösen az orra kicsit túl hangsúlyos, de okos, barna szeme még idős korában is élénken csillogott, ami megszépítette, gondolta István. Ősz haját Eni sportos rövidre vágatta, és őszi színekben járt: rozsdabarnában, fáradt zöldben, mély vörösessárgában; fején és vállán gyakran vetett át hosszú, puha kasmírkendőt, amitől szálkás, nyúlánk alakja még kifinomultabbá, még elegánsabbá vált. Csak fehérarany vagy platina ékszereket viselt, többnyire ugyanazt a szettet, gyűrűt, karkötőt és láncot, borostyánkő medállal, mert az volt a meggyőződése, hogy a sárga arany hivalkodó és közönséges. Ha István valahol megérezte a Chanel № 5 parfüm illatát, mindig a nagyanyja jutott eszébe, aki fiatal korától kezdve csak az egykori cári parfümőr által kikevert illatot használta, ha nem is éppen úgy, mint Marilyn Monroe, aki állítólag éjszakára pizsama helyett is néhány csepp Chanel № 5-öt viselt. Az apja, Pityu-Hunor, a megkaparintott Szentágostony-kastélyban a vagyonával és a

Sárády-neveltetésével együtt is konok, sértődékeny paraszt maradt, gondolta István, az anyja pedig a hű cselédje. Eni nagymamának viszont sosem kellett polgárt játszania, ő valóban az volt; a megpróbáltatások, a kitelepítések idején is független, derűs és határozott. Nyelvtanításból és iskolás gyerekek korrepetálásából tartotta fenn magát, nem fogadott el támogatást a fiától, aki pedig az olcsón megszerzett kárpótlási jegyekből felvásárolt hatalmas birtokaival egyre vagyonosabb embernek számított. Sárády Istvánnak pici korától bensőséges kapcsolata volt a nagymamával… a nagyszülők és unokák ősi szövetsége a közös ellenség: a szülők ellen. István kemény, lázadó kamasz volt. A gimnáziumban a fizikatanára, az iskolai KISZ-vezető tanár, ha elégedetlen volt az osztállyal, vagy talán inkább magával, a pajeszuknál fogva rángatta fel a padból a fiúkat, és amikor már álltak, akkor is magasra tartott kezével húzta tovább fölfelé a fülük mellett a hajukat, ők meg sziszegve próbáltak lábujjhegyre állni, hogy enyhítsék a fájdalmat. Egy alkalommal, mikor a tanár Istvánt a hajánál fogva felrángatta, a fiú elkapta a hüvelykujját és nagyot csavart rajta. A tanár térdre esett, de ő még akkor sem engedte el, csak tekerte tovább az ujját, élvezte, ahogy a férfi a földön nyivákol. A fizikatanár az ujját tapogatva, káromkodva kirohant az osztályból, egyenesen az igazgatóhoz. Istvánt pedig kirúgták az iskolából. Akkor is Eni nagymama kelt a védelmére. Miért kellett volna Istvánnak eltűrnie egy szadista tanár kegyetlenségeit, kérdezte a szülőktől, akik csak azt tudták ismételgetni, hogy a tanár az tanár, meg hogy nagymama elkényezteti a gyereket. Eni, puszi közben, valóban gyakran súgta legnagyobb unokája fülébe, hogy ő a kedvence, Istvánnak pedig ez különösen jólesett, mert ahogy sorban születtek a testvérei, egyre kevesebb szülői figyelem jutott rá, és azok voltak az ünnepnapok, amikor Eni nagymamával kettesben cukrászdába mentek rigójancsit enni. Rigó Jancsi híres

prímás volt, Veres nagyapád is gyönyörűen hegedült, mondta az első alkalommal a cukrászdában, amikor a pincérlány letette eléjük a csokoládéképű, tejszínhabmosolyú édességet. Miután megették és szódavízzel leöblítették a prímást, nagymama, hogy senki ne lássa, az asztal alatt István kezébe csúsztatta a pénztárcáját, hogy ahogy illik, férfiként, még ha csak tízéves volt is, ő fizessen.

Amikor felhívta telefonon a nagyanyját a Mimi miatt kipattant családi botrány után, emlékezett István, Eni akkor is cukrászdába invitálta. Aznap a vidéki városban szokatlanul nagy volt a forgalom, gőzölgött az aszfalt a hőségben, tülekedtek az autók, és az idegen kocsikból átbámultak hozzájuk, mintha mindenki őket nézné. István legalábbis úgy érezte. Az egyik sarkon a kocsi szélvédőjén át nagymama felmutatott egy házra: Látod, fiam, ott veszítettem el a szüzességemet, mondta. És kivel, nagymama, kérdezte ő, mikor végre szóhoz jutott a meglepetéstől. Kivel, kivel? Hát nagyapáddal!, felelte nagymama. Nem volt nekem más az életemben, azután sem, hogy elváltunk. Amilyen buta voltam, tette hozzá kacagva. Na, mesélj arról a lányról, mitől borzadtak el úgy az apádék? Nagymama ismerte Mimit. Mikor járni kezdtek, István első dolga volt elvinni hozzá, de a kínai porcelánhoz, a kikeményített damaszthoz és az ezüst bonbonierhez valahogy nem illett a pornó, így aztán István nem is hozta szóba Mimi múltját. Nagymamának pedig elég volt annyi, hogy Mimi filmesekkel dolgozik. Akkoriban a lányt, István közbenjárására, már amúgy is gyakran foglalkoztatták reklámfilmes produkciókban sztájlisztként, így végső soron a fiatalok önmaguk számára is megnyugtató módon csomagolhatták be a hazugságot.

A főtéren, a város patinás cukrászdájában ültek nagymamával a kristálycsillárok alatt, úgy, mint régen, idézte vissza István, a faborítású falon a hatalmas tükrök kissé már megkoptak, a

besötétült üveget légypiszokra emlékeztető apró foltok tarkították, ő körülnézett, lát-e ismerőst, idegesen kavargatta a kávéját, és kereste a mondatokat, hogyan fogjon bele a történetbe. Aztán nagymama szemébe nézve hirtelen úgy döntött, egyenesen a közepébe vág.

Eddig még nem meséltem neked, nagymama, de Mimi évekig pornószínésznő volt, kezdte.

Ne mondd! Meztelenül szerepelt?, kérdezte nagymama, és hamiskásan felcsillant a szeme. Úgy tűnik, messzebbről kell kezdenem a történetet, mint reméltem, gondolta István.

Nem egyszerűen meztelen volt, hanem szeretkezett a filmeken, magyarázta István.

Mostanában minden filmben szerelmeskednek, kuncogott nagymama.

A pornó nem egészen ugyanaz. Láttál már olyat?, kérdezte István. Ez hülye kérdés volt, jutott azonnal az eszébe; hol látott volna nagymama pornót? Nagymama kérdezte is mindjárt:

Hol lehet ilyet látni?

Például az interneten, felelte István.

A varázsgömbödben, amiben az egész világ benne van?, kérdezte nagymama, azóta is ámulok, amióta múltkor megmutattad, látom, most is itt van veled, mondta Eni, és a laptoptáskára bökött. Na, mutass egy olyan filmet!

Majd otthon, nagymama, felelte István heherészve, nem gondolom, hogy egy kávéházban kellene pornófilmet néznünk. Különösen nem a 90 éves nagyanyámmal, tette hozzá.

Ha már egyszer belevágtál, fiam, járjunk a végére! Itt ülünk, háttal a falnak, ülj mellém, és akkor senki sem látja, hogy mit nézünk, mondta nagymama.

István tanácstalanul meredt a nagyanyjára. Ha most nem mutatja meg neki, az asszony nem tudja, miről beszélnek, és

otthon kezdheti elölről a témát. Előbb-utóbb úgyis túl kell esni rajta, gondolta. A táskájából elővette a gépet, és felcsatlakozott a kávéházi wi-fire. Nagymama várakozva tekintett a képernyőre. Csak nehogy sikongani kezdjen!, gondolta István. Ez nagyon durva lesz, mondta, miközben rákeresett egy pornóoldalra. Lenémította a laptopot, úgy döntött, nem ad fülhallgatót a nagyinak, nehogy majd – a kabarékban ezerszer elcsépelt jelenethez hasonlóan – kiabálva beszéljen. Közben nézte az embereket, akik a város ódon kávéházának márványasztalai fölött összeborulva sutyorogtak, szürcsölték a kávéjukat, és a karcsú desszertvillával ünnepélyesen szeletelték és falták a süteményüket. Dutch Fantasies with Matilda, hirdette az oldal. A film egy szállodai szobában indult, Mimi selyempongyolában hosszasan tollászkodott a fésülködőtükör előtt, fésülte a haját, kicsit megigazította a rúzsát, és a fejét félrehajtva csücsörített.

Eddig ez csak egy rossz film, csodálkozott nagymama, de Mimike nagyon szép, súgta, és igaza volt; fantáziátlan beállítások követték egymást, a színészi játék pedig az iskolai önképzőköri előadások színvonalát sem ütötte meg. Sárády István olyan régen látott hasonló filmeket, hogy el is felejtette, milyen bárgyú történetek ezek, vagy ami valószínűbb, a cselekmény akkoriban sem érdekelte, türelmetlenül várta, hogy végre legalább a szemével falhassa Mimi testét. És Mimi filmjei egy árnyalattal még mindig jobbak voltak, mint a pattanásos seggű, kese hajú nőkkel és fehér bőrű, véreres faszú pasikkal készült NDK-s pornók, amiket a szülei kortársai néztek 8 milliméteres filmeken a ’70-es években. István egyik barátja az apja fiókjában talált néhány régi pornót, és egy bulin egyszer poénból levetítették. A filmen a férfiak érzelemmentesen, kínos pedantériával, a nők fenekét paskolva, mintha lovak volnának, hátulról taszigálták a négykézlábra ereszkedett, lógó mellű csajokat, akik kimeredt szemmel lihegtek,

és hangosan, színpadiasan imitálták az élvezést, schnelle, schnelle, jaaaaaa… ők, a srácok meg, ahogy nézték a villogó filmet, majd' megszakadtak a röhögéstől, emlékezett István.

Közben a laptopon bontakozni kezdett a cselekmény, kinyílt Mimi szállodaszobájának az ajtaja, és bedugta rajta a fejét egy hengersapkás londiner, fekete egyenruháján két sorban csillogtak a kifényesített aranygombok. Mimi a tükörből nézte, de úgy tett, mintha nem venné észre, tovább csücsörített, és rúzsozta az ajkát. Közben spontánul szétnyílt a pongyolája, elővillantak a mellei. Mimi finoman megsimogatta a saját mellét, és kicsit kellette magát a tükörből a srácnak, aki a némafilmekből ismerős, eltúlzott, kaján képpel izgalomba jött, s minthogy valószínűleg ő maga sem bízott saját színészi képességeiben, viszont a nézők számára egyértelművé akarta tenni, milyen pompásan érzi magát, a nadrágján keresztül a tenyerével dörzsölni kezdte a faszát. A következő snitten Mimi már a fiú előtt térdelt, lassan kigombolta a sliccét, előbányászta a nadrágjából a bánatosan hervadó pöcsét, és gondosan nyalogatni kezdte, föl-le, föl-le, pont, ahogy a macska szokta tisztogatni a kölykét, álmélkodott nagymama. Aztán Mimi alulról, mosolyogva a fiú szemébe nézett, és bekapta a faszt, lényegében tövig. Jó, hogy meg nem fullad, szegénykém, aggódott a nagymama. A fiúnak a kéjtől fennakadt a szeme, kitágult az orrlyuka, aprókat fújtatott, mint egy bika, semmi kétség, ez nem burleszk, most már láthatta nagymama is, aztán lekerült Mimiről a pongyola, akkor újabb londiner érkezett, meg még egy, alighanem leállt a szállodai szolgáltatás, gondolta nagymama, az egyik meztelen londiner feje már Mimi lába között volt, hosszú, hegyes nyelvével élvezettel nyalta a lány pináját, amit csak keskeny csíkra borotvált fanszőrzet takart, pont, mint Clark Gable bajuszkája, csak függőlegesen, gondolta nagymama, míg a másik londiner a faszát tömködte Mimi szájába. Azután újabb pozitúrák

következtek, nagymama meg hol elképedve, hol elborzadva nézte a jeleneteket, és ilyeneket sugdosott István füléhez hajolva izgatottan: Jézusom, jól látom, a feneke lyukát nyalja? Huh, kettő pénisz van a szájában? Nézd már, véletlenül nem a fenekébe dugta? A laptop fénye villózott nagymama arcán, István meg közben az embereket figyelte aggódva, akik egyre sűrűbben bámultak feléjük, hogy vajon mit nézhet az idős asszony ilyen kikerekedett szemmel, sóhajtozva és szörnyülködve a patinás főtéri kávéház márvány asztalánál?

Ugye, nagymama, ennyi elég lesz ebből, most már tudod, miről beszéltem, mondta István a türelmét veszítve, lecsukta a laptop fedelét, zavartan szétnézett a kávéházban, és a gépet visszatette a táskájába. De miért csinálta ezt Mimi?, kérdezte a nagymama értetlenkedve. Ez jó volt neki? Én azt hittem, már mindent tudok a szexről, igazán, nem is tudom, mit mondjak, mondta a fejét rázva, tanácstalanul.

Mimi a barátjával ment ki Hollandiába, mesélte a lány történetét a nagymamának Sárády István. Nem volt pénzük, és egy ismerősük azt ajánlotta nekik, ha hagyják magukat lefilmezni szerelmeskedés közben, jó pénzt kapnak érte. Mimi tizennyolc éves volt, a barátja húsz, vicces balhénak, a sors ajándékának tekintették, hogy azért fizetnek nekik, amit egyébként is szívesen csinálnak, úgy érezték, ennél könnyebben és kellemesebben nem is lehet pénzt keresni. Mimit elvarázsolta a filmes közeg, körüludvarolták a férfiak. Aztán néhány film után a pornósok azt mondták, a srác nem érdekli őket, de Miminek kétszer annyit fizetnek, ha mással forgat. Rövid vívódás után a barátja rábeszélte, vállalja el, őt nem zavarja, pénzre meg szükségük volt. Kalandnak indult, aztán Mimi egyre többet keresett, sztár lett belőle, szakított a barátjával, élvezte a népszerűséget, a könnyű pénzt, az egzotikus forgatási helyszíneket, a luxust, amiről Tövispusztán még csak nem

is álmodott, és képtelen volt kiszállni, míg végül találkoztunk sok év után ismét, mesélte István.

Szegény kislány, mondta nagymama szánakozva, attól fosztották meg, ami legszebb a szerelemben: a meghittségtől. Én a mai napig emlékszem nagyapád illatára, és a gyönyörűségtől libabőrös a karom, ha arra gondolok, amikor először megérintette a kezemet. Még az első ügyetlen csókunkra is emlékszem, a puha, kicsit szúrós ajkaira, mert nem volt rendesen megborotválkozva. Egy nehéz matematikapéldát magyaráztam neki az érettségije előtt, és olyan ügyesen megoldotta, hogy örömömben megpusziltam, mire ő megcsókolt, mesélte nagymama. Egyszer megtaláltam a kis cetlit, amire nagyapád felírta az első csókunk dátumát, egy fiókban rejtegette, mert szégyellte kimutatni az érzelmeit. Időnként elővettem a papírdarabkát, megsimogattam, és visszatettem, nehogy észrevegye, hogy leleplеztem a titkát. Ma is megvan. Majd megmutatom, mondta Eni. Nagymama elérzékenyült és könnyes lett a szeme, de mosolygott. Hónapok óta udvarolt, amikor először egymáséi lettünk, mesélte. Az maga volt a beteljesülés; könnyes zuhanás a végtelenbe. Olyan volt, mintha együtt keringtünk volna sírva-kacagva a világűrben. Ez most neked vicces? Kinevetsz?, kérdezte Istvánt, nem sértődötten, inkább kíváncsian.

Nem azért mosolygok, felelte István, csak olyan helyes vagy, nagymama, mint egy ártatlan kislány. De, tudod, ahogy éhség nélkül is lehet élvezni egy ínycsiklandozó falatot, és akkor is szívesen megiszol egy pohár jó italt, ha nem vagy szomjas, a szex sem csupán a szerelem része, hanem örömforrás is. Szerelem nélkül is van gyönyör.

Ezt nem tudom, mondta nagymama elgondolkodva. Egyáltalán, ki nézi ezeket a rémes filmeket?, kérdezte.

Az interneten rengeteg tartalom van, filmek, zene, hírek, fotók,

tudomány, kultúra sorolta István, de minden harmadik közülük szex, mert ez a legkelendőbb, erre kattintanak a legtöbben. A szex nagyobb üzlet, mint a fegyver- és a drogkereskedelem, magyarázta István. Már a kamaszlányok is pornót néznek.

Sajnállak benneteket, csóválta a fejét nagymama, nem tudjátok, mit veszítetek.

Lehet, hogy sokat veszítünk, gondolta István, de úgy döntött, nem kezdi el mesélni nagymamának, hogy mit nyertek, úgysem értené. Amikor Mimivel járni kezdtek, elutaztak Párizsba, de alig láttak valamit a városból, mert a Latin negyedben, a kis szállodában, ahol megszálltak, szinte ki sem jöttek az ágyból, az ételt is a szobába rendelték, mert István azonnal mindent ki akart próbálni, amit Mimi filmjeiben korábban látott.

István, ha te korábban ilyen filmekben láttad Mimit, milyen illúzióid maradhattak?, kérdezte nagymama, mintha belelátott volna unokája gondolataiba. Szerelem nélkül a szex számomra olyan, folytatta, mint mikor leleplezik a szenzációs bűvészmutatványt, eltűnnek a fények, a csillogás, a zene, megszűnik a varázslat, és nem marad más, csak a csupasz technika: egy ócska trükk, mondta nagymama elgondolkodva.

Ahogy Sárády István visszaemlékezett a történetre, még most is beléhasított a fájdalom, hogy a szülei nem mentek el az esküvőjére, és a testvérei is távol maradtak, mert nem akartak ujjat húzni a szülőkkel. Csak nagymamát nem tudta meggyőzni Pityu-Hunor, hogy ő se vegyen részt az eseményen. De hiszen István a gyereketek, nekem meg az unokám!, magyarázta a fiának és a menyének Eni. Hiába. Sárády István sosem látta korábban úgy zokogni a nagyanyját, mint az esküvőn. És nem tudta eldönteni, őket siratta, a szerelmet vagy az illúzióit.

Megkérdezhetem, Jóska, hogy az ukrán barátod miért nem ajánlja

fel a találmányát az oroszoknak? Nyilván jó kapcsolatai vannak még a múltból?, kérdezte Sárády István.

Kolja már a nagy Szovjetunió idején is utálta az oroszokat, a Krím elcsatolása után pedig ukránként különösen. De, szerinted, az oroszok mit kezdenének egy ilyen találmánnyal?, kérdezte Füredi. Gondolj a kőolajvezetékekre, az atomreaktorokra! Azt mind veszni hagynák? És az ezzel járó gazdasági és politikai befolyásukat? A szaudiknak is csak azért kellene a találmány, hogy aztán elsüllyesszék. Ha elterjedne a világon egy ilyen alternatív energia, akkor az olaj-országok garantáltan csődbe mennének. Bármily meglepő, ez a találmány azoknak ér a legtöbbet, akik azért vennék meg, hogy elpusztítsák vagy legalábbis megakadályozzák, hogy mások kezébe jusson. Ezért aggódik Kolja, hogy mi történik a felfedezésével.

És a németek?

Ha a németek piacra dobnák, az olajhatalmak gazdasága akkor is romba dőlne. Az olajbevételek elapadása pedig ezekben az országokban gazdasági válsághoz, nyomorhoz, a radikális iszlám megerősödéséhez és elviselhetetlen migrációs hullámhoz vezetne, amit a németek és Európa nyilván nem akarna.

És a kínaiak, az amerikaiak?

A kínaiak nagyon ráfeküdtek a megújuló energiákra, bányásszák a lítiumot és a kobaltot, ami az energiatároló panelekbe kell, komolyan befektettek fúziós kísérletekbe is, de ők ipari reaktorokban végzett kísérletekben nyomulnak. A befektetett pénzt nem szívesen hagynák veszni. Az amerikaiak egyelőre szintén ügyesen lavíroznak az olajhatalmakkal, vásárolnak tőlük, és ezzel tartják sakkban őket, ami számukra geopolitikai kérdés.

És ha mi, magyarok dobnánk piacra a találmányt?

Az eszembe sem jutott, hogy nektek kínáljam fel a találmányt, mondta Füredi, csak te erősködtél. A magyarok legfeljebb az üzlet

közvetítésére kapnának jogot, amennyiben lenne egy épkézláb ötletük, hogy mit kezdjenek vele, mondta Füredi.

Nem lett sokkal okosabb, tűnődött Sárády István. Fogalma se volt, mit tanácsoljon az otthoniaknak. Talán még az lenne a legokosabb, vélte, ha valahogy Füredin keresztül megszereznék a közvetítői jogot, óriási pénzért fű alatt átpasszolnák a felfedezést az oroszoknak, azok szépen elsüllyesztenék, ők meg fölnyalnák a közvetítői milliárdokat és mosnák kezeiket.

Ez a fantasztikus találmány megoldhatná a Föld energiaproblémáját, segíthetne elkerülni a végzetes klímakatasztrófát, és fellendíthetné a gazdaságot a fejlődő világban, hiszen nem kell hozzá sem erőmű, sem ezer mérföldeken átívelő hálózat, mégis alkalmazható lenne a legtávolabbi körzetekben is, gondolta Ézsiás Benedek. Füredi és Sárády beszélgetésében ez a verzió fel sem merült.

Klímakatasztrófa, szegény országok, nem szempont?, kérdezte Benedek. Várakozva tekintett Füredire.

Te is tudod, Benedek, hogy minden ilyen horderejű döntésnek világpolitikai következményei vannak, könnyű világmegváltó pózban tetszelegni, ha valakinek nem kell vállalnia a felelősséget a döntésért, mondta Füredi kissé ingerülten.

Ézsiás Benedek ismerte a tudományos előrejelzést, hogy ha így haladunk, 2040-re megszűnhet az emberi civilizáció. A számítógépes próféciát, ami elsőként tekintett a Földre összefüggő rendszerként, 1973-ban készítették a világ akkor legerősebb számítógépén, és a tudományos jóslatból eddig szinte minden igazolódott. A gazdasági növekedést, a klimatikus viszonyokat, a környezetszennyeződést, az energiahelyzetet, a népszaporulatot, az emberi élet számára alkalmas élőhelyeket, az elérhető élelem és a víz mennyiségét vizsgáló elemzésből az derült ki, hogy a végzetes globális problémákra csak globális megoldások lehetségesek. Az

emberek mégsem vesznek róla tudomást, tépelődött Benedek. Pedig már látják a következményeket, a megbolondult éghajlatot, a tömeges migrációt, a terrorizmust, a nemzetállamok fuldokolását, csak összekeverik a következményeket az okokkal. Jelenleg a világ nagyjából a közül választhat, hogy mibe pusztul bele: a klímakatasztrófába, a vízhiányba, az éhínségbe, az energiaválságba és a szegény országok végleges leszakadásába, ami éhséglázadáshoz, terrorizmushoz és migrációhoz vezet, vagy a hatalmi őrületbe, az értékek kiüresedésébe, az eszement fogyasztásba, az önzésbe és a kapzsiságba, aminek a vége ugyanaz, gondolta Ézsiás Benedek. De talán lehetséges volna egy másik út is, vélekedett, ami az önmérsékleten és az emberségen át vezet, már ha ezek a szavak jelentenek még egyáltalán valamit, töprengett Benedek. De nem szólt semmit, mert úgy érezte, úgyse tudná elmondani.

István az okosórájára pillantott, nyomogatta, aztán idegesen fölpattant. Elnézést, üzenetet kaptam, mondta, és feldúlt arccal elindult a szobájába.

4.

Szegények vagyunk, de jól élünk, idézte Füredi József elégedetten az apja egykori mondását az ebéd végeztével. Aztán az egyik kezében a poharával, a másik tenyerével az asztallapra támaszkodva, nyögve feltápászkodott, és talpas poharát egyensúlyozva átbillegett a szalonba szivart keresni. Az asszonyok kérdőn egymásra néztek, majd egymás pillantását nyugtázva az asztalnál maradtak. Mennyivel egyszerűbb lenne a párkapcsolat, ha a férfiak úgy értenék a nőket, a nők pedig a férfiakat, ahogy az

asszonyok szavak nélkül is megértik egymást, gondolta Etelka.

Kérhetnék egy cappuccinót?, kérdezte Mimi. Ugyan az olaszok szerint ilyenkor délután már csak presszókávét vagy ristrettót illik inni, de talán megbocsátják nekünk, amúgy se szólhatnak egy szót sem, hiszen a határ svájci oldalán vagyunk, mondta mosolyogva.

Jó ötlet, én is innék egyet, felelte Fürediné. Te hogy iszod? Cukorral? Tejhabbal? Kakaóporral?, kérdezte.

Én telhetetlen vagyok, nevetett Mimi, mindig mindent kérek, amit csak kínálnak.

Hajrá, mindent bele!, ezt szokta mondani Jóska is. Én is úgy iszom, mondta Etelka.

A csiszolt üveges, szecessziós tálalóhoz ment, a fehér márványlapon patronos olasz kávéfőző állt, csészéket tett a két apró csőr alá, lágyan kattant a gomb, sziszegve, vékony sugárban ömlött a habos, mogyoróbarna folyadék, márványosra festette a rácsurgó tejhab, aztán Etelka egy kis szitával mintát szórt rájuk kakaóporból, és a kistányérra helyezett csészékkel visszaült az asztalhoz.

Olyan nyomasztó érzésem van, mondta, miközben megsimította a homlokát, és fenekét jobbra-balra csúsztatva a széken elhelyezkedett. A férfiak is feszültek, Jóskát ismerve, ő ilyenkor elviselhetetlen lesz, mondta Etelka.

A férjeink egyébként se könnyű esetek, jegyezte meg Mimi. Ti mióta vagytok együtt?, kérdezte.

Huh, kiszámolni is nehéz, sóhajtott Etelka.

Együtt nőttek fel Angyalföldön, mesélte, aztán szerelem lett belőle, vagy legalábbis valami olyasmi, amit akkor annak hittek, első szerelem, tette hozzá Etelka nyomatékosan, mert az első szerelmet mindig áhítattal szokás emlegetni, még akkor is, ha teljesen érdektelen kapcsolat volt, ők pedig már negyvenöt éve együtt vannak, mondta. Ahogy leérettségiztek, összeházasodtak,

így tudtak elmenekülni a szoba-konyhából, mert akkoriban nem lehetett ám csak úgy összeköltözni a fiataloknak, magyarázta Etelka. Ő biológia szakra járt a TTK-ra, a Múzeum körútra, Jóska meg Moszkvába ment egyetemre, és Etelka öt éven át várta, hogy a kamaszkorból alig kinőtt férje karácsonykor és nyáron hazajöjjön a szünidőkre, mesélte.

Mimi a szalon felé lesett, ahol Füredi félig szenderegve szivarozott a füles fotelban, épp csak oda lehetett látni a nyitott ajtón át. Jóska szivarjának füstje, ahogy félálomban pöfékelt, egyre halványabban gomolygott, alighanem mindjárt elalszik a szájában, gondolta Mimi, aztán a hangját lehalkítva, szinte súgta Etelkának: Ugye, nem haragszol, ha azt mondom, számomra úgy tűnik, mintha Jóska néha bántóan türelmetlen lenne veled.

Etelka hosszasan, némán nézett Mimi szemébe. Rokonszenves volt számára a fiatalasszony, de alig ismerte, nem tudhatta, nem él-e majd vissza az őszinteségével.

Bocsánat, lehet, hogy trampli voltam, mondta Mimi, amint megérezte, hogy aláaknázott területre tévedt, és igyekezett az ügyetlenségét őszinteséggel jóvátenni. Amúgy is saját magáról akart beszélni, az István és közte lévő feszültségről, az Etelkának feltett kérdést pusztán bemelegítő párhuzamnak szánta saját problémája felvezetéséhez.

Most mi is nehéz időket élünk át Istvánnal, mondta Mimi, és gondoltam, neked mégiscsak nagyobb tapasztalatod van a házasságban, hátha tudsz tanácsot adni, folytatta engesztelő hangon. De ha tapintatlan voltam, ne haragudj, nem akartalak megbántani, tette hozzá.

Etelka egyáltalán nem gondolta, hogy lehetne házasságban jó tanácsot adni, sokat olvasott erről a témáról, ahogy nyilván Mimi is, mondta, halomban állnak az idevágó bölcsességek a könyvesboltok polcain, aztán ha az ember utánanéz a nagy hírű

szerzők házasságainak és a gyerekeikhez fűződő kapcsolataiknak, kiderül, hogy szinte valamennyi egy csődtömeg.

Mit ér az okoskodó elmélet, ha még maguk a szakemberek sem tudják hasznosítani?, kérdezte Etelka.

Mondjuk, István is kommunikációs szakértő, aztán épp csak kommunikálni nem lehet vele, mondta Mimi.

Na, tessék! helyeselt Etelka.

Képzeld, a múltkor mondtam Istvánnak, miért nem próbáljuk meg végre őszintén megosztani egymással az érzéseinket?, mesélte Mimi. Tudod, mit felelt? Éhes vagyok és tele van a faszom a világgal. Ezeket gondolta ő őszinte érzéseknek.

Hát, az érzelem szó Jóskának sem tartozik az aktív szókincséhez, mondta Etelka, nem is vagyok biztos benne, hogy érti, mit jelent, tette hozzá. Talán, ha az első pillanattól fogva próbáltak volna lelki dolgokról beszélni, tűnődött Etelka, akkor egyszerűbb volna. De Jóskának nincs igazi anyaképe, magyarázta, hogyan is lehetne, amikor alig emlékszik a mamájára, és arra sincs mintája, hogyan működik egy igazi család férjjel, feleséggel, gyerekkel. Nem járt korábban lányokkal, ő volt az első lány az életében, mesélte Etelka, és rögtön házasság lett belőle, és éppen csak befejezték az egyetemet, mikor jöttek a gyerekek. Néha úgy érzem, haragszik rám, engem büntet, mintha én fosztottam volna meg az udvarlásoktól, a felelőtlen, vidám legényélettől, amire valószínűleg mindenkinek szüksége van, hogy kitombolja magát és lenyugodjon, mondta Etelka. De hát, velem is ugyanez történt, nekem se volt senkim rajta kívül, mesélte. A szexet is együtt próbáltuk kitanulni valahogy, vak vezetett világtalant. Mert akkoriban még nem volt ám igazi szexuális ismeretterjesztés, mesélte Etelka, meg szexfilmek, szexújságok, amiben minden benne van, még az is, aminek nem kéne. Tudod, az a legfurcsább, merengett az asztalra könyökölve, Mimi szemébe nézve, hogy ha

Jóskával kettesben vagyunk, még mindig úgy viselkedik velem, mintha a mamája volnék, mások előtt meg, láthattad, úgy aláz, mint egy önállósodni vágyó hülye kamasz az anyját. De nálatok mi a gond?, kérdezte, két ilyen szép, sikeres ember…

Nem is tudom, mondta Mimi, mostanában úgy érzem, mintha egy idegennel élnék. Nem is értem, hogy ez korábban miért nem tűnt fel… Ő változott ekkorát?, vagy István?, tűnődött. Különösen mióta István sikeres üzletember és politikus lett, mintha kifordult volna magából; lubickol a hatalmában, elvárja, hogy istenítsék, élvezi, hogy függnek és félnek tőle, hogy egy telefonnal bármit elintézhet, egy tollvonással bárkit tönkretehet, mindenkit lenéz és megaláz, egyre cinikusabb, mondta Mimi. Esténként kimarad; tudod, a netvörking, magyarázta, néha elutazik napokra, azt állítja, üzleti útra megy, aztán kiderül, hogy Mauritiuson és Ibizán járt; ezek hiteles üzleti útnak hangzanak, ugye? Gúnyos volt a hangja. És tolja a haverokkal a kokaint, nekem meg a másnapi depressziója jut. Ez az egész annyira emlékeztet engem a pornós világra, pedig azt reméltem, hogy éppen István fog megszabadítani tőle. A barátok feleségei is hasonlókról panaszkodnak, folytatta, fulladoznak a milliárdokban, egymást marják, és közben pakolják a fészbukra a képeket a családi idillről. Persze, én is ezt csinálom, tette hozzá elgondolkodva. Mintha két világban élnénk egyszerre: egy boldogban, a fészbukon, és egy valódiban, ahol magunkban viaskodunk. Nyilván az ő hisztériáit is nehéz lehet elviselni, ismerte el Mimi, gyerekkora óta érzékenyek az idegei, legutóbb például úgy elborult az agya, hogy megütötte a gyerekeket, a fejüket is ütötte, aztán térden állva, sírva kért bocsánatot tőlük, mesélte, mert gyermekkorában, amikor a nevelőapja agyba-főbe verte, elhatározta, hogy ő sosem tesz majd ilyet a gyerekeivel. Egyre nehezebben tudja fékezni az indulatait, esténként három-négy sört meg kell innia, hogy lenyugodjon, már látszik is a hasán,

mutatta. Lassanként sörhasam nő, mondta Mimi.

Ugyan már! Nézd meg az én hasamat!, mondta Etelka. Két tenyerét a hasára tette. Nem próbáltátok megbeszélni?, kérdezte aztán.

Próbáltam, de ő csak mondja a hülyeségeit, hogy szedjem össze magam, vagy menjek pszichiáterhez, és amikor beszélek hozzá, látom a szemén, hogy képtelen öt percig rám figyelni, mert csak magával, az ellenségeivel és az üzleti ügyeivel van elfoglalva.

Olvastam egyszer egy jót, mondta Etelka: a férfiak a házasság előtt abban reménykednek, hogy a nő sosem változik meg, a nők meg abban, hogy a férfi majd megváltozik. Nem lehet, kérdezte Etelka, hogy István régen is ilyen volt, csak nem vetted észre? Mert másra figyeltél, a sikereire, a szép kék szemére meg a muszklijára?

Látod, ezt nem tudom, felelte Mimi. Lebiggyesztette az ajkát. Néha arra gondolok, lehet, hogy amikor összejöttünk Istvánnal, nem is szerelmes voltam, csak hálás azért, hogy a múltammal együtt felvállalt, mondta. Mert akkoriban én már nagyon szerettem volna családot. Gyerekeket. És az is lehet, hogy én is inkább csak egy régóta vágyott trófea voltam a számára, meg a remény a napi tuti szexre, mert az előző feleségével a szex sem működött rendesen, egy pornósztártól meg, ugye, ez a minimum, ami elvárható.

Nálatok legalább működik a szex, mondta Etelka a szemét lesütve. Nálunk ez is gond, mondta. Nemigen tudok nőkkel ilyesmiről beszélni, csak a barátnőimmel, ők meg annyit értenek hozzá, mint én, vagyis semmit. A szexuális tanácsadó meg nekem kicsit olyan, mint az autószerelő. Férfidolog.

Úgy tűnik, minket meg lassan már csak a szex tart össze, mondta Mimi. Lánykoromban azért csináltam, hogy szeretetet és törődést csikarjak ki magamnak, mert a férfiakhoz csak így lehet közel kerülni, de ma már nagyon hiányozna, ha nem volna

legalább ennyi intimitás az életemben. Megnyugtat.

A barátnőim azt mondják, a szex inkább a férfiaknak fontos, mondta Etelka, a nők meg beletörődnek; én is amolyan kötelességnek tekintettem mindig, mint a mosást, a bevásárlást meg ahogy a gyereket iskolába, a kutyát meg sétálni kell vinni, mert különben gyűlik a szennyes, a kutya a szőnyegre csinál, a férj meg agresszív lesz. Jóska mindig dühös volt, amikor látta, hogy én nem élvezem. Már régóta nem is közeledik hozzám. Azt hiszem, szeretője van. Fáj, de nem bánom.

Szerintem a nőknek is kell a szex, mondta Mimi. A férfiaknak viszont nem elég, ha lefekszel velük vagy kényezteted őket, az egójuknak szüksége van arra is, hogy lássák, közben te is megőrülsz az élvezettől, magyarázta. És nem azért, hogy neked jó legyen, azt leszarják; hanem mert úgy gondolják, ha gyönyörűséget tudnak okozni neked, akkor függővé válsz tőlük, a hatalmukban vagy. Biztosan ezért bosszantja Jóskát is, hogy nem élvezed a szexet. Nem érzi a hatalmát feletted. Nálatok mekkorák a gyerekek?, kérdezte Mimi. Hallottam a jacuzziban, hogy lányotok van. Caroline, ugye?

Ez bonyolult, mondta Etelka. Most ő nézett a szalon felé, ahol Jóska bóbiskolt, majd visszafordult Mimihez. Ez bonyolult, ismételte halkan. Úgy tűnt, gondolkodik, belevágjon-e egyáltalán a történetbe. Aprót sóhajtott, aztán belekezdett: Karcsi négyéves volt, amikor azt mondta, tetszik neki a szomszéd autószerelő kisfia, és ha megnő, szeretne a felesége lenni, mesélte Etelka. A szomszéd fiú nem volt különösebben szép gyerek, amolyan kövérkés, kerek fejű, turcsi orrú kissrác, de nagyon kedves, és Etelka először nem is tulajdonított jelentőséget a mondatnak. Karcsi még kicsi, gondolta, talán nem tudja pontosan, mi a különbség tetszés és rokonszenv, barátság és házasság között, biztos szeretne felnőttkorában is a kis barátja közelében lenni, egy lakásban lakni vele, ahogy az anyja

meg az apja, ezért mondhatta, hogy a felesége szeretne lenni. De aztán feltűnt, hogy Karcsi szívesebben játszott a kislányokkal, mint a fiúkkal, és Jóska hiába erőszakoskodott vele egyre ingerültebben, hogy menjenek focizni, birkózzanak, szereljenek autót, Karcsi inkább a kislányokkal akart babázni. Egy nap, amikor Etelka látta, hogy Karcsi könnyes szemmel vágyakozik a játékbolt kirakata előtt egy babára, annyira megsajnálta, hogy megvásárolta neki a babát, és Karcsi nagy szeretettel tutujgatta, etette, altatta a babáját. Ha ez a gyerek buzi lesz, szétcsapom, mondta Füredi. Ugyan már, tiltakozott Etelka, nem vagyunk egyformák, Karcsi érzékeny gyerek, lehet, hogy majd olyan apuka lesz, aki szívesen segít a háztartásban meg a gyerekekkel, a felesége egyszer talán még hálás lesz érte. Éld ki a macsó apaságodat Ferivel, utalt Etelka a nagyobbik fiúra, aki pontosan olyan keménykötésű, vagány srác volt, mint Jóska gyerekkorában, s még külsőre is emlékeztetett az apjára. Amikor Karcsi nagyobb lett, úgy hat-hét éves, azt állította, hogy ő nem fiú, hanem kislány, nem Karcsi, hanem Karola, és nem akart fiúruhában járni. Etelka az áruházban megbeszélte az eladókkal, hogy a fiúrészlegből átcsempészhessen néhány pólót, farmert, pulóvert a lányrészlegbe, így bizonygatva a fiának, hogy nyugodtan hordhatja, hiszen azok lányruhák, és a fondorlatban a divat is segítette, mert újabban a fiúk is rózsaszínben, lilában, türkizben, neonzöldben jártak, és a farmernadrágok is csaknem hasonlók, legfeljebb a lánynadrágok némelyikén van egy kis szívecske vagy virág. Amikor aztán Karcsi könyörgésére Etelka játék babakocsit is vett neki, hogy legyen miben tologatnia a gondosan felöltöztetett babáját, Jóska végképp kiborult, hogy Etelka buzit csinál a gyerekből, és megszűntek a közös vasárnapi családi séták, mert Jóska nem volt hajlandó végigmenni az utcán a babakocsiját büszkén tologató kisfiával, Karcsi viszont hisztériázott, hogy nem hagyja otthon a gyerekét, mert az ember

nem hagyja otthon a gyerekét, ha sétálni megy. Ettől fogva Etelka kettesben járt sétálni Karcsi-Karolával, pontosabban hármasban, hiszen vitték Karcsi gyerekét is. Etelka hozzászokott, hogy séta közben az utcán összesúgtak mögöttük az emberek, vagy rájuk nevettek. De voltak ifjú apák, akik a közeli parkban a valódi gyereküket tologatták a valódi babakocsiban, és apatársként üdvözölték a babáját tologató kisfiút. Ferit nem zavarta, hogy az öccse lánynak tartja magát, viccesnek találta. Érdeklődve megszemlélte a kislányos kincseit, a bizsu karkötőket és láncokat, amiket Karcsi az ágya mellett egy kis asztalkán tartott. Jó testvérek voltak, Feri kicsi korától megvédte az öccsét, és hamar híre ment, hogy aki gúnyolni meri Karcsit, annak a bátyjával gyűlik meg a baja. A nagydarab Feri pedig félelmetes verekedő hírében állt, nem szívesen húztak ujjat vele. Vigyázz a szádra, hogy beszélsz az öcsémmel, mert beverem!, mondta egy alkalommal Feri valakinek, aki leköcsögözte Karcsit. A húgoddal!, javította ki Karcsi. Mi van?, meredt Feri az öccsére. Nem az öcséd vagyok, hanem a húgod, mondta nyomatékosan Karcsi. Jó, törődött bele Feri, és ismét az idegen fiúhoz fordult: Szóval, ha egy rossz szót szólsz a húgomra, szétverem a pofádat, mondta. A fiú bambán nézett, látszott az arcán a tanácstalanság, de a lényeget értette, mert ebben az összefüggésben a lényeg egyértelműen a kilátásba helyezett pofon volt. Minthogy Karcsi kicsi korától nyíltan vállalta a látszattal ellentétes nemét, ez megkönnyítette a barátai és az iskolai osztálytársai helyzetét is. Mi van, te buzi vagy?, kérdezte tőle az egyik osztálytársa az első nap a gimnáziumban. Nem vagyok buzi, felelte Karcsi, a buzik a saját nemükhöz vonzódnak, én meg a fiúkhoz, és én lány vagyok. Karola, nyújtotta a kezét a megzavarodott srácnak. Egyébként azt se szégyelleném, ha buzi lennék, folytatta, sőt még azt se, ha hülye lennék, és előítéletes, csak akkor nagyon szomorú lennék. Az osztálytársai jót röhögtek,

és ettől fogva még büszkélkedtek is Karolával. Ha nyilvános helyeken vagy bulikon bárki belekötött, egy-két osztálytárs vagy barát azonnal a védelmére kelt. Jóska nem tudott megbékélni a fiával, folytatta Etelka. Régen a fiú fiú volt, a lány meg lány, mondta, amíg ez a műtéti lehetőség nem merült fel, senkinek eszébe se jutott, hogy nemet váltson. Most úgy tűnik, ez ragályos, divat lett buzinak lenni meg nemet cserélni, a nőknek lassanként fasza nő, a férfiak meg elnőiesednek, a sok melegtől meg még több meleg lesz, mondogatta Füredi. A fizikában a meleg a hideg felé áramlik, magyarázta Etelka a férjének, de ez nem hőtan, drágám, hanem embertan. Etelka biológusként alaposan beleásta magát a témába, és tudományos munkákat adott a férjének, olvassa el, milyen genetikai, hormonális és lélektani háttere van a homoszexualitásnak és a transzszexualitásnak, hogy lássa, nem döntés és divat kérdése a szexuális irányultság, és az se, hogy pszichológiailag ki milyen neműnek érzi magát. Az esetek többségében ez már az anyaméhben eldől, az üldözésnek vagy az önmegtagadásnak pedig tragikus következményei lehetnek, magyarázta Etelka. Ha csak szívátültetés menthetné meg az életedet, vállalnád?, kérdezte a férjétől. Hát persze, felelte Jóska. És ha csak női donor lenne? Inkább női szívvel élnél, vagy szívesebben meghalnál? Füredi zavarba jött. Jó, az vészhelyzet, mondta. Ha vészhelyzet lenne, eléldegélnél te még disznószívbillentyűvel is! És a micsodádat levágatnád divatból?, kérdezte Etelka. Ugyan! Hiszen még a hajadat se vágatod le szívesen. Hátha ezeknek az embereknek ez vészhelyzet, nem divat, mondta Etelka. Füredi József okos ember volt, az eszével pontosan értette a magyarázatokat, csak a szívével volt képtelen elfogadni a helyzetet. Valahonnan mélyről, ahol a tabuktól való félelmeket rejtegeti a tudat, onnan kúszott elő a tiltakozása. Meg szégyenérzet gyötörte; mit szólnak hozzá mások, holott ő büszkélkedni szeretett

volna a fiaival. Nem kárhoztatom Jóskát, mondta Etelka, ha azt is képtelen elfogadni, hogy én nem eszem húst, mit kezdjen azzal, hogy a fiáról kiderül, hogy lány. A bizonytalansága fordul agresszióba, gondolta Etelka. Ezért hörög akkor is, amikor a nők társadalmi szerepe kerül szóba. Karolát az érettségi után felvették a cambridge-i egyetemre, biológus lett, mint az anyja, és sikeres kutató, mesélte Etelka büszkén. Az apja továbbra sem tartotta vele a kapcsolatot, azt mondta, nem tud ránézni, de Etelkával szinte másnaponta imélt váltottak vagy meszendzsereztek. Így csak Etelka és Feri követték Karola műtéti sorozatát, amit titokban Etelka támogatott anyagilag.

Etelka a telefonja fotói között böngészett, aztán rátalált a képre, amit keresett, és Mimi elé tartotta. A képről egy büszke tekintetű, titokzatos, finom arcú lány nézett szembe Mimivel. Ő Caroline Füredi, mutatta Etelka.

Szép lány, mondta Mimi. Büszke lehetsz rá!

Azért ez nem olyan egyszerű, mondta Etelka csöndesen. Könny csillogott a szemében. Valamennyiünket megviselt. Amikor Feri meglátta a húgáról ezt a fotót, mesélte Etelka, azt mondta, hogy ebben a képmutató világban, ahol mindenki hazudik, végre van valaki, aki bátran meri vállalni önmagát. Etelka a kézfejével megtörölte a szemét, és letette a telefont. Csak akkor hozom szóba Jóskának a lányát, ha bosszantani akarom. Ha bánt engem, mondta.

Mimi hallgatott. Nézte az asszonyt. Amikor Amszterdamban dolgoztam, mesélte aztán, volt egy színpadi transzvesztita barátom, vagy inkább barátnőm, ahogy vesszük. Szomorú, magányos lány volt, nagy, barna szemekkel, sovány, mint egy agár. Hónapokkal korábban dobta ki a szerelme, nem volt senkije, és biztosan tudod, a magánytól többen halnak meg a világban, mint betegségektől. Egyik hajnalban Lola ment hazafelé a bárból, ahol

énekesnőként dolgozott, cudar idő volt, zuhogott az eső, csak néhány ember járt az utcán, ők is a nyakukat behúzva, földre szegezett tekintettel siettek az esernyőjük alatt. És akkor az egyik sarkon Lola meglátott egy kóbor kutyát. Kilátszottak a bordái, olyan sovány volt. Ült az esőben, csatakokban lógott a bundája, csurgott a szemébe a víz, de nem bújt el egy kapualjba. Ott ült, és nagy, barna szemével figyelte az embereket. Bizonyára túl volt már mindenen, sokat bántották, nem várt már senkitől semmit, nem akart senkire ráakaszkodni. Nézte az embereket, csöndesen ült és várt. Hátha elfogadják.

És mi történt?, kérdezte Etelka.

Ebben a pillanatban, hatalmas robaj hallatszott. Belereszketett a villa.

Mi volt ez, földrengés?, kérdezte Etelka sápadtan. Na, még csak ez hiányzott!, tette hozzá. Füredi állt az ajtóban, a szivar remegett a kezében.

Na, ez meg mi a franc volt?, kérdezte.

Ézsiásék beszaladtak a konyhából, mindenki várakozón Benedekre nézett.

Kőlavina. Rázúdult a házra, mondta Benedek kimérten. Pontosan tudta, mi történt. Ettől tartott. A villa mögött olyan meredek volt a sziklafal, hogy nem állt meg rajta a hó, és a lavina sodorta magával a hordalékot, a földet, a növényzetet, a köveket.

István felment a szobába, mondta Mimi, és elindult megkeresni a férjét.

Benedek ment utána. Amikor Mimi és Benedek beléptek a lakosztályba, Sárády mozdulatlanul feküdt az ágyon, a mennyezetet bámulta. Mimi a férjéhez rohant, mellé térdelt a földre.

Jól vagy? Mi a baj?, kérdezte.

Semmi, felelte Sárády István. Majd elmondom. Mi volt ez a

robaj?

Benedek azt mondja, kőlavina omlott a villára, felelte Mimi.

Megnézem a padlást, mondta Benedek, amikor megbizonyosodott róla, hogy Sárády nem sérült meg.

István, mi a baj?, kérdezte Mimi ismét, ahogy magukra maradtak, már-már esdeklő volt a hangja, mert István továbbra sem vette le a szemét a mennyezetről. Összeszorított fogakkal feküdt, az izmok táncoltak az arcán.

Kiszállt a NAV az irodába, a gazdasági nyomozók elvitték a dokumentumokat és lefoglalták a számítógépeket, felelte. Mimire emelte a tekintetét. Düh és félelem volt a szemében.

Szólj azonnal a barátaidnak, ajánlotta Mimi.

Jó ötlet, kivéve, ha ők állnak a háttérben, felelte István. Amikor három hete visszadobták két pályázatomat, már gyanítottam, hogy ez jel, mondta, mert az utóbbi években nem fordult elő ilyesmi. Akkor azt mondták, ennek nincs jelentősége, ez most így alakult. Éreztem, hogy hazudnak. Mindenképpen megpróbálok valamit intézni, csak innen távolról nem könnyű. Nem fogadják a hívásomat és nem válaszolnak az iméljeimre, mondta.

Mire kiléptek az ajtón, Benedek már a padlásról jött lefelé. Beszakadt a tető. Javítom, mondta. Gondolatban már azon járt az esze, hogyan tudná eltorlaszolni a rést, mert ha újabb havazás kezdődik, síelhetnek a padláson.

A szalonban Fürediék várták. Beszakadt a tető, mondta Benedek nekik is. Tőle szokatlan módon némi aggodalom ült az arcán, de sietve összerendezte a vonásait. Kitalálok valamit, mondta.

Hívtam közben a helikopterszolgálatot, rendelni akartam egy gépet, de foglalt a vonal, mondta Füredi.

Most elég népszerűek lehetnek, fűzte hozzá Sárády.

A helikopter számára is elő kell készíteni a terepet, gondolta

Benedek, mert ilyen hóban nem tud leszállni. Ha csak megközelíti a villát, a rotor úgy fölkavarja a havat, hogy nem fog látni a pilóta. Próbáljanak megnyugodni, nem lesz gond!, mondta.

Olyan megnyugtató ez az ember, súgta Mimi, és követte a tekintetével Benedeket. Nekem olyan biztonságérzetet ad. Nem kellene segíteni neki?, fordult Istvánhoz.

A szupermenek és a dzsedilovagok egyedül szeretnek dolgozni. Tudod, drágám, a magányos hős... felelte Sárády.

Majd szól Benedek, ha segítségre lesz szüksége, mondta Füredi. Addig igyunk valamit, az jót tesz ilyenkor. Van egy cseresznyehordóban érlelt Glen Moray single malt whiskym, fekete csokoládé és narancs utóízzel, szerintem éppen ilyen alkalomra találták ki. És elszívok hozzá egy Romeo y Julietát. Ki tart velem?, kérdezte.

Dől ránk a hegy, és maga vidáman iszogat és szivarozgat? Hát, van egy idegrendszere magának, Jóska!, mondta Mimi. Irigylem.

Ráérünk akkor pánikolni, ha majd Benedek ideges lesz, felelte Füredi. Igaz, olyat még nem láttam. De veled meg mi történt, István? Kicsit sápadt vagy.

Semmi. Üzleti hír. Nagy a tülekedés a kondér körül. Nem érdemes foglalkozni vele. Üzletemberként nyilván ismerősek számodra is az ilyen akciók.

Hallottam már ilyet csudát, bólintott Füredi.

A padlásról bútortologatás, lapátolás, kopácsolás hangja hallatszott. Benedek halomba gyűjtötte a tető beszakadt törmelékeit, aztán a padláson talált ágymatracokat, sérült bútorokat és ládákat egymáshoz illesztette, összeszögezte, gondosan befedte egy vastag nejlonfóliával, és eltorlaszolta vele a beszakadt tetőrést. Egy szál pólóban dolgozott, így is szakadt róla a veríték. Amikor a testére tapadt neonzöld pólóban a szalon mellett

átvonult a szobájukba, hogy a vacsora készítése előtt lezuhanyozzon és rendbe szedje magát, Mimi rajta felejtette a tekintetét, és egy pillanatra összeakadt a pillantásuk. Milyen szálkás, izmos teste van ennek az embernek, pedig már nem lehet fiatal, ha Füredi tanára volt, gondolta Mimi.

Hány éves Benedek?, kérdezte súgva Etelkától.

Megmondom én neked. Amikor Jóskával mi tizenhét évesek voltunk, akkor fejezte be az egyetemet, vagyis akkor volt huszonhárom, mi most hatvanegy évesek vagyunk, ezek szerint ő hatvanhét éves. Jól számolom, ugye?

Nagyon jól tartja magát! Ötvennek alig látszik, mondta Mimi elismeréssel.

Ráadásul, Erzsi azt mesélte, kevesen múlott, hogy egyáltalán élve maradt, mondta Etelka. A baba halmozott fejlődési rendellenességekkel jött a világra, sajnálkozott rutinos együttérzéssel az orvos, amikor Benedek született, ajakhasadék, dongaláb és nyitott hasfal, nem sok remény van, hogy túléli, sorolta, de talán jobb is úgy neki. Nagyon sajnálom, tette hozzá végül. Ézsiás Vince érezte, kifut a vér a fejéből, elszédült, meg kellett kapaszkodnia a falban. A feleségem hogy van?, kérdezte rekedt hangon. A felesége állapota kielégítő, de nyilván nagyon megrázza majd őt is a szomorú hír, segítsen neki, mondta az orvos. Maga viszont nagyon sápadt, rosszul van?, kérdezte. El ne ájuljon itt nekem! A felesége jelenleg a szülőszoba folyosóján a kerekes hordágyon alszik, üljön le nyugodtan, itt megvárhatja, amíg felébred, mondta, azután meglapogatta a férfi vállát, és faképnél hagyta. Ézsiás Vince a kórház halványzöldre festett folyosóján, a vécé mellett, egy lepattogzott fehér padon üldögélt; a nyitva felejtett vécéajtó résén át kiszökött a húgyszag. Nézte az elhaladó betegeket, a szaporán kopogva lépkedő nővéreket és a himbálózva járó, már-már unott orvosokat, fehér köpenyükön a tekintélyüket

jelképező törzsi nyakdíszükkel, a sztetoszkóppal. Ézsiás Vincéből a reményvesztettség savanyú szaga és a bánat kénsárga fénye áradt, néhányan, akik érzékelték ezt, lopva rápillantottak, aztán mentek tovább. Egy nővér állt meg előtte, zavarában nagyot nyelt. Úgy tudom, említette a doktor úr, hogy sajnos kicsi az esély, hogy a baba élve marad, de az a szabály, hogy ilyenkor is nevet kell adni neki, mondta. Gondolkodtak, mi legyen a neve? Az apa mélyet sóhajtott és maga elé bámult. Gondolkodott. Több név is szóba került, amikor a babát várták, de még nem döntöttek egyik mellett sem, nem számítottak rá, hogy a gyerek két hónappal korábban érkezik. Benedek, nyögte ki aztán Ézsiás Vince bizonytalanul, legyen a neve Benedek, így hívták a nagyapámat is. A nővér sajnálkozva nézett rá. Szeretné látni a babát?, kérdezte. Vincét váratlanul érte a kérdés. Abban bízott, ráér akkor megnézni, ha eldől, egyáltalán élve marad-e a gyerek. Mit nézzen egy kis szörnyszülöttön, gondolta szorongva. Félt a látványtól, de aztán szégyenkezve úgy döntött, akárhogy is, ez a gyerek mégiscsak az ő kisfia, mégiscsak úgy illik, hogy a földi világ kapujában az édesapja köszöntse. Ézsiás Vincét a kórház zegzugos labirintusán át a csecsemőosztály folyosójára vezették, elhúztak egy függönyt, és az üvegfalon túl, mintha Hófehérke mesebeli üvegkoporsójának kicsinyített másai volnának, inkubátorok sorakoztak. Az egyik mögött ott állt a csecsemős nővérnek öltözött tizenharmadik javasasszony, és mutatóujjával az üvegdobozra bökött. *Ő az,* olvasta le Ézsiás Vince a jelentőségteljes tőmondatot a pengevékony szájról. A gonosz varázslatra Hófehérke helyett egy törpe feküdt az üvegkoporsóban. Az apró emberke felső ajka szétnyílva, hasán pelenka, torz kis lábát szégyenlősen maga alá húzta, karjából egy kanül vezetett az infúziós állványhoz, és az orrából műanyag lélegeztetőcsövek lógtak ki. Ézsiásnak eszébe jutott, amit egyszer régen olvasott, hogy egy amerikai orvos a 19.

század végén Berlinben, a Világkiállításon látta először az új találmányt, az inkubátort, és azonnal vásárolt belőle néhány darabot, de hiába kínálta hazájában a kórházaknak, az amerikai orvostársadalom kinevette. Végül a Coney Island-i Vidámparkban mutogatta negyed dollárért a koraszülötteket, ott, ahol törpékre, kétfejű borjakra és szakállas nőkre csődült a nagyérdemű, s a bevételből több ezer babát kezelt és gyógyított közel négy évtizeden át. Az ő fiát is így mutogatta volna pénzért a doktor, gondolta Ézsiás Vince. A csecsemőosztály orvosa kijött hozzá a folyosóra. Átszállítjuk a kisfiút a klinikára, és ott gyorsan megműtik, mondta. Reménykedjünk! Mást úgysem tehetünk. A gyermekklinika intenzív osztályának egyik fiatal orvosa, Jász doktor, Ézsiás Vince iskolatársa volt. Magas, vékony, kopaszodó, szemüveges férfi, megnyugtató stílussal, amit a legjobb orvosok is csak évtizedes munkával képesek kifejleszteni magukban, és ami – a feleségeik állítása szerint – kizárólag a munkahelyükön működik, otthon soha. Hülye is lesz? kérdezte Ézsiás, amikor Jász doktor a műtétek után néhány nappal aprólékosan megvizsgálta a baba reflexeit. Ki lesz hülye?, kérdezte Jász doktor. Hát a gyerek. Azt mondták, hogy ezek a halmozott fejlődési rendellenességek gyakran értelmi fogyatékossággal is járnak, felelte Ézsiás Vince. Az a hülye, aki ilyenekkel traktál téged. Meg te is hülye vagy, ha elhiszed. Ez a kisfiú kimondottan értelmes lesz, állította Jász doktor. Mert te ezt meg tudod állapítani egy újszülöttről?, kételkedett Vince. Igen, meg lehet állapítani, erősködött Jász doktor. Nézd meg az okos kis pofiját, a reakcióit, az élénk mimikáját, a figyelmét. Nagyon okos kisrác lesz. És jó pasi. Az öreg prof nagy mágus, elképesztő keze van, bent voltam a műtőben, amikor operálta, meg fog gyógyulni a fiad, és ha majd felnő, remélem, jól seggbe rúg mindenkit, aki nem hitt benne, mondta Jász doktor. Benedek már az inkubátorban elhatározta, hogy

valóra váltja a fiatal doktor jóslatát, pedánsan nyalogatta a fölé lógatott gézszalagról a cukrozott oldatot, minden beavatkozásra százszázalékosan reagált, a műtéteket összeszorított szájjal, zokszó nélkül tűrte, és kétévesen addig küzdött, erőlködött, próbálkozott, míg a család boldog zokogása közepette felállt a műtött kacska lábára, és bizonytalanul, de diadalittasan elindult az anyja kitárt karjai felé. Soha nem engedte, hogy bárki segítsen neki, miközben ő leste, kinek, mikor segíthet. Később pedig a szülők minden félelme és aggodalma ellenére maratont futott, hegyet mászott és a legveszélyesebb terepekre ment szűz hóban sízni, mintha a veszélyek vállalásával is állandóan azt üzenné a világnak, hogy nem ér kevesebbet másoknál.

Amíg Benedek a padláson dolgozott, Erzsi mindent gondosan előkészített a francia vacsorához. Betolták a zsúrkocsin az ételt, a mézédes sárgadinnyét, az enyhén sós, füstölt sonkával a tetején, a pikáns szaftra olvadt, kissé fanyar auvergne-i kéksajttal készült sült endíviát, a csokoládészínű, nehéz illatú, vörösboros Bœuf bourguignont parasztttálban, vékonyra szeletelt, csípős, hegyes zöldpaprika-karikával a tetején, s végül a barackos tarte-ot, parféval. Amikor még tudott beszélni, Benedek mindig élvezettel mesélt az ízekről, amelyek őt nemcsak gasztronómiai szempontból érdekelték, hanem szellemtörténetileg is, mert a zamatnak is van filozófiája, akár a bornak, mondogatta Benedek. Már az ókori görögök is foglalkoztak vele, jó, persze, mivel nem foglalkoztak az ókori görögök?, tette hozzá. Démokritosz például az ízek különbözőségét az atomokra vezette vissza, s ő ugyan még csak négy alapízt említett, az édeset, a keserűt, a savanyút és a sóst, de Arisztotelész már hét ízig jutott, ide sorolva a csípőst, a fanyart és a csípősen fanyart is, mára aztán meg valóban terjedelmes lett a lista, folytatta gondolatban Benedek az endíviát szervírozva,

kanállal vékonyan rácsurgatta a kékesfehér mártást a sült zöldségre, a korábbi ízek kiegészültek többek között a fűszeressel, a zsírossal, az íztelennel, a fémessel, sőt a rothadóval és a vizeletszagúval is. Milyen jó, mosolygott magában Benedek, hogy nem hallhatják a gondolatait, mert elég undorító dolog lenne evés közben ilyen ízeket említeni, mindenesetre felfedező kedvű, kíváncsi ember lehetett, aki az utóbbiakat is megkóstolta, spekulált Benedek. A felfedezések, a különböző kultúrák keveredése változatos fűszerekkel gazdagították az ízlelésünket is, és milyen érdekes, gondolta Benedek Sárády Istvánra nézve, hogy a táplálkozásban még az előítéletes emberek is sokkal nyitottabbak és engedékenyebbek, mint ahogy egyébként az idegenekkel viseltetnek; utálják az arabokat, de sorban állnak a kebabárus előtt, megvetik a kínaiakat, de ott tolonganak az olcsó kínai éttermekben, lenézik az indiaiakat, de azzal dicsekednek, hogy milyen jól ismerik az indiai fogásokat.

Ez a menü még utolsó vacsorának is elmenne, csettintett a nyelvével Füredi József. Mégiscsak jobb tele gyomorral meghalni, mint üressel, nem igaz? Ki tudja, milyen koszt vár ránk a túlvilágon?

Nyilván mennyei!, mondta István. Vagy pokoli, majd kiderül. Nevetett.

Ezzel nem kéne viccelni, mondta Etelka szorongva.

Tálalás közben Benedek azt figyelte, hogyan esznek Fürediék és Sárádyék. Mondják, hogy játék közben derül ki valakinek a jelleme, de szerinte evés közben még inkább. A finnyáskodó Etelka megcsappant életkedve például az étkekhez fűződő viszonyából is kitűnik, gondolta, Jóska ellenben evés közben is zsákmányol, felfalná a világot, Sárády ugyan ínyencnek tartja magát, valójában inkább féltékenyen habzsol, fél szemmel másokra pislogva, nehogy lemaradjon egy jobb falatról. Mimi pedig, nos, furcsamód Mimi

étkezésében van valami veleszületett elegancia, Mimi érzékien eszik, gondolta Benedek, és eltelve nézte, ahogy a nő félig nyitott, nedves ajkához emelte a falatot. A száj egyszerre a születésnek (az isteni kinyilatkoztatásnak) és a halálnak (a pokol mindent elnyelő barlangtorkának) a jelképe, jutott eszébe. Maga sem értette, miért éppen Mimi húsos ajkairól.

Tényleg, hol tárolják ezt a sok finomságot?, kérdezte Mimi. És meddig bírjuk még élelemmel, ha járhatatlanok az utak és nem lesz utánpótlás?

Nagy hűtőnk van, jó pár napig bírjuk még koszttal, mondta Erzsi mosolyogva. Legfeljebb majd kisebbek lesznek az adagok, és egyszerűsödik a menü.

Aztán megesszük a macskát, utána meg a kutyát. Az olaszok állítólag esznek macskát, a kínaiak pedig kutyát, nem?, mondta Sárády. Bernáttal biztos ellennénk egy ideig, csak valószínűleg már rágós a húsa. Tényleg, a misztikus macskaistennő a saját halálát is meg tudja jósolni, vagy csak a miénket?

Ez téged nem érint, kedves István, mert te allergiás vagy a macskára, mondta Füredi teli szájjal.

Azt nem tudhatjuk, hogy sütve is allergiás vagyok-e rá, de ha igen, akkor legfeljebb megesszük egymást. Voltak azok az argentin focisták, akik lezuhantak az Andokban.

Uruguayiak, helyesbített Benedek higgadtan, de érződött hangján az indulat.

Jó, uruguayiak, akik lezuhantak Argentínában, mondta Sárády.

Chilében, mondta Benedek.

Nem mindegy? A lényeg az, hogy megették egymást, mondta Sárády.

Csak a hullákat, mondta Benedek.

Még jó! Muszáj mindig kijavítania?, csattan fel István.

Pontosítok, mondta Benedek.

Mimi a szája elé kapja a kezét, igyekezett a tenyere mögé rejteni, mennyire tetszett neki a párbeszéd. Összemosolyogtak Etelkával.

Olvastátok, hogy Tokióban megnyílt egy kannibál vendéglő?, kérdezte Füredi, hogy oldja a feszültséget. Az a neve, hogy Ehető Testvér, és emberhúst szolgálnak fel. Ugyanúgy fűszerezik és sütik, mint a marhát vagy a disznót.

Micsoda?!, kérdezte Mimi. Ez undorító!

Miért? A hinduk nem ehetnek marhát, a muszlimok és a zsidók disznót, de az emberevést tudtommal nem tiltja egyetlen vallás sem, mondta Sárády István.

Olvastam, hogy az ételek száz és ezer dollár között ingadoznak, a legdrágább emberhúsból készült vacsora ára 1200 dollár. Nem is drága. Egy csúcs Château Margaux vagy Château Rothschild többe kerül. Biztos ott is az italon hozzák be a vacsora árát, mondta Füredi nevetve.

Most viccel, ugye, Jóska?, kérdezte Mimi.

Nem. Komolyan olvastam valahol. Állítólag 2014-ben Japánban elfogadtak egy törvényt, amelyben engedélyezik az emberhús fogyasztását. Csak be kell tartani az egészségügyi szabályokat.

És honnan szerzik a húst? Csak nem nagyüzemi tartás, mint a csirkéknél?, kérdezte István, és Etelkára nevetett.

Haláluk előtt az emberek szerződést köthetnek az étteremmel. A család 35 ezer dollárt kap a húsért, de szerződést mindenki csak magára köthet.

Nehogy eladják a nagymamát!, hahotázott Sárády.

Vagy nehogy elkezdjék levadászni egymást az emberek a pénzért. Egyébként csak fiatalokkal kötnek szerződést, mármint azokkal, akik várhatóan fiatalon halnak meg, és egy speciális diétát kell folytatniuk, hogy a húsuk ízletes legyen, mesélte Füredi József.

Ezt az undorító történetet csak valami beteg agy találhatta ki,

mondta Etelka a fejét csóválva. Nem hagynátok abba? Mindjárt rosszul leszek.

Pedig, ha a sarki zöldségest tálalják fel, akkor kannibáléknál az vega kajának számít, és még Etelka is ehetne belőle, mondta István. Emlékeztek a viccre, hogy mi az abszolút bizalom? Kannibál nővel franciázni!

Ezt a viccet, ha jól emlékszem, tizenhárom éves koromban hallottam legutóbb, gondolta Benedek, akkor is elég undorítónak tartottam.

Mégis, ki jár egy ilyen étterembe? Elmebetegek?, csodálkozott Mimi.

Állítólag az első vendégek argentinok voltak, mondta Füredi.

Biztos azok, akik az Andokban rászoktak az emberhúsra, mondta István. Vigyorgott.

Ismétlem: azok uruguayiak voltak. És Chilében történt, jegyezte meg Benedek.

Ja, valóban. De tényleg, Benedek, azért emberhús vacsorát készíteni magának is kulináris kihívás lenne, nem?, provokálta István Benedeket.

Még nem gondolkodtam rajta, milyen formában lenne a legízletesebb az ember, tűnődött Benedek. Mindenesetre tudni kellene a hús eredeti ízét, hogy kitaláljuk hozzá a megfelelő fűszerezést. A gond az, hogy az erkölcsi gátak megakadályoznak engem az emberevésben, tette hozzá gondolatban.

A morál nem engedi, mondta, és sajnálkozva széttárta a karját.

De csak addig működne a morál, amíg nem vinné rá a kényszer, hogy embert egyen, mondta Sárády. A szükség nagy úr! Ezt nem tudom, gondolta Ézsiás Benedek. A morális fék amolyan nyugati mánia lehet, mert voltak törzsek, ahol lelkifurdalás nélkül falatoztak felebarátaikból, gondolta. Amúgy a kannibalizmus valóban szinte minden kultúra része, de többnyire inkább csak a

mitológiának: a Nap megeszi a csillagokat, a csillagok felzabálják a fogyó Holdat, a görög-római mitológiában pedig a könyörtelen idő, Kronosz-Szaturnusz fölfalja a saját gyermekeit. Aztán mindenki feltámad, mert a mitológiában a kannibalizmus a természet körforgását, a pusztulást és újjászületést jelképezi, emlékezett az olvasmányaira Benedek. A valóságban csak elszigetelt népek falták fel az embertársaikat, többnyire azért, mert azt hitték, hogy ha megeszik az ellenséget, akkor az erejük és a tudásuk beléjük száll. No, és amikor a mi kultúránkban az emberek felzabálják egymás lelkét, az micsoda, az nem kannibalizmus?, tépelődött.

És amikor mások vagyonát zabálják?, kérdezte Ézsiás Benedek.

Sárády arcáról lehervadt a mosoly.

A nyugati ember érthetően borzong ezektől a természeti szokásoktól, de nagyszerűen belenyugszik az etnikai mészárlásokba, a vallásháborúkba, az éhínségbe, persze csak akkor, ha őt nem érinti. Az mennyivel emberségesebb?, tűnődött Benedek.

Úgy szeretlek, majd megeszlek!, mondta Füredi József vidáman. Kicsit a fejébe szállt az ital.

Hát, igen, a szeretetben tényleg van némi kannibalisztikus ösztön. A szülő felfalná, bekebelezné a gyerekét, a szerelmes a szerelmét, gondolta Benedek. Így akarnak egyesülni, mondta.

Ha megenni nem is, bekapni, szopogatni, nyalogatni néha valóban eszébe jut az embernek, tért vissza Sárádyba a lélek.

István, mi lenne, ha nem mindenről ez jutna az eszedbe?, mondta Mimi a fejét csóválva.

De hát erre célzott Benedek, nem?

Majdnem, mondta Benedek. Közben arra gondolt, hogy a bennszülöttek sem értették, amikor a misszionáriusok megtérítették őket, és az áldozáskor azt mondták nekik: az ostya Krisztus teste, a bor Krisztus vére. Meg kell enni az Istent?,

kérdezték a bennszülöttek döbbenten.

Azt állítod, Benedek, hogy a kannibalizmus emberszeretet?, kérdezte Jóska csodálkozva.

Hogy pontosan mi az emberszeretet, azt ma már ő maga sem tudja, tűnődött Benedek. Valószínűleg régen sem tudta, csak akkor még úgy hitte, gondolta. A keleti példabeszéd jutott eszébe, amikor a bölcs megkérdezi a tanítványától, miért eszik halat. Mert szeretem, mondja a tanítvány. Szereted a halat, és ezért kifogod, megölöd, megsütöd és megeszed? Te nem a halat szereted, hanem saját magadat, mondta a bölcs. Az emberek, ha megkérdezik tőlük, miért szeretnek valakit, többnyire azt felelik: mert olyan jó hozzám, mert segít nekem, mert odafigyel rám. Hozzám, nekem, rám... Mindig arról szól a válasz, hogy mi mindent kapunk. Azt szeretjük, aki gondoskodik rólunk, akitől várhatunk valamit, gondolta Ézsiás Benedek.

A szeretet az, amit önzetlenül adunk, mondta Benedek.

Ó, de gyönyörű!, vágta rá Sárády István. Ez biztosan valami keleti bölcsesség. Az ilyen emberszépítő gondolatok között olvastam azt is, hogy akit igazán szeretsz, azt elengeded. Mint Humphrey Bogart Ingrid Bergmant a *Casablanca* végén, mi? Hát egy frászt! Akkor engedsz el valakit, ha nem fontos neked. Ami valóban fontos, azért foggal-körömmel harcol az ember, mondta.

5.

Benedekék ajtaján gramofonzene hangja szűrődött ki, Bottesini *Grande Allegró*ja szólt, a mély, érzelmes nagybőgővel vidám, dinamikus zongora feleselt. Ézsiásék lakosztálya a villa földszintjén kényelmes cselédlakás volt, az előtérből nyíló, önálló

kis előszobával, fürdőszobával és teakonyhával. Amikor Benedekék beköltöztek, némiképp meglepődtek a villa többi részétől stílusban elütő lakrésztől, ami olyan volt, mint egy alpesi parasztház: a szoba közepén tömzsi, festett franciaággyal, a sarokban hasonlóan színes, kétajtós szekrénnyel és hozzá illő, ormótlan fiókos komóddal. A villa egykori lakberendezője nyilván úgy döntött, a cseléd: paraszt… s az apró tény, hogy a svájci parasztok már jó ideje nem ilyen bútorok közt élnek, csak a tehetős fogadósok vásárolták föl ezeket a régi garnitúrákat a külföldi vagy városi vendégeik elkápráztatására, őt nyilván nem zavarta. A lakberendező, tudniillik, művész, magyarázta annak idején az elképedt Erzsinek Benedek, márpedig egy művészt az álmai irányítanak, és sem a praktikum, sem a földhözragadt valóság, sem a józan ész nem korlátozhatja a szárnyalását.

A szinte muzeális precizitással berendezett lakosztályt csak az különböztette meg a skanzentől, hogy az egyik fal mellett zsúfolt könyvszekrény állt, a tetején, sőt mellette a földön is szépen egymásra pakolt könyvhalmaz tornyosult, a komódon pedig vaskos lemezjátszó terpeszkedett. Ézsiásék magukkal hozták a könyveiket, azokat is, amiket évekkel korábban azzal a felkiáltással vettek meg, hogy majd elolvassák, ha nyugdíjba mennek, és Benedek ragaszkodott az ósdi gramofonjához és foszló szélű papírborítókba rejtett fekete korongjaihoz, mert elvből tiltakozott a veszteséges digitális hangtömörítés ellen, ahol az információk jelentős százaléka eltűnik. Ebben a világban lassanként már minden érzelmi és szellemi veszteségre nagyvonalúan csak legyintünk, minden egyre igénytelenebb lesz, úgyhogy az már végképp pazarlás lenne, ha még a *Don Giovanni*ból, Miles Davis trombitaszólójából vagy Bottesini nagybőgőkoncertjéből is elveszne akárcsak egy hangyafasznyi információ, gondolta Benedek, amikor úgy döntött, hogy a drabális lemezjátszót is

magukkal hozzák Svájcba.

Benedek hajnalban ellapátolta a havat szobájuk ablaka alól, s noha fény továbbra is alig szűrődött be a földszinti lakosztályba, épp csak annyi, amennyi a hóról visszaverődött, végre legalább tudtak szellőztetni. Mióta Sárády allergiája miatt nem engedhették ki Xerxészt, az embermagasságú hó és a lavinaveszély miatt pedig éjszakára óvatosságból bent tartották Bernátot, a szoba áporodott levegőjébe még a macskaalom és a nedves kutyaszőr savanykás illata is keveredett.

Büdös vagy hideg? Na, egy-kettőhááárom!, mondta Erzsi, mint fiatalkorukban, amikor télen az albérletben éjszakánként a főbérlőjük a fűtésen spórolt, s nekik reggelente az ágyban összebújva el kellett dönteniük, hogy a még langyos, fülledt levegőt választják, vagy az ablakot kitárva a friss, didergős hideget, ami azzal is járt, hogy utána a jeges padlón, lábujjhegyen ugrálva kellett kiszökdécselniük a közös fürdőszobába.

Hideg!, vágták rá egyszerre.

Erzsi kinyitotta az ablakot, s mint a fuldoklók, akiknek hosszas vergődés után sikerül kidugniuk fejüket a vízből, mohón, kapkodva szívták magukba a csípős hegyi levegőt.

Elképzelem Noé bárkáját, mondta Benedek Erzsinek. Arra gondolt, ott milyen oroszlánszag lehetett, ha két állat ilyen szagorgiát képes produkálni.

Végre talán aludni is tudunk. Az éjjel kis híján megfulladtam a levegőtlenségtől, meg te is horkoltál rendesen, drágám. Bizonyára az is levegőtlenség miatt volt, mondta Erzsi.

Biztos attól volt, felelte Benedek. Mert te is horkoltál. Nevettek. Végül is negyven év házasság után nincs semmi, ami jobban összekötne két embert, mint egy közös, érzéki horkolás, gondolta Benedek, aztán lassan elmondta, hogy beszélt Jóskával, akinek

sikerült elérnie a helikopterállomást. Azt állították, felveszik őket a listára, de hosszú a lista, és a sorrenden még Füredi pénzével sem lehet változtatni, mert errefelé az embereknek több a pénzük, mint az idejük. Mindenesetre megpróbál kiásni egy területet a kertben, ahol leszállhat a helikopter, ha egyszer mégis ideér, magyarázta Benedek. Viszem magammal Bernátot, ráfér az öregre a levegő, mondta.

A szoba ablakán át másfél méteres hófalra lehetett látni. Ahogy Benedek körbeásta a villát, a fal metszetén – mint a kanyonok oldalán a földtörténeti korszakok – jól látszottak a hórétegek, a különféle hótípusok, attól függően, mikor, milyen időjárási viszonyok között hullott a csapadék; a hórakás tetején a többször megolvadt és újrafagyott csonthó, alatta az omlós vadhó, a laza szerkezetű porhó, a gyúrható nedves hó; a hegy és a természet viharos és szeszélyes párkapcsolatának érzéki lenyomatai.

Erzsi az ablakon át követte tekintetével a férjét, ahogy ásóval a vállán, mellette a boldogan csaholó Bernáttal eltűnt a hólabirintusban, aztán az asztalhoz ment, és fölnyitotta a számítógép fedelét, hogy ellenőrizze az időjárásjelentést, mire számíthatnak a következő napokban.

A laptop egy holland pornóoldalnál nyílt ki. Matilda; hirdette az oldal. Állóképek kínálták az egyes videókat, és Erzsi döbbenten meredt a képkockákra; Matilda változatos szexpózokban, szájában, vaginájában, ánuszában pénisszel, vagy széttárt combokkal, a mellét simogatva, érzéki mosollyal kínálta magát. Matilda, valójában Sárády Mimi fiatalon, jó húsz évvel korábbi filmeken, ismerte fel Erzsi. Benedek ezt nézegethette, s aztán csak lecsukta a fedelet, de elfelejtett kilépni az oldalról, tudatosult az asszonyban. Erzsi tétovázott, belenézzen-e a videókba, fulladozva vette a levegőt, beszűkült szemmel bámulta a képeket, aztán hirtelen kikapcsolta a gépet, felállt, és az ablakhoz ment. Zihált a melle,

könny szökött a szemébe, bámulta a havas tájat, próbált megnyugodni, az orrán át mélyeket lélegzett, hasi légzés, biztatta magát, néhány másodpercig bent tartotta a levegőt a tüdejében, aztán lassan, koncentrálva, a száján át kifújta. Többször megismételte a műveletet, amíg az agyába tóduló oxigén és az egyenletes ritmus lecsendesítette az indulatait. Úgy, ahogy Benedektől tanulta.

A ház sarkánál Mimi bukkant fel. Kényesen billegve lépkedett a hóban, tükrös, fekete napszemüveget viselt, kötött sapkája alól kibújt egy fekete hajtincs, időnként megállt, arcát a nap felé fordította és élvezte a sugarakat. Mint egy díva, gondolta Erzsi. A végzet asszonya. Mimi karcsúsított, piros, kapucnis sídzsekije virított a fehér tájban, sikkesen követte formás melle és csípője vonalát. Ez is valami drága, divatos cucc lehet, vélte Erzsi, nyilván most vették Milánóban, mielőtt a hegyekbe jöttek. Erzsi nem ismerte a luxusmárkákat, nem is érdekelte, csak egy-kettő nevét tudta. Biztos valami Prada… *Az ördög Pradát visel,* gondolta. Erről a márkáról mindig a filmcím jutott az eszébe.

Az ablakon át Mimit figyelve ízlelgette a szájában szétáradó kesernyés nyálat. Évtizedek óta, amióta az egyetemen megismerkedtek Benedekkel és járni kezdtek, nem érzett hasonlót. Voltak viharos éveik, míg felnőttek a gyerekek, előfordult, hogy hol ő, hol a férje akart szakítani, mint ahogy a csonthó is hol megolvad, hol újrafagy, mondaná Benedek a hasonlatot; a férje egyszer el is költözött otthonról két hétre egy barátjához, de aztán apránként összecsiszolódtak, s évek óta, különösen Benedek agyvérzése óta úgy érezte, a férje végképp rá van szorulva, föl sem merült benne, hogy elveszítheti. Mint a kedvenc mamuszával és a kibolyhosodott tréningnadrágjával, úgy voltak egymással; otthonszagú biztonságban, hónaljmeleg nyugalomban, gondolta. Amikor Benedek agyvérzést kapott, akkor ugyan megroppant valami,

emlékezett Erzsi. A férje hónapokig feküdt mély depresszióban, rezzenéstelen arccal, folytak a könnyei. Annyi ereje sem volt, hogy kikeljen az ágyból. Nem akart megszólalni, önvád gyötörte, kereste az okokat, miért sújtotta őt ezzel a sors. Erzsi becsületesen ápolta egy ideig, de aztán elveszítette a türelmét, úgy érezte, nem tud mit kezdeni ezzel a helyzettel, titkon haragudott is Benedekre, hogy őt ilyen helyzetbe hozta, és akkor már inkább magát sajnálta, próbált közömbös lenni, nehogy rajta is eluralkodjon a búskomorság, s végül hagyta, hogy az egyik kollégája megvigasztalja. Talán ha egy hónapig tartott a kapcsolat, de Benedek rájött, és noha később úgy tűnt, begyógyult a seb, amit az incidens a kapcsolatukon és Benedek lelkén ejtett, megmaradt a heg. Erzsiben most fölkavarodtak a két évtizedes emlékek. De hová ugrálna az ő bölcs, higgadt férje most?, kérdezte magától, okosabb ő annál, mintsem, hogy megzavarja holmi méltatlan kapuzárás előtti pánik; és miért kellene egy csinos, fiatal szexbombának a gazdag, jóképű pasija helyett éppen az ő szélütött, vénülő ura? De hát végtére is, semmi nem történt még, nyugtatta magát Erzsi. Miért kell mindjárt a legrosszabbra gondolni, nem igaz? Miért ne lehetne Mimi a kertben, miért ne szeretne Benedek megnyugtató közelében lenni és tátani a száját a makogó bölcsességeit hallgatva? És miért ne izgathatná Benedeket ez az amúgy egészen helyes kis nő, miért ne lehetne kíváncsi egy régi filmjére, ha már itt vendégeskedik a házban? Hiszen Sárádyra is rákerestek együtt az interneten, amikor megérkeztek, találnak-e róla valami érdekeset a régebbi hírek között. Az se volt haszontalan. De még azzal sem lenne semmi baj, gondolta Erzsi, ha Benedek szeretné egy kicsit megörvendeztetni a libidóját valami filmmel, hiszen – ahogy nem túl hízelgően mondani szokta – ilyen hosszú házasság után szinte már mindegy, hogy az ember a saját fenekét fogja, vagy a feleségéét. Ráfér egy kis izgalom, talán még a szexuális életüknek

is jót tesz. De csak ha plátói, mert ha összejön ezzel a kis ribanccal, hát esküszik, hogy hozzá többé nem ér!, gondolta Erzsi. Azonban minden erőfeszítése ellenére nehezen nyugtatta meg magát, mert a mellkasát és a gyomrát belülről egy sunyi, álnok kéz szorította marokba. Annyira bízott Benedekben, hogy ő nem olyan, mint a többi férfi. Mert ilyen naiv marha az ember lánya, ostorozta magát.

Közben a kertben Mimi is eltűnt a hólabirintusban, éppen arrafelé tartott, amerre Benedek ment. Mit tegyen, utánuk induljon?, tűnődött Erzsi. Milyen megalázó kémkedni a férje után, gondolta. Aztán hirtelen elhatározással fölvette a dzsekijét, a lestrapált, meleg, szürke sídzsekit; Na, ez se Prada!, mondta magában plebejus öntudattal, és – mint lázadó paraszt a kiegyenesített kaszát – vállára kapta a lapátot és utánuk eredt. Nem kémkedik, nyugtatta magát, csak segíteni megy a férjének. És ha már úgyis arra jár, legfeljebb lecsapja a kis picsát a lapáttal, viccelődött magában. Ilyen mondatok se jutottak eszébe egyetemista kora óta, maga is meglepődött, milyen mélyről törtek föl belőle az elfelejtett érzelmek: a féltékenység, a szenvedély, az indulat; lám, mi minden rejlik az emberben még így hatvanon túl is, ha úgy érzi, vesztésre áll, csodálkozott Erzsi.

A pára megbontja a hókristályokat, magyarázta éppen Benedek Miminek, kínos erőfeszítéssel formálva a szavakat, amikor Erzsi, elszánt arccal, vállán a lapáttal odaért hozzájuk.

De furcsán enyelegnek ezek, mosolygott Erzsi megkönnyebbülten. Önkéntelenül nagyot sóhajtott.

Benedek a hópehelyről magyaráz, mondta Mimi lelkesen. Sugárzott az arca.

Ó, Benedek órákig tud a hóról mesélni, mondta Erzsi. Őt valójában más nem is hozza izgalomba, tette hozzá.

Na, folytatta Benedek, ezért tömörödik a hótakaró.

Én meg jöttem segíteni, hogy ezt a tömörgyönyör hótakarót kicsit elpucoljuk, kapta le Erzsi vidáman a lapátot a válláról, és nekilátott havat lapátolni. Benedek és Erzsi szuszogva faragta a hótakaró felszínét a villa mellett, fújtatva tolták, dobálták a lapáttal, gyalulták, simították a tetejét, de csak lassan rajzolódott ki a kör alakú terület, ahova reményeik szerint majd leszállhat a helikopter. Hiába szakadt róluk a veríték, a hómező alig fogyott, mintha tengerből akarták volna kiskanállal kimerni a vizet, csak a kijelölt kör határán emelkedő hókupac jelezte az erőfeszítésüket.

Mimi egy helyben topogva nézte őket néhány percig, aztán megunta a bámészkodást, és a karját dörzsölve, lehajtott fejjel, némán visszaballagott a villába.

Eddig bírta a baba, mondta Erzsi elégedetten, ahogy a lapát nyelére támaszkodva Mimi után nézett. Benedek, mintha meg se hallotta volna, nem felelt, elszántan, azonos ritmusban hányta a havat, azon aggódott, vajon időben érkezik-e értük a mentőhelikopter, mert mióta a kőlavina beszakította a tetőt, Benedek úgy érezte magát, mint a léket kapott hajó kapitánya, aki nyugtatja az utasokat, nem akarja megijeszteni őket, nehogy kitörjön a pánik, miközben tudja, halálos kimenetelű csata kezdődött, és csak idő kérdése, mikor süllyed el az óceánjáró. Benedek is sejtette, ha a villa mögötti sziklafalon meglazult a talaj, ha egyszer már omlani kezdett, akkor egy újabb lavina könnyen beindíthatja ismét a földcsuszamlást, s mintha halálra kövezné őket a természet, a leszakadó kőrengeteg könyörtelenül maga alá temeti a villát. A rettentő szavak tudósa, Ézsaiás próféta valamikor a hasonló csapásokat Isten haragjának tekintette, az Úr megrendíti az eget, megindítja a földet, jövendölte, és ily módon vet véget a világ gonoszságának, a bűnösök bűnének, a kevélyek gőgjének, hogy aztán pusztai vadak, démonok, hiénák, sakálok üvöltözzenek palotáikban, a többi rémségről, kifosztott házaikról, meggyalázott

asszonyaikról és szemük előtt szétzúzott csecsemőikről nem is szólva. Ézsiás Benedek ennél sokkalta megbocsájtóbb volt. Mert megbocsájtóbb akart lenni. Ő igyekezett megérteni az embert, ezt az öntelt, élhetetlen, balga állatot, amelyik istennek képzeli magát, mert kicsit valóban az is, és akinek nincs szüksége az Úr haragjára, hiszen önmagát bünteti. A végeredmény, persze, ugyanaz, gondolta Benedek.

Fürediék a helyi hírműsor adását nézték a tévében, amikor István és Mimi leért az emeletről a szalonba. Fürediék a képernyőre meredtek, az arcuk feszült volt. A tévében Zermatt környékét mutatták helikopterfelvételekről, a hóborította hegyeket, a járhatatlan utakat és a körülzárt településeket. Elakadt gépjárművek álltak az út szélén, alig látszottak ki a hó alól, lánctalpas hókotrók dolgoztak mindenütt, zúgtak a hatalmas gépállatok, széles acélpofájukkal erőlködve falták és köpték a havat, de nehezen haladtak előre az embermagasságú fehérségben. Ismét helikopterfelvételeket láttak, az egyik hegyoldalon lavinanyomok, félig letarolt erdő, kidőlt villanyoszlopok, leszakadt vezetékek. Fürediék és Sárádyék előrehajoltak a fotelban – inkább csak az izgalomtól, hiszen a hatalmas képernyőről egyébként is majd leugrott a tűéles kép –, úgy nézték, feltűnik-e a villa környéke, de a helikopter elkerülte ezt a hegyoldalt. Aztán telefonnal készült felvételeket mutattak a hírműsorban, vidám emberek integettek a környező luxusüdülőhelyek szállodáiból. A műsorvezető szerint Zermattban és Saas-Fee-ben az ottrekedt emberek nyugodtak, jó a hangulat, vannak, akik még élvezik is a csendet, és a települések ugyan megközelíthetetlenek, mondta a műsorvezető, de az ellátás zavartalan, a szállodák és panziók megfelelő tartalékokkal rendelkeznek.

Ők legalább jól vannak, mondta István.

Felhívom a tévécsatornát, mondta Füredi, forgassanak errefelé is, hátha gyorsabban ideér a mentőhelikopter, ha a tévében látják a villát a ráomlott törmelékkel.

A telefonjában a tévétársaság oldalát kereste, orrára tolt szemüveggel hosszasan vizsgálta a feltüntetett kapcsolatot a telefon kijelzőjén, tárcsázott, a főszerkesztőt kérte, kis várakozás után kapcsoltak valakit, Jóska magyarázott, majd újabb embert kapcsoltak, vele is beszélt néhány mondatot, aztán letette az asztalra a készüléket. Nem értem, ha valóban mindenki olyan prímán van, ahogy a tévében állítják, akkor miért nem találnak végre egy gépet, ami értünk jön?, kérdezte.

Talán nincs mindenki olyan prímán, mint ahogy a tévében állítják, csak nem akarnak pánikot kelteni, felelte Sárády. Vagy a miniszterelnök nem szeretné, ha töketlennek tartanák, hogy nem tud elbánni egy vacak kis havazással.

István, ez Svájc, itt a hírek tényeken alapulnak, mondta Füredi. A fejét csóválta.

Tényeken, persze. Válogatott tényeken, mint mindenütt. És itt most ezt válogatták, mondta Sárády legyintve.

Jut eszembe, kaptam a főnökeidtől egy furcsa üzenetet, mondta Füredi, miközben a távirányítóval kikapcsolta a tévékészüléket.

Milyen üzenetet?, kérdezte István. Fátyolos volt a hangja.

Azt írják, egyelőre függesszük fel a tárgyalást, mert megváltoztak a körülmények. Te érted ezt?, kérdezte Füredi József Sárády István tekintetét fürkészve.

Nekem meg azt írták, hogy menjek haza. Vicces, nem? És vajon hogyan?, felelte István.

Baj van?, kérdezte Füredi.

Nem tudom. Épp most uszították rám az adóhivatalt. Nyilván az se véletlen, hogy éppen most történik ez, amikor tudják, hogy távol

vagyok, talán azt is, hogy itt rekedtünk, és nehezen tudok védekezni. Olyan ez, mint a matrózkocsmában, ha egy pillanatra félrenézel, máris a hátadban a kés, mondta Sárády.

Gyanakszol valakire?, kérdezte Füredi.

Éppenséggel vannak néhányan, akik szívesen kitörnék a nyakamat, felelte, de valószínűleg inkább csak rám akarnak ijeszteni, puhítani akarnak, talán be kell vennem valakit a buliba, aki még nálam is jobban fekszik. Kaptam egy-két ilyen természetű figyelmeztetést az utóbbi időben.

Kínos helyzet, spekulált Sárády István. Eddig egyenrangú tárgyalópartner volt itt a villában, de most, hogy a főnök kipöckölte a tárgyalásból, többé már nem üzletfél, csupán Füredi megtűrt vendége. Egész életében azért küzdött, hogy kapcsolatokkal, rafinériával, tudással, pénzzel kivívja az autonómiáját, hogy ne kerüljön kiszolgáltatott helyzetbe, az utóbbi években ezt lényegében sikerült elérnie, felnéztek rá, tartottak tőle, a kegyeit keresték, és most tessék, éppen az történik vele, amit szeretett volna elkerülni. Az apja majd vigyorog, miközben az orra alá dörgöli az egyik kedvenc mondását, hogy magasról lehet csak igazán nagyot esni. Istvánt ez a gondolat bosszantotta leginkább. Gyerekkora óta nem jöttek ki egymással, az apja őt is be akarta törni, mint a kisebb testvéreit, és mint mindenkit a családban, s noha sosem becsülte a pitiáner, ügyeskedő apját, mégis mindig szerette volna elnyerni az elismerését. Hiába, mert Veres Pityu-Hunor a küzdelemnek azt a módját választotta, hogy gyerekkora óta becsmérelte a fiát, igyekezett letörni az önbizalmát. Csak a szarvaidat akarom letörni, mert túlságosan gőgös vagy, fiam, mondogatta. Míg végül István úgy döntött, hogy még apja családnevét is eldobja, és Sárády nagymamáét veszi fel. Milyen különösek a gyerekkori beakadások, gondolta Sárády István, hogy

jöhet bármilyen dicséret, siker, méltatás az életben, azért csakis a szülők elismerése az igazi. Valahol olvasta, hogy minden emberi teljesítmény gyökere arra a mondatra vezethető vissza, hogy: Látod, mama, látod, papa, milyen ügyes vagyok?! Ő mindig lázadt a tekintélyek ellen, talán éppen az apja gyalázkodása, lekicsinylése fejlesztette ki benne ezt a választ. Különös, hogy Füredi milyen jól elvan ezzel az okoskodó álprófétaval, gondolta. Szentágostony Pál és Eni nagymama jutottak az eszébe. A hiányuk.

Fullasztó ez a bezártság, mondta Füredi és felállt. Muszáj kimennem a levegőre. Ki jön velem?, kérdezte, és elindult a kijárat felé, az előszobában felvette a dzsekijét, hócsizmát húzott, és kiment a villa elé. Felnézett az égre, a hegyoldalt fürkészte, a hótorlaszok között csak szűk sávban látszott a hegy. Sűrű köd közelített a csúcs felől, a haragosszürke felhő lassanként sötét árnyékot vetett a hegyoldalra.

Van még lapát?, kérdezte István, ahogy beöltözve ő is kilépett a villából, körülnézett a ház oldalában, aztán megragadott egy szerszámot és Benedek után indult a hólabirintusban.

Nocsak, István is leszállt a magas lóról? Vagy inkább leesett róla, mosolygott magában Füredi. Ő is fölkapott egy lapátot, és szerszámokkal a kezükben csatlakoztak Benedekhez, aki egy ideje már hányta a havat a villa előtt, jégdara csillogott a sapkáján és a szakállán. Csak biccentett a két férfinak, amikor odaértek, aztán némán, együtt ásták tovább az utat a helikopterleszálló felé.

A hegyen túlról zúgás hallatszott. A zaj lassan közelített feléjük, s ahogy a gép föléjük ért és kicsit leereszkedett, a férfiak a lapátokkal integetni kezdtek, mint a hajótöröttek a tengeren a távolban felbukkanó megmentőknek. István még kiabált is, hogy hahó! A helikopter kicsit megdőlve leírt fölöttük egy kört, aztán eltűnt a ködben.

Ez gyorsan ment, mondta István Füredinek.

Szerintem ez még nem a tévé helikoptere, csóválta a fejét Füredi. Ennyi idő alatt ide sem érnek. Inkább egy másik gép, ami csak pásztázza a környéket.

Ha ideér a köd, mondta Benedek, a helikopter nem lát. Ködben az infra is vak, mondta.

És olyankor mi van?, kérdezte István.

Várni kell. Míg felszáll a köd, felelte Benedek. Azt ajánlotta nekik, pakolják össze az értékeiket és a legszükségesebb holmijukat, ne akkor kelljen kapkodni, amikor megérkezik a segítség.

Füredi a lakosztályukban először a széfhez ment, beütötte a kódot. Kiemelte a bőrmappát, amiben a legfontosabb iratokat tartotta, ölébe vette az üvegezett tetejű, hasított bőrrel borított óratartó dobozt, szemrevételezte a rekeszekben a bársonypárnákra gondosan felcsatolt kronométereket, kicsit gondolkodott, azután kivett három órát és zsebre vágta őket. Felmarkolta a készpénzt és a bankkártyákat a széf felső fiókjából, egy régi reklám jutott eszébe, ahol egy fiatalember szinte meztelenül menekül a szerelme ablakából az esőcsatornán, csak a hitelkártyáját tartja a fogai között, hiszen pénzért minden megvásárolható. Ami itt marad, azt legfeljebb majd megveszik újra, nyugtatta magát Füredi is, és figyelmeztette Etelkát, szedje össze ő is az ékszereit, a dokumentumait és a legszükségesebb holmiját. Füredi József aztán az íróasztalhoz ment, a laptopjához. Mielőtt összecsomagolta volna, még ránézett az üzenetekre. Mindig a saját befektetéseivel kezdte, és szorongva futotta át az üzleti híreket. Régebben szinte minden befektetése fényesen alakult. A világban működő trendeket elemezve építette a portfólióját; ha nőnek a gazdasági egyenlőtlenségek, és a gazdagok egyre gazdagabbak lesznek, akkor a luxusfogyasztásba, ha növekszik a nemzetközi kereskedelem, akkor a fuvarozásba, ha a

közösségi média beteríti a világot, akkor ezekbe a portálokba, ha a klímaváltozás veszélyezteti bolygónk jövőjét, akkor az ivóvízre, élelemre és alternatív energiákra szakosodott cégekbe kell befektetni. Az utóbbi években azonban mintha összezavarodtak volna a trendek, gondolta. És noha így is milliárdokkal büszkélkedhetett, de minthogy az önbecsülésének mércéje régóta csak az anyagi siker volt, Kolja találmányában reménykedett, hátha az ismét a csúcsra röpíti. Mintha a sors azzal kívánná kárpótolni a veszteségeiért, hogy támogatta a barátját, gondolta. Az üzenetek között épp Koljától várta egy levél. Rövid volt, néhány mondat csupán. Füredi kétszer is elolvasta egymás után, egyre sápadtabban. Ez tényleg őrült! Ez volt az első reakciója. Ez az ember teljesen megbolondult, mondta aztán Füredi félhangosan. Kolja azt írta a levélben, hogy végiggondolta a találmánya sorsát, s minthogy számára a Föld és az emberiség sorsa fontosabb, mint a pénz, továbbá elege van a politikai hatalmak őrült vetélkedéséből, a pénzéhes üzletemberek kapzsiságából és a világi hívságokból, ingyen felajánlja a találmányát valamennyi érdeklődő hatalomnak, valósítsák meg mindenütt, kapjon mindenki egyenlő esélyt, ő meg elmegy egy polinéziai egyetemre tanítani, sütteti a hasát a napon, lóbálja a lábát, kókusztejet iszik rummal, és mindenki kinyalhatja a seggét. Igazán ragyogó terv, nyugtázta magában Füredi József. És velem mi lesz, baszki? Azért mielőtt lépnél, váltsunk már néhány szót!, válaszolt Koljának az imélre.

Beindult a gépezet, mondta Sárády István, ahogy pakolás közben ő is átfutotta az üzeneteit a laptopján, a szobájukban.

Mi történt?, kérdezte Mimi.

Semmiség! Csak elmehetnek ezek a kurva anyjukba! Profin felépített karaktergyilkosság, pontosan úgy, ahogy tanítottam nekik. Most tényleg a hóhért akasztják. Akár még örülhetnék is

neki, milyen pompás mester vagyok, mondta.

Mimi, a férje mellett állva beleolvasott a bulvárlap címoldalán megjelent cikkbe. „Pornószínésznő a felesége, az adóhivatal a nyomukban!”, hirdette az öles cím. „Kokaint találtak az irodában”, írták az alcímben. Az osztott fotókon Sárády István volt látható, amint a sportkocsijából mosolyog, mellette néhány régi, pornós fotó Mimiről, a mellénél és az ágyékánál homályos csíkkal kitakarva.

Ez most micsoda?, kérdezte Mimi kikerekedett szemmel, sírásra görbülő szájjal.

Állítólag tegnap este megjelent rólunk egy összeállítás a kereskedelmi tévé hírműsorában, ma leadják a sztorit a bulvárlapok, azonnal reagálnak rá az ellenzéki online portálok; alig várták, hogy legyen rólam valami dehonesztáló, holnap vezércikkben aláznak a kormánylapok, fontoskodva reagál majd az adóhivatal, hogy még folyik a vizsgálat, addig nem tudnak nyilatkozni, holott már minden le van zsírozva, aztán jönnek a hetilapok, ezzel jó ideig fent lehet tartani az érdeklődést, és hiába perelem be őket, a pereskedés évekig húzódik, és még ha megnyerném is a pert, amit nem hiszek, addigra tele lesz velünk a média, és nincs ember, aki egy ilyen sárdobálásból ki tudna mosakodni. Még évek múlva is ezt fogják emlegetni, ha a nevünk szóba kerül.

És a gyerekeink, az iskolában?, zokogott Mimi. Képzeld el szegényeket, amikor reggel az osztálytársaik az orruk alá dörgölték, hogy halljuk, kurva az anyátok és drogos csaló az apátok? Nyilván nem is értették, miről beszélnek. Még vigasztalni sem tudjuk őket, mert nem vagyunk otthon, hüppögött. Fulladozva vette a levegőt, pánik lett rajta úrrá a rémülettől. Amikor kicsit megnyugodott, fogta a telefont és tárcsázta az otthoni számot, de az egyik alkalmazott vette fel a kagylót; a gyerekek még nem értek

haza az iskolából, mondta a házvezetőnő, a hangja zavart volt, néha elcsuklott, ő is látta este a híradót, mondta, a rokonai és a szomszédok már keresték, hogy mit tud az ügyről, mert olvasták az újságban, de persze ő nem mondott semmit, igaz, nem is tud semmit, így aztán könnyű. Mimi nyugtatta, hogy reméli, hamarosan hazaérnek, és akkor mindent megmagyaráz. A gyerekek mindenesetre ne menjenek másnap iskolába, mondta Mimi. István próbált lehiggadni. Kicsit hirtelen jött a változás, tűnődött, át kell gondolnia, mit lépjen. Meg kellene vizsgálnia a külföldi vagyonát és beszélni az üzlettársaival, az ügyvédjeivel, mi legyen a többi befektetésével, mit lehet kimenteni, illetve mit lehetne otthon átjátszani másoknak, gondolta. Ugyan fontos információk voltak a birtokában, amit a főnök nyilván nem szívesen olvasott volna az ellenzéki és a nyugati lapokban, de ha ezzel megzsarolná, gondolta István, saját maga alatt is vágná a fát, mert az ő sara is felszínre kerülne, és nem kétséges, hogy ügyészségi vizsgálat esetén ki húzná a rövidebbet. Inkább meg kellene próbálni megegyezni. Talán a főnök is szívesen veszi ezt, talán éppen ez volt a cél, és ha megszerezhetik néhány befektetését, cserébe tesznek némi engedményt, és futni hagyják. Istvánék egyébként is azt tervezték, ahogy politikus és üzletember barátaik többsége, hogy néhány év múlva, amikor már elengedő vagyont gyűjtöttek, és ingadozni látszik a politikai hatalom, elmenekülnek a süllyedő hajóról, családostól kivándorolnak az USA-ba, Angliába vagy Ausztráliába. A gyerekek évek óta az amerikai iskolába jártak, készültek erre, csak most lépéskényszerbe kerültek. Hátha Füredi is tud segíteni, ha már így összehozta őket a sors, gondolta Sárády István.

Jóska és István a szalonban egymással szemközt ültek a klubfotelokban, ki-ki elmélyülve a saját problémájában és

telefonjában. Nyomkodták a készülékek gombjait, aztán Füredi a szemüvege fölött fölnézett Istvánra.

Gond van?, kérdezte, mintegy mellékesen.

Kiadták rám a kilövési engedélyt, felelte István.

Nocsak!, mondta Jóska.

Úgy tűnik, velem is példát akarnak statuálni, magyarázta István. Elfogyott az ellenzék, a migránsok unalmasak, márpedig közös ellenségre mindig szükség van, mert ez tartja össze a népet. Én is ezt vallom, mondta. És ha a hordádat irányítani akarod, akkor bizonytalanságban kell tartanod őket, miközben neked erőt kell sugároznod. A külső fenyegetés állandó emlegetésén túl azzal tudod bizonytalanságban tartani és megfélemlíteni az embereket, ha azt látják, kiszámíthatatlan, mikor kire lőnek. Hogy ezek akár a barátok is lehetnek. Bárki, akár ők is. A legbosszantóbb, hogy ezt én tanítottam nekik. Röhej, nem?, kérdezte Sárády István.

Nem szeretnék történelmi párhuzamot vonni, ha kínálja is magát, mert nem hiszek a történelmi párhuzamokban, felelte Füredi. Egyébként is azt gondolom, ez nem a történelemről szól, hanem az emberről, az emberek többsége pedig, ha hatalomra kerül, ilyen lesz. Nem véletlenül mondják, hogy az erősnek nincs szüksége hatalomra, a gyengét meg tönkreteszi. De azért mindenesetre fura, ami veled most történik, István, hümmögött Füredi, hiszen te az egyik leghűségesebb munkatárs voltál.

István csöndben maga elé bámult. Sóhajtott. A hűség nem elég, mondta, én valóban hűséges voltam, de nem vagyok lakájtípus, tette hozzá.

Dehogynem!, gondolta Füredi, de még mennyire hogy lakájtípus vagy! Milyen érdekes, hogy minden lakáj azt képzeli magáról, hogy ő nem lakájtípus, mulatott magában Füredi.

Aki a korlátlan hatalom után epekedik, folytatta Sárády, az a lelke mélyén bizonytalan ember, a dicséretekből gyűjt erőt, de

előbb-utóbb elveszíti az önkontrollt, és minden kritikai hangot elpusztít maga körül. Mert a bizonytalansága leplezésének okán erős embernek akar látszani.

Ahogy te is, kedves István, mintha csak magadról beszélnél, gondolta Füredi.

A hatalom olyan, mint a drog, egyre több kell belőle, vagy mint a szexuális aberráció, beteg ösztön hajtja, magyarázta Sárády, és az ilyen embernek egy idő után már az sem elég, ha mindenki hajlong előtte, ha kinyalják a seggét, ha leszopják, mert azt is elvárja, hogy lelkesen lihegjenek hozzá. Neki az is kell, hogy megalázhasson másokat, mert ő is szégyenben él, amit talán gyerekkora óta hurcol magában, és képtelen lerúgni magáról, talán az apja alázta meg, vagy mások, és azóta is egyre csak bizonyítani akar, csak már maga előtt sem tiszta, kinek és mit.

Füredinek most már meggyőződése volt, hogy Sárády István saját magáról beszélt.

Na, látod, ezért van mellettem Benedek, mondta Füredi. Ezért kértem, hogy legyen a lelkiismeretem, mondjon mindent a szemembe, mint egykor az udvari bolondok a királynak. Mert amelyik királynak nincs bolondja, az maga bolondul meg.

Csirkepörkölt nokedlivel és cukkinis lecsó, mondta Erzsi. Benedekkel az étkezőasztalhoz tolták zsúrkocsin az ételt, s közben szabadkoztak, hogy a hólapátolás és a pakolás miatt nem jutott idejük a konyhára, ez a két fogás tűnt a legegyszerűbbnek. Ézsiásék némi csalódást véltek felfedezni Füredi és Sárády arcán, nem tudhatták, hogy a borús tekintetek nem az ételnek, hanem az üzleti híreknek szóltak. A kudarc legyalulja a maszkot, s míg az ember kínlódva új álarcot épít magának, előbújik az esendő emberi ábrázat. Ahogy másként viselkedik valaki elegáns ruhában és másként laza öltözetben, az egyszerű ételtől is mintha

felszabadultak volna, a lehangoló hírek pedig közelebb hozták egymáshoz a két férfit.

Semmi gond, mondta Sárády, imádom a pörköltöt, a gyerekkoromra emlékeztet, nálunk nem is rántott hús volt a vasárnapi ebéd, mint másutt, hanem pörkölt, nokedlivel, tejfölös uborkasalátával.

Levelet kaptam Koljától, fordult Füredi Sárádyhoz a tálalás után, amint belefogtak az evésbe. Azt írja a tudós barátom, hogy úgy döntött, ingyen fölajánlja a találmányát valamennyi országnak, mert nem érdekli a pénz, csak az emberiség jövője.

Megőrült?, kérdezte Sárády, és letette a villáját. Döbbenet ült ki az arcára.

Igen, azt hiszem, megbolondult, felelte Füredi, bár előtte sem volt egészen normális, hiszen tudod, zseni. De lehet, hogy nem volt jó ötlet tőlem Tahitira küldeni, úgy tűnik, máris elvesztette a valóságérzékét.

Benedek csöndesen figyelte a párbeszédet, hol Jóskára, hol Istvánra tekintett.

Most mi lesz?, kérdezte István.

Nyilván nem engedem, hogy elpocsékolja a találmányt, mondta Füredi. Legalábbis megpróbálom megakadályozni ezt a gyermeteg ötletet.

Miért gyermeteg?, kérdezte Benedek.

Na, a másik álmodozó, nevetett Füredi. Azért gyermeteg, kérlek szépen, mert eddig még mindent, amit ingyen felajánlottak az emberiségnek, valaki ellopta. Vagy tönkrement. Mondj bármit, ami ingyen van! Már a víz és a levegő se. Csak az működik, aminek ügyes üzletemberek a gondját viselik, és tudomásul kell venni, hogy közülük némelyek közben meggazdagodnak, így szolgálva az emberiség érdekét, mondta Füredi.

Ez így van, bólogatott Sárády István. Rögtön arra gondolt,

milyen hasonló a gondolkodásuk, milyen pompásan tudnának ők ketten együtt dolgozni.

Én tudnék ebben segíteni, mondta István.

Például a pénz lenyúlásában egészen biztosan tudnál segíteni, kedves István, gondolta Füredi József.

És hogyan tudnád megakadályozni Kolja tervét?, kérdezte Sárády.

Nem szeretném, ha erre sor kerülne, felelte Füredi, de kaptam kódot Koljától az oldalához, arra az esetre, ha bármi történne vele, ne menjen veszendőbe a találmány. Sőt, még egymás hozzáférését is le tudjuk tiltani, ha bármelyikünket megzsarolnák, mondta Füredi József.

Ez nem Kolja tulajdona?, kérdezte Benedek.

Benedeknek igaza van, mondta Etelka.

Füredi csodálkozva nézett a feleségére. Nocsak, újabban az asszonynak is van véleménye?

Szerintem se lenne tisztességes a háta mögött csinálni, mondta Mimi.

Füredi nem nézett a nőre. Kolja tudós, semmi érzéke az üzlethez és a valósághoz, ezért kért engem, hogy segítsek neki, magyarázta aztán. Reszketett a hangja. Már megbánta, hogy szóba hozta a témát, ez az ő gondja, az ő ügye és Koljáé, most meg közpréda lett. Mindenki azt képzeli, hogy beleszólhat.

Ha úgyis ellopják, inkább te?, kérdezte Benedek Füredit. Hány tányér pörköltet is?..., kérdezte aztán.

Csak Füredi értette a célzást apja egykori mondására, a többiek úgy néztek Benedekre, mint egy bolondra.

Ez nem volt jó mondat, tanár úr, mondta Füredi. Érződött a hangján, nehezen fogja vissza az indulatait.

Benedek a kiürült tálakkal megpakolt zsúrkocsit kitolta a konyhába, Erzsi követte. Ahogy kiértek, Erzsi a férje elé állt,

belenézett a szemébe, ingerült volt az arca. Ez nem volt szép, ahogy beszóltál Jóskának, különösen egy idegen előtt, mondta. Benedek elfordult. Egyesével szedegette le a szennyes edényeket a zsúrkocsiról, a mosogatóban leöblítette őket a folyóvíz alatt, azután betette a mosogatógépbe. Jóska kérte a véleményemet, te is tudod, mondta aztán Benedek. A szokásosnál is jobban akadozott a hangja, mintha dadogott volna.

Azért ez a lelkiismeretesdi mégiscsak egy játék köztetek, Benedek, mondta Erzsi. És ez a találmány most különösen fontos Jóskának. A veszteségei óta sokat változott. Mi meg rá vagyunk utalva. Ha megelégeli a beszólásaidat és kirúg minket, mi lesz velünk?

Na igen, mondta Benedek.

Miből élünk öregkorunkban?, kérdezte az asszony. Te mire vitted az életben? Milyen alapon oktatsz ki másokat? Mit játszod itt a bölcs lelkiismeretet? Erzsinek dühös és elkeseredett volt az arca, könny csillogott a szemében.

Nekem ez nem játék, mondta Benedek csöndesen.

Vörös fények cikáztak a falon. A lemenő nap narancsvörösre festette a konyhát, a bútorokon sötét árnyak lebegtek. Az ablakon át a Matterhornra lehetett látni, izzó fényben ragyogtak a sziklák, mintha láva folyt volna a hegyoldalon, vagy a pokol tátotta volna ki a tüzes torkát. Benedek Erzsire nézett, az asszony szemében tükröződött a narancssárga fény, lángnyelvek táncoltak benne. Aztán szó nélkül kiment a konyhából. A falon ott maradt az árnyéka. A cselédszobában föltett a gramofonra egy lemezt, finoman ráhelyezte a tűt, nézte, ahogy forog a fekete korong, aztán a polchoz ment, leemelte a whiskysüveget, töltött magának egy pohárkával, és leült a fotelba. Amikor Erzsi fél órával később bement a szobába, Benedek már embriópózban, összekuporodva aludt a fotelban, és Miles Davis trombitája szólt, a *’Round Midnight.*

Erzsi nézte a férje arcát, ahogy aludt, Benedek szemhéja ugrált, a bőr alatt cikázott a szemgolyója. Álmodik, gondolta Erzsi, és hagyta, hadd töltse férje az éjszakát a fotelban.

Benedek aznap éjjel különös álmot látott. Az étkezőasztalnál ültek, mindenki a szokásos helyén, mint esténként a vacsoráknál, csak Etelka hiányzott az asztaltól. Sült hús volt a tálon, félig átsütve, mint a bélszín, úgy, ahogy Benedek szerette, a széle kissé barnára pirulva, a közepe enyhén véresen, Jóska és a vendégei jóízűen ették, és Benedek tudta: Etelkát eszik. Aztán hirtelen már Etelka is ott ült az asztalnál, akkor Mimi széke állt üresen, és Etelka mentegetőzött, hogy bocsánat, most csak kivételesen eszik húst, mert nagyon megkívánta, hiszen tudják, ő amúgy vegetáriánus. Aztán Benedeket ették, és álmában tudta, hogy most őt falatozzák, felismerte a saját karját a tálon, kicsit már petyhüdtnek tűntek az izmai, csodálkozott, fentről látta magát és a társaságot, a mennyezet sarkában lebegve, ahogy a halottak szokták, és a legfurcsább az egész álomban az volt, hogy Fürediék lánya, Caroline ült az asztalfőn, a szép Caroline, aki fiúból lett lány, kibontott, szőke haja lobogott, mintha a szél fújná a tengerparton, holott a szobában állt a levegő, és hosszú, fehér menyasszonyi ruha volt rajta, olyan hosszú, hogy a széke mellett a földet seperte, és egy vércsepp volt a ruháján, a mellén. A bűn hatalma a tisztesség hiábavalósága felett, gondolta Benedek. Caroline nem evett, csak némán nézte az embereket, ahogy egymást eszik. Szomorúnak tűnt. A távolból Miles Davis bánatos trombitaszólója szólt. Micsoda bolond világ!, gondolta Ézsiás Benedek álmában.

6.

Hajnalodott. Mintha az eső kopogott volna a tetőn, vagy apró kavicsokkal dobálták volna a cserepeket, úgy hangzott. Aztán sűrűsödött a kopogás, a koppanások egyre hangosabbak voltak, őrült dobpergésnek tűnt, akár a cirkuszban a halálugrás előtt, majd hatalmas robaj és recsegés zaja hallatszott. Füturediék és Sárádyék arra riadtak, hogy megrepedt fölöttük a mennyezet, potyogott a vakolat, faldarabok hullottak rájuk, és tágult fölöttük a hasadék, mint egy kitátott száj, ami el akarja nyelni őket, a résen át a padlást látták, a beszakadt tetőn benézett az égbolt és a hegyoldal. Kiugrottak az ágyból, pizsamában, futás közben kapkodták össze a székről a ruháikat, a szoba sarkában felkapták a táskában előre összekészített értékeiket, és rohantak le a lépcsőn. Gyorsan, ki a házból!, mondta Benedek. A földszinten, a nyitott ajtóban állt, épp csak beugrott a bakancsába, a ruháját, dzsekijét az egyik kezében tartotta, másikban az ijedt Xerxészt, aki felborzolt szőrrel reszketett a karjában. Benedek mellett Bernát rohangált föl-alá izgatottan, morgott, nem találta a helyét a felfordulásban. Füredi a falhoz ugrott, felkapcsolta a világítást. Vakon kattant a gomb, nem volt áram, csak kintről, a nyitott ajtón át derengett a kora reggeli fény. Egymásnak ütköztek a félhomályban, az előszobában tapogatózva rángatták a fogasról a sídzsekijüket, sapkájukat, kotorásztak a földön a bakancsok között, a beszűrődő kevés fény felé fordították a tárgyakat, hogy megállapítsák, melyik az övék. Mindenki vigyen magával valamit, majd odakint kiválogatjuk, mondta Benedek. Minél távolabb a háztól!, kiáltotta. A hótorlaszok között rohantak a leszállópályának kialakított terület felé, bakancsban és pizsamában futottak, két kézzel magukhoz szorították a ruháikat, időnként elpotyogtattak egy-egy ruhadarabot, nadrágot, melltartót, zoknit, akkor lehajoltak, vagy pár lépést visszafutottak értük, és siettek a többiek után.

A helikopter-leszállópályának kijelölt területen egy halomba

ledobták a ruháikat a földre. Zihálva szedték a levegőt. Egymásra bámultak, számolták, megvan-e mindenki, aztán visszanéztek a villára. Jól látszott, hogy a sziklafal ráomlott a tetőre, mintha a táj összenőtt volna az épülettel. Némán álltak, nézték a hegyet. Vártak. Félelem volt az arcukon. Újabb robaj hallatszott a villa felől, a szemük láttára roppant össze az építmény gerince, a kiszakadó elektromos vezetékek csillagszórókként szikráztak a sötétben, a télikert üvegtáblái a katlan felé dőltek, a medence betonteknőjéből zuhatagként ömlött a víz a szakadékba, a tetőszerkezet betongerendájáról fejjel lefelé lógtak a pálmák. Aztán a ház megadóan összecsuklott, mint a katona, akit roham közben halálos lövés ért, és a lezúduló törmelék maga alá temette a hegy felőli szárnyat. A csúcs izzott a hajnali fényben, a Matterhorn mögül felkelő nap vörösre festette az eget, a szürkésfekete fellegek úgy ültek a tájon, mintha kiégett volna a vidék, és füst szállna az üszök felett. Benedek úgy érezte, az éjszakai álma folytatódik.

A Matterhornt reggeli pára és köd borította, csak a fénylő orom látszott, és a köd lassan közeledett feléjük. A ruhahalomban fázósan válogatták a holmijukat. Szégyen nélkül öltöztek. Magukra húzták az alsóneműiket, a meztelen bőrök, fenekek fehérlettek a kékes fényben, a testük egymáshoz ért a sietségben. Az asszonyok elfordultak, amikor ledobták a pizsamafelsőt és felvették a melltartójukat, a férfiak sem néztek egymásra, csak magukra kapkodták a ruhát. Kicsit később, amikor úgy érezték, elmúlt a közvetlen veszély, valamelyest lecsendesedett bennük az izgalom, és a rohanástól felpörgött pulzusuk is lenyugodott, dideregni kezdtek. Füredi és Sárády a telefonját nyomkodta, hogy segítséget kérjenek. De hiába tárcsázták egyre elkeseredettebben a segélyhívó számot, a telefon süket maradt. Tanácstalanul néztek Benedekre.

Az átjátszótorony a hegyen volt, mondta Benedek. Talán kidőlt, tette hozzá.

A gyerekeket sem tudjuk elérni, mondta Mimi. Istvánba kapaszkodott és zokogni kezdett.

Akkor a laptop sem működik, híreket se kapnak, gondolta Füredi. Most fogalma sincs, vajon Koljához eljutott-e a válasza, és ha igen, mit szólt hozzá. Letiltani sem tudja, ahogy tervezte, ha nem tudnának megegyezni. Sárádynak azon járt az esze, nem tud reagálni az ügyvédei és üzlettársai kérdésére, hogy most hogyan tovább. Egyáltalán, jelzi nekik a telefonjuk és az imél, hogy nem érkezett meg az üzenet, vagy azt képzelik, lusta válaszolni?

Visszamegyek takarókért, mondta Benedek.

Ne!, szakadt ki Mimiből. Sárády és Erzsi szinte egyszerre néztek Mimire. Mimi zavarba jött és elfordult.

Különben megfagyunk, mondta Benedek. Kicsit várt, hátha valamelyik férfinak eszébe jut segíteni, de egyikük sem mozdult. Jóska és István szeme tágra meredt, ijedtség csillogott a tekintetükben, a talpuk ott maradt, ahol álltak, de felsőtestükkel önkéntelenül hátrahúzódtak, mintha menekülnének.

Én segítek, mondta Mimi, és elindult Benedek felé.

Majd inkább én, mondta Erzsi. Na, nézd már a kis hülye kurvát!, gondolta magában, megfogta Mimi karját és visszahúzta, aztán Benedek után indult.

Etelka az ölében tartotta a reszkető Xerxészt, a macska ijedten nézett a gazdái után. Bernát hason feküdt a földön, felemelt fejjel a fülét hegyezte, egy ideig izgatottan figyelte, ahogy Benedek távolodik, aztán felugrott és utánaeredt. Hatalmas fara jobbra-balra ringott futás közben.

Fürediék és Sárádyék feszülten nézték, ahogy Benedek, Erzsi és a kutya a villa felé ballagnak és eltűnnek a hólabirintusban. A hegyoldalt figyelték mereven, összeszűkült szemmel, nehogy újabb

omlás induljon, míg Benedekék a villában időznek; némán álltak egymás mellett, mintha sorfalat alkotnának, ökölben volt a kezük. Hosszú percek teltek el, mire Benedek és Erzsi ismét megjelent a hólabirintus torkánál. Fürediék és Sárádyék hangosan föllélegeztek, Mimi megszorította István kezét. A férfi felesége arcába nézett. Miminek könny csillogott a szemében. Sárády a fejét csóválta. Mi van veled?, kérdezte.

Ézsiásék hátizsákokat és két-két pár sílécet hoztak magukkal a villából, a hátizsákok a fejük fölé tornyosultak. Sárády és Füredi eléjük sietett, elvették tőlük a léceket, és segítettek Erzsinek levenni az óriási táskát. Benedek, amikor a kör közepére ért, a sajátját ledobta a földre. A hátizsákokból takarókat, hálózsákokat vettek elő, és szétosztották, aztán Benedek a hátizsákjából előkeresett hat darab tenyérnyi szerkezetet. Bekapcsolta őket.

Tegyék a zsebükbe, mondta.

Ez meg micsoda?, kérdezte István.

Jeladó, felelte Benedek. Sose lehet tudni, mondta.

A készülékeket becipzározták a dzsekijük belső zsebébe.

A lécekkel körülrakjuk a területet, ahol leszállhat a helikopter, magyarázta Erzsi. Erre azért van szükség, hogy a gép lássa a leszállópálya határait, mondta. A férjére nézett, helyeslését várta. Benedek bólintott, a lécekkel a kezében elindult a körforma széle felé, és Erzsivel együtt nyolcszögben kijelölték a területet. Aztán magukra terítették a takarókat, és leültek a hálózsákokra, a földre.

Most mi lesz?, kérdezte István.

Várunk, felelte Erzsi.

Benedek gondolkodott, fölállt, és a hófalhoz ment. Tenyerével tapogatta, vizsgálta a havat, aztán kézbe vette az egyik lapátot, amivel korábban a leszállópályát építették, és a hófalba mélyesztette. Kihasított belőle egy darabot. Embermagasságú félkörívet rajzolt a lapáttal.

Mit csinálsz?, kiáltott neki Erzsi.

Iglut, felelte Benedek.

Mit csinál?, kérdezte Sárády István is.

Szerintem hókunyhót akar építeni, mondta Füredi, fölállt, és odament Benedekhez.

Nem vagy túl optimista!, mondta Füredi. Csak megérkezik értünk a helikopter előbb-utóbb, nem gondolod?

Hideg lesz az éjjel, mondta Ézsiás Benedek, és mélyítette tovább a rést, a kiásott havat a félkörív mellé dobta.

Gyere, István, neked is jót tesz egy kis mozgás!, kiáltotta Füredi Sárádynak. Ha mozgunk, legalább nem fázunk.

Sárády föltápászkodott, kézbe vette a harmadik lapátot, és beállt középük. Mimi is odament, nézte a férfiakat.

Úgy látom, nem is kunyhó lesz ez, hanem barlang, mondta Sárády.

Nem lesz bent hidegebb, mint kint?, kérdezte Mimi.

Most tűrhető az időjárás, de igaza van Benedeknek, éjjelre nagyon lehűl. Nem olyan rossz ötlet a hóbarlang, mondta Füredi. A kristályok között megreked a levegő, és ezért a hó príma hőszigetelő. A sarkvidéken, amikor kinn mínusz negyven van, az igluban az emberek hőkipárolgásától plusz tizenhat fok is lehet. Ezért nem fagynak meg az eszkimók. De össze kell bújni!, nevetett Füredi. Speciel az eszkimók meztelenül bújnak össze, a testükkel melegítik egymást a közös takaró alatt.

Gondoltam. Nagyon vonzó ötlet, mondta Mimi. Már vártam, mikor lyukadunk ki valami ilyesmire.

Ezt egyébként én is hallottam, mondta Sárády, miközben egyre mélyebben jártak a lapátok a hófalban. Azt is olvastam, hogy ők állítólag kölcsön is adják a feleségüket. Előre jelzem, én nem! Mimire és Benedekre nézett.

Mimi elpirult, Benedek úgy tett, mintha meg sem hallotta volna.

Néhány óra alatt kivájták a barlangot, úgy, hogy mind a hatan összebújhattak benne, a kiásott hóból pedig megépítették a bejáratot.

Egész pofás lett! Ez jobb, mint a hóemberépítés, mondta István, amikor befejezték, behordták a holmijukat, és leültek pihenni a hálózsákjukra a kunyhó előtt. Mimi a táskájában kutatott, elővett egy papír zsebkendős csomagot. Belenézett. Üres volt. Összegyűrte, visszadobta a táskájába, és tovább kutatott.

Van valakinek vécépapírja?, kérdezte aztán szégyenkezve.

Tanakodtak, kutattak, senkinél nem volt. Lám, milyen relatív, hogy mi a fontos, gondolta Benedek. Amikor azt tanácsolta, szedjék össze az értékeiket, ő is a pénzre, a papírokra, az ékszerekre, a telefonra, a laptopra gondolt. Neki se jutott eszébe, mennyivel nagyobb érték lenne most az enni- és innivaló, de akár a klotyópapír is.

Ott a hó, mondta Miminek.

Mimi felállt, körülnézett, hol tudna elbújni, körben mindenütt fehér falak tornyosultak, aztán elindult a hólabirintus felé. Szétnézett, nem látni-e oda valahonnan, és vetkőzni kezdett. Az izgalomtól mindig kakálnia kell, bosszankodott. Próbált kibújni a nadrágjából, de a szárát nem tudta áthúzni a bakancsán. Hogy ne kelljen zokniban a hóra lépnie, ledobta a dzsekijét a földre, leült rá, levette a cipőjét, kibújt a nadrágjából és a bugyijából. Alulról teljesen meztelenül guggolt, a feneke csaknem a hóba ért. Amikor könnyített magán, alaposan megmosta a fenekét hóval, ahogy Benedek javasolta, a jeges hó égette a bőrét, a hidegtől összerázkódott. Sírással küszködött. Többször alaposan megdörzsölte a kezét is a hóval, szagolgatta, nem maradt-e büdös, gondolkozott, mibe törölhetné a nedves fenekét, de nem jutott semmi az eszébe. Felöltözött, a bugyi odatapadt a vizes bőrhöz. A gőzölgő szarra havat kapart, megvizsgálta, sikerült-e jól elrejtenie,

ismét megszagolta a kezét, és elindult vissza a többiekhez. Égett az arca, kiszolgáltatottnak és megalázottnak érezte magát.

Leszállt a köd. Mintha gőzben ültek volna, egymást sem tudták kivenni a sűrű, tejszerű párában, a kezüket nyújtogatták maguk elé, látják-e még. Helikopterzúgás hallatszott. Sárády felugrott, vakon futkározni kezdett a ködben, zavarodottan kiabált és integetett az ég felé.

Nem lát minket a pilóta, mondta Benedek.

A jó kurva nénikéjét ennek a ködnek, káromkodott Füredi. Könnybe lábadt a szeme.

Lassan távolodott a helikopter hangja. Fáztak. Közelebb húzódtak, hogy melegítsék egymást, összeért a testük. Így ültek egy darabig, csöndben, aztán Sárády fölkelt. Nem bírom ezt a tétlenséget, mondta. Sétálni kezdett, és elindult vizelni. Mindjárt jövök, mondta.

Vigyázzon, figyelmeztette Benedek, közel a szakadék széle.

István eltűnt, percek óta nem látszott a ködben. Kiabálni kezdett, kereste őket, aztán újra kiáltott, egyre távolodott a hangja, úgy hangzott, mint aki a fennsík pereméről gurul lefelé.

Jézusom!, kiáltott Mimi. Hisztérikus sírásra fakadt. Felugrott. Tanácstalanul állt, nem tudta, merre induljon. Etelka is felzokogott, Jóska felkelt, hogy segítsen, de Benedek nyugalomra intette őket. Majd én, mondta. Bemászott a hókunyhóba, megkereste a hátizsákját, kotorászott benne, elővett egy lavinaszondát, kihajtogatta, lecsatolta a lapátot a táskáról, aztán egy vastag kötélcsomót bányászott elő, az egyik végét a derekára erősítette, a másik végét pedig, amikor kibújt a kunyhóból, Füredi kezébe nyomta.

Tartsátok erősen, ha jelzek, húzzátok!, mondta. Gyere, Bernát!, szólította a kutyát.

Saját jeladóját keresőként használva, a szondával maga előtt

tapogatózva, a másik kezében a lapáttal elindult abba az irányba, ahonnan István kiáltását hallották. Bernát szorosan a lába mellett haladt. Benedek a meredély szélén lekiabált a szakadékba, szólongatta Istvánt, de nem jött válasz. István adójáról másodpercenként érkeztek a jelek, rövid, feszült szünetekkel. Ezek szerint a közelben van, gondolta Benedek, nem zuhant le a szurdokba, alighanem a kiszögellés felfogta. Benedek tudta, hogy a fennsík peremétől öt-hat méterre kiszélesedik a hegyoldal, csak azután következik a tátongó szakadék. Addig ugyan meredek a lejtő, de mászható, Bernáttal nyáron többször megtették az utat, onnan nézték a tájat. Ilyenkor azonban a sík felületen sok hó összegyűlik, összetömörödik, és ha István abba zuhant bele, mozdulni sem tud, az olyan, mintha bebetonoznák az embert. Benedek a kötélbe kapaszkodva, óvatosan mászott lefelé, a lába meg-megcsúszott a síkos talajon, a szondával mérte a hó mélységét, hogy el ne süllyedjen. Bernát óvatosan haladt, mancsával tapogatta, hova léphet, időnként eltűnt a hóban, aztán előkecmergett és a bundáját rázta. Benedek tudta, sietniük kell, ha az adó nem működik, és Bernátra kell hagyatkoznia, időbe telik, amíg a kutya szagot fog; az ember illata csak lassan párolog át a hótakarón. István bizonyára sokkot kapott, gondolta Benedek, elveszíthette az eszméletét. Ha úgy zuhant, hogy a karjával az arca előtt kitakart egy területet, akkor is csak rövid ideig tud lélegezni, mert a kilehelt pára gyorsan megfagy, az arcát jégsapka veszi körül, és elfogy a levegő. Leértek a kiszögellésre, István adója jelzett, Bernát is szagot fogott, ugatott és a mancsával ásott. Benedek a szondával kutatott, hogy kiderítse, pontosan hol is fekszik István teste, aztán ő is nekilátott ásni a lapáttal. Óvatosan hántotta le a hórétegeket, Bernát egyre izgatottabban kapart és közben ugatott. Amikor Benedek meglátta a hó alatt István lábát, letérdelt és kézzel tolta le a testéről a havat, nehogy a lapáttal

felsértse. Megvan!, kiáltotta a fennsík felé. Sikerült István arcát és a mellét teljesen szabaddá tenni, halottsápadt volt, nyitott szájjal feküdt. Benedek a szájába nyúlt, ujjával kikotorta a havat, pofozgatta, aztán a száját István szájára illesztve levegőt fújt bele, közben a két kezével ütemesen nyomkodta a mellkasát. Percekig tartott, míg rendesen beindult a légzése. Benedek nagyot sóhajtott a megkönnyebbüléstől, magához ölelte Bernátot és megdicsérte. A kutya a kezét nyalogatta. István kinyitotta a szemét, zavart volt a tekintete, látszott rajta, nem érti, mi történt. Benedek hagyta, hogy kicsit pihenjen és nyugodtan lélegezzen. Aztán leoldotta magáról a kötelet, és István dereka köré illesztette, továbbvezette a melléhez, a két karja alá, ott erősen meghurkolta. Fölsegítette Istvánt, aztán a derekát átölelve, István egyik karját a saját vállára téve, megrángatta a kötelet, és kiáltott, hogy húzzák. Megfeszült a kötél, Benedek szabad kezével a kiálló kövekbe kapaszkodott, a másikkal Istvánt tartotta, botladozva, csúszkálva, lassan haladtak fölfelé a meredek lejtőn. Időnként megálltak pihenni, olyankor Benedek aggódva kérdezte Istvánt, jól van-e? Bírja-e? Micsoda szerencse, hogy Jóska ekkora darab ember, gondolta Benedek, a három nővel együtt végképp nagy segítség. Amikor felértek a fennsíkra, Füredi József és Ézsiás Benedek óvatosan lefektette Sárádyt egy hálózsákra a kunyhó előtt, aztán leültek kifújni magukat.

Ez kemény volt!, mondta Füredi.

Köszönöm, hogy segítettél, mondta Benedek. Füredi értetlenül nézett rá.

De hát te segítettél, tanár úr!

Nélküled nem ment volna, mondta Benedek. Mimi és Etelka István fölé hajolva magyarázták neki, mi történt. István Benedeket kereste a tekintetével. Nehéz lehet most neki, gondolta Benedek. István bizonyára mindig úgy érezte, hogy amit elért az életben, azt önmagának köszönheti, senkinek nem tartozik hálával. Az

emberek a sikereiket mindig önmaguknak, a kudarcaikat meg másoknak tulajdonítják. Benedek úgy látta, Sárády István most is inkább csak megalázónak érzi a helyzetet. Sebaj, majd leveri rajtam!, gondolta Benedek mosolyogva.

A fennsíkról felszállt a köd, már csak foltokban borította be a környéket, a felhők a Matterhorn derekánál jártak, mintha szoknyát öltött volna a hegy. Az asszonyok Istvánt ápolták, Jóska is ott állt mellettük és időnként szólt valamit. Benedek ült a hálózsákján és gondolkodott. Sárády távolodó segélykiáltását idézte vissza magában, az elhaló sikolyt, ahogy zuhant a mélybe. Valamikor régen hatemeletes bérházban laktak albérletben Erzsivel Angyalföldön, este volt, a konyhában ültek a gangra néző ablak előtt, odakinn sötét volt, vacsoráztak, aztán egyszer csak suhanást hallottak az ablak előtt, néma, súlyos suhanás volt, mint egy hatalmas madár szárnya, Benedek először föl sem fogta, aztán odalentről, az udvar felől tompa puffanás hallatszott. Még akkor sem tudatosodott benne, mi történt. Kiment a gangra, lenézett. Egy test feküdt az udvaron, félrecsuklott nyakkal, kitekeredett végtagokkal. A szomszédasszony volt. Csöndes, sovány, alkoholista nő. A hatodikról vetette le magát, azonnal meghalt. És az egészben a némaság volt a legrémesebb, emlékezett Benedek. A hangtalan suhanás. Hogy nem volt jajkiáltás. Ez a végső magány, gondolta Benedek, a teljes reménytelenség, amikor már nincs kinek és nincs miért kiáltani. Később próbálta felidézni az asszonyt. Összefutottak néha a lépcsőházban, biccentettek is egymásnak, de sosem néztek egymás arcába, nem emlékezett a szemére. Nem maradt más emléke a nőről, csak a néma suhanás és a tompa puffanás. Benedek arra gondolt, mennyivel ijesztőbb a jajszónál a csönd rettenete. Talán ezért idegenkednek az emberek tőle is, gondolta. Aztán felkelt, belebújt a hátizsákjába és elindult a villa felé.

Hova mész?, kiáltott utána Erzsi.

Kajáért, felelte Benedek. Hátra sem nézett, úgy ment tovább. Amikor a hólabirintuson át a villához ért, és belépett az ajtón – amiről csak az tudta, hogy ajtó, aki korábban látta, mert most már csak két egymásra borult faoszlopnak tűnt, a lecsüngő szemöldökfával –, óvatosan mozgott a törmelékek között, kerülgette a bedőlt falakat, átlépett a leszakadt gerendákon, arra gondolt, hogy a villa nem sokat változott azóta, hogy legutóbb bent jártak Erzsivel a lécekért és a hátizsákokért. Az agyában ott motoszkált, hogy bármelyik pillanatban ismét megindulhat a hegy, és maga alá temetheti. Legutóbb csak a sítárolóig jutottak Erzsivel, ott voltak a lécek és az összekészített hátizsákok. Az épületnek ezen a részén akkor nem jártak. A konyha és a spájz is romokban volt, a leszakadt polcokról szanaszét gurultak az edények, konzervek és összetört lekvárosüvegek szilánkjai ropogtak a lába alatt. Mintha lebombázták volna a házat, gondolta. Háborús filmeken látni ilyet. A felfordult hűtőszekrény ajtaja kitárva, az ételek egy része a földön hevert, a többi pedig csak úgy lógott a rácsokon. Benedek felkapott egy pár kolbászt, a ruhájába törölte, közelről megvizsgálta, nem ragadt-e rá szilánk, talált még egy megkezdett szál kolbászt, és a hűtő mélyén volt egy légmentes zacskóba zárt nagyobb Gruyère sajt, azt is eltette, leemelt a polcról néhány konzervet, és mindent bepakolt a hátizsákjába. Mint egy kukázó, gondolta. Vagy mint aki titokban a saját házát rabolja ki. Hátulról meglökték. Benedek ijedten hátrafordult. Bernát állt mögötte, és lihegve nézett rá. Na, mi van, öreg, gondolta Benedek, engem féltesz, vagy a kajádat? Lehajolt, megvakarta a kutya füle tövét, aztán letört egy darab kolbászt, és odaadta az állatnak. A kutya megnyalta a kezét. Benedek tovább kutatott. A spájzban talált hagymát, császárszalonnát; szép húsos szalonna volt, Benedek pontosan emlékezett, amikor a boltban megörült neki, és azonnal a

kosarába dobta, felfedezett több csomag tartós kenyeret és édes kekszet, azokat is leemelte a polcról, összeszedett néhány üveg narancslét és ásványvizet, talált két üveg pálinkát is, azt is bepakolta a hátizsákba; ez elég lesz egyelőre, gondolta, és a táskát a vállára dobva visszaindult. Bernát baktatott utána. Ahogy a hólabirintuson át a villának már nem nevezhető omladéktól a helikopterleszállónak aligha nevezhető terület felé ballagott, arra gondolt, hogy ez igazán a sehonnan sehová vezető út; a romoktól a reménytelenségig és vissza. A nap már a hegycsúcsok karimájánál járt, lassan eltűnt a hegy mögött, vöröslöttek a felhők, a Matterhorn árnyékot vetett a katlanra. Korán sötétedett.

Vacsora, mondta Benedek, amikor visszaért a csapathoz. Ma ezt főztem, mondta, és ledobta a hátizsákját. Sárádyék és Fürediék felélénkültek, Erzsi és Mimi elindult Benedeknek segíteni, István fektében féloldalt fordult és felkönyökölt, hogy jobban lásson. Benedek kezdte kipakolni a hátizsákból az élelmet, lassan valamennyien köré gyűltek, megterítettek egy ponyván, mintha piknikeznének, Benedek gondosan elrendezte a kolbászokat, a hagymát, a császárszalonnát, a sajtot, szétosztotta a kenyeret, és letette középre az üdítőket és a vizet. Nekilátott felszeletelni a kolbászt, a szalonnát és a hagymát, közben letekerte a pálinkásüveg kupakját, Etelkának kínálta először, jó a hidegben, mondta. Körbeadták a pálinkásüveget, mindenki megtörölte az üveg száját maga után, és a következő, szinte önkéntelenül, megtörölte maga előtt is. Erzsi figyelte, Benedek megtörli-e az üveget Mimi szája után. Nem törölte meg. Anyja picsáját a vén hülyének!, gondolta.

Szegények vagyunk, de jól élünk, mondta Jóska. Nevetett.

Az evés eltereli a figyelmet, fontos, hogy tudjon enni az ember, gondolta Benedek, ha másként nem megy, erővel, mert az étkezés nemcsak erőt ad, oldja a feszültséget is. Bölcs rituálé, gondolta. A

pálinka is megtette a hatását, kellemesen ellazultak tőle. Miután jóllaktak, hanyatt feküdtek a hálózsákokban a kunyhó előtt, szorosan becipzározták magukat, hogy ne fázzanak, a viharlámpát is eloltották, hogy mesterséges fény ne zavarja a látványt, és nézték a csillagokat. Fehéren sütött a hold.

Olyan szédítő ez a hatalmas égbolt, mondta Etelka. És olyan jelentéktelennek érzi magát az ember.

Mintha a világ tetején lennénk, mondta Mimi. Az ott a Sarkcsillag?, kérdezte, és egy távoli fényre mutatott.

Az a Vénusz, felelte Jóska.

Az nem ugyanaz?

A Vénusz az Esthajnalcsillag. Csillagnak nevezik ugyan, de bolygó, mondta Füredi.

És melyik a Sarkcsillag?, kérdezte Mimi.

A Kis Medvében van, mondta Jóska. Hosszasan keresték, találgattak, nem találták.

Benedek biztosan tudja, mondta Mimi.

Benedek hallgatott. Látta a Polarist. Élénken pislákolt. Eszébe jutott, ahogy apja tanította, hogyan tudja meghatározni az irányt, ha eltévedne: a Nagy Medve hátán, ha a Göncölszekér hátsó két csillagát ötször rámérjük, a Kis Göncöl rúdja végén megtaláljuk a Sarkcsillagot. Jól látható most is, gondolta Benedek, nem is kell hozzá végigcsinálni a trükköt. Hallgatott. Nem tudta elmondani.

Szerintetek megtalálnak minket?, kérdezte István egy idő után.

Muszáj, mondta Jóska.

Reggel, mondta Benedek.

Azt mondja, reggel megtalálnak minket, Benedek?, kérdezte Mimi. Remény volt a hangjában. Honnan tudja?

Érzés, felelte Benedek.

Beszélgessünk, kérte Mimi. Megnyugodott.

Mint a gyerekek, ha félnek a sötétben, gondolta Benedek.

Miről beszélgessünk?, kérdezte Füredi.

Mindenki mesélje el, hogyan ismerkedett meg a párjával, ajánlotta Mimi.

Ajaj, mint a kiskamaszok az iskolatáborban, gondolta Benedek; úgy fest, a körülmények is kínálják a témát. Aztán majd megvitatjuk, létezik-e barátság fiú és lány között, és hogy a csókolózás már megcsalásnak számít-e?

Sokáig csöndben feküdtek, aztán Füredi mesélni kezdett a gyerekkoráról, Angyalföldről, a Tizenháromházról, ahol Etelkával felnőttek, az udvarról, ahol a szülők esténként kiültek beszélgetni vagy csak nézték a csillagokat, a kicsik meg csöndben feküdtek az apjuk vagy anyjuk ölében, amíg el nem aludtak. Sárády István Tövispusztáról mesélt, a padlásról, ahol Szentágostony Marcival dzsedilovagok voltak, és a diszkóról, ahová Mimit először hozta el a bátyja.

Nem véletlen, hogy mindenkit a párok megismerkedése érdekel, gondolta Benedek. Az emberek tudják, hogy a házasságoknak csak a kezdete különbözik, a vége mindig ugyanaz.

Mimi kérte Erzsit, mesélje el ő is, hogyan ismerkedtek meg Benedekkel.

Késő van, mondta Erzsi. Aludjunk! Bement a kunyhóba.

Helikopterzúgásra ébredtek. A Matterhorn csúcsát köd borította, és a reggeli pára lassan húzódott a villa felé. Mindenki azonnal felugrott, integetni kezdtek. Benedeknek igaza volt, mondta Mimi. Kacagott örömében.

A terepet!..., kiáltotta Benedek, Tisztítsuk meg!, tette hozzá. A többiek is gyorsan összekapkodták a holmijukat. A helikopter felettük körözött.

A léceket!, mondta Benedek Erzsinek, a leszállópálya határát jelző sílécekhez futottak, kiigazították a nyolcszöget. Fürediék és

Sárádyék a csomagjaikat szorongatva, a villához vezető hólabirintus bejáratánál álltak. Izgatottak voltak. Ézsiás Benedek Erzsit is odaküldte, hogy tartsa Bernátot, Etelka fogta Xerxészt. Bernát ugatott, nem vette le a szemét Benedekről, féltette a gazdáját, tépte volna ki magát Erzsi kezéből, aki a nyakörvénél fogta.

Fekszik!, kiáltott rá az asszony keményen. A kutya szűkölt, de szót fogadott Erzsinek. Benedek ellenőrizte a széljárást, és letérdelt háttal a széliránynak, a nyolcszög egyik csúcsánál, arccal a leszállópálya felé. A gép közeledett, zúgott a rotor, az ablakon át lehetett látni a pilóta arcát, fiatal, szakállas férfi volt, fekete napszemüvegben, olyan harminc év körüli, a leszállópályát vizsgálta, közben Benedeket figyelte. Benedek intett neki, hogy leszállhat. Ahogy a helikopter a kijelölt terület fölé ért és közelített a talajhoz, egyre jobban kavarta a havat, a pilóta csak Benedeket figyelte a hófelhőben, hozzá mérte a távolságot és a horizontot, ő volt az egyetlen biztos pont a hóförgetegben. Benedek kitárt karral, lehunyt szemmel térdelt, a jégtüskék az arcába fúródtak, hó borította a szakállát. Amikor leállt a rotor, kinyílt a helikopter ajtaja, a pilóta kihajolt és kiáltott nekik, hogy jöjjenek; a közeledő ködre mutatott, sürgette őket. Erzsi elengedte a kutyát, Bernát a gazdájához rohant, az arcát nyalogatta. Pfuj, de gusztustalan szokásaid vannak, gondolta Benedek nevetve. Közben Fürediék és Sárádyék felszálltak a gépre, Erzsi a gép ajtajából kiabált Benedeknek, hogy jöjjön már, a pilóta idegesen mutogatott a közeledő köd felé, tapsolva sürgette Benedeket, mintha a ritmust diktálná. Benedek a géphez ment, Bernát ballagott mellette.

A kutya nem jöhet, hadonászott a pilóta. Így is alig férnek el, hétszemélyes a helikopter. Siessen!, mondta megint.

Benedek lehajolt a kutyához, átölelte. Két kézzel megfogta az állat fejét, a szemébe nézett, és súgott neki valamit. A kutya okosan

figyelt. Akkor Benedek megfogta Bernát nyakörvét, és elindult vele a hólabirintus felé.

Mit csinál?, kiabált a pilóta.

Gyere már, ne csináld ezt, Benedek!, könyörgött Erzsi.

Benedek megfordult és intett a pilótának, hogy menjenek.

Benedek!, kiabált Füredi. Ne szórakozz! Indulnunk kell, mindjárt ideér a köd!

Benedek intett, hogy induljanak. A pilóta kérdőn Füredire nézett, ő széttárta a karját és bólintott. Akkor a pilóta megvonta a vállát, a fejét csóválva becsukta az ajtót, ráfordította a kilincset és bekapcsolta a rotort.

Nem hagyhatjuk itt!, zokogott Mimi.

Ő akarta, mondta Sárády István szárazon.

A fene se érti, hogy mit akart, mondta Füredi.

A gép elemelkedett a fennsíkról, Mimi az arcát az ablakhoz nyomta, az orra odalapult az üveghez, úgy bámulta Benedeket, aki nem nézett föl, nem integetett. Bernát mellett térdelt, és két karjával a kutya nyakát ölelte. Odafentről jól látszott a szerpentin vége, a leszakadt hegyoldal és az összeroskadt villa. Aztán a helikopter eltűnt a leereszkedő tejfehér ködben.

Vége

Tartalom

Libri

Kiadó

www.libri-kiado.hu

www.nyugatiter.hu

Forgalmazza:

eKönyv Magyarország Kft.

Felhasznált betűtípusok

Noto Serif – Apache License 2.0

Poppins – SIL Open Font License